

Fremsat den 10. januar 2018 af erhvervsministeren (Brian Mikkelsen)

Forslag

til

Lov om forretningshemmeligheder¹

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Denne lov indeholder regler om beskyttelse mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder.

§ 2. I denne lov forstås ved:

- 1) Forretningshemmelighed: Oplysninger, der
  - a) er hemmelige i den forstand, at de ikke i deres helhed eller i den præcise udformning eller sammensætning er almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, der normalt beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger,
  - b) har handelsværdi, fordi de er hemmelige, og
  - c) under de givne omstændigheder er blevet underkastet rimelige foranstaltninger til hemmeligholdelse af den person, som lovligt kontrollerer oplysningerne.
- 2) Forretningshemmelighedshaver: Enhver fysisk eller juridisk person, som lovligt kontrollerer en forretningshemmelighed.
- 3) Krænkende part: Enhver fysisk eller juridisk person, som ulovligt har erhvervet, brugt eller videregivet en forretningshemmelighed.
- 4) Krænkende varer: Varer, hvis udformning, karakteristika, funktion, produktionsproces eller markedsføring i væsentlig grad drager fordel af forretningshemmeligheder, som er ulovligt erhvervet, brugt eller videregivet.

Kapitel 2

Erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder

§ 3. Erhvervelse af en forretningshemmelighed betragtes som en lovlig handling, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved

- 1) uafhængig opdagelse eller skabelse,
- 2) observation, undersøgelse, demontering eller test af et produkt eller en genstand, som offentligheden har fået adgang til, eller som den person, der erhverver oplysningerne, lovligt er i besiddelse af, og personen ikke er bundet af nogen juridisk gyldig forpligtelse til at begrænse erhvervelsen af forretningshemmeligheden,
- 3) udøvelse af arbejdstageres eller arbejdstagerrepræsentanters ret til information og høring i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis eller
- 4) enhver anden praksis, som under de givne omstændigheder er i overensstemmelse med redelig erhvervspraksis.

Stk. 2. Erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed betragtes som lovlig, i det omfang EU-retten eller national ret kræver eller tillader en sådan erhvervelse, brug eller videregivelse.

§ 4. Erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved

- 1) uautoriseret adgang til, tilegnelse af eller kopiering af dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der lovligt kontrolleres af forretningshemmelighedshaveren, og som indeholder en forretningshemmelighed, eller som en forretningshemmelighed kan udledes af, eller

¹ Loven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2016/943/EU af 8. juni 2016 om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse, EU-Tidende 2016, nr. L 157/1, side 1.

- 2) enhver anden adfærd, der under de givne omstændigheder betragtes som i strid med redelig erhvervspraksis.

Stk. 2. Brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden bruges eller videregives af en person, der har

- 1) erhvervet forretningshemmeligheden ulovligt,
- 2) misligholdt en fortrolighedsaftale eller enhver anden pligt til at undlade at videregive forretningshemmeligheden eller
- 3) misligholdt en kontraktlig forpligtelse eller enhver anden pligt til at begrænse forretningshemmelighedens brug.

Stk. 3. Erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed betragtes også som en ulovlig handling, hvis en person på tidspunktet for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var blevet erhvervet direkte eller indirekte fra en anden person, som brugte eller videregav forretningshemmeligheden ulovligt, jf. stk. 2.

Stk. 4. Produktion, udbud til salg eller markedsføring af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå betragtes også som ulovlig brug af en forretningshemmelighed, hvis den person, der udfører disse aktiviteter, vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var blevet brugt ulovligt, jf. stk. 2.

Undtagelse ved videregivelse

§ 5. En anmodning om foranstaltninger, procedurer og retsmidler efter denne lovs §§ 8, 12, 13 og 15 skal afvises, hvis

- 1) erhvervelsen, brugen eller videregivelsen sker for at udøve informations- og ytringsfriheden, herunder respekt for mediefrihed og mediernes pluralisme,
- 2) erhvervelsen, brugen eller videregivelsen sker for at afdække forseelser, uregelmæssigheder eller ulovlige aktiviteter, hvis sagsøgte handlede med henblik på at beskytte den almene offentlige interesse, eller
- 3) der er tale om arbejdstageres videregivelse af forretningshemmeligheden til deres repræsentanter som led i disse repræsentanters retmæssige varetagelse af deres opgaver i overensstemmelse med EU-retten eller national ret, når videregivelsen er nødvendig for varetagelsen af de pågældende opgaver.

Kapitel 3

Beskyttelse af forretningshemmeligheder under en retssag

§ 6. Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som medvirker i en retssag vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i en sådan retssag, kan pålægges strafansvar efter straffelovens §§ 152-152 f, hvis den pågældende uberettiget bruger eller videregiver forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som den pågældende er

blevet bekendt med som følge af deltagelsen i retssagen eller adgangen til dokumenterne, og som retten har identificeret som fortrolige. Dette gælder dog ikke, når retten har bestemt, at oplysningerne ikke er omfattet af denne lovs § 2, nr. 1, eller hvis oplysningerne bliver almindeligt kendte eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, som normalt beskæftiger sig med den type oplysninger.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på advokater samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden.

Stk. 3. Den, som uden at være omfattet af stk. 1 eller 2, medvirker i en retssag vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i en sådan retssag, og som uberettiget bruger eller videregiver forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som den pågældende er blevet bekendt med som følge af deltagelsen i retssagen eller adgangen til dokumenterne, og som retten har identificeret som fortrolige, straffes med bøde. Dette gælder dog ikke, når retten har bestemt, at oplysningerne ikke er omfattet af denne lovs § 2, nr. 1, eller hvis oplysningerne bliver almindeligt kendte eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, som normalt beskæftiger sig med den type oplysninger.

§ 7. Når retten i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed træffer afgørelse efter retsplejelovens kapitel 2, kapitel 3 a og § 339 a, skal retten tage hensyn til

- 1) behovet for at sikre adgangen til effektive retsmidler og til en retfærdig rettergang,
- 2) parternes og relevante tredjeparters legitime interesser, og
- 3) en eventuel skade, som parterne og relevante tredjeparter måtte lide som følge af, at en anmodning om sådanne foranstaltninger efterkommes eller afvises.

Kapitel 4

Midlertidige afgørelser om forbud og påbud

§ 8. I sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed kan retten efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren meddele forbud eller påbud efter reglerne i retsplejelovens kapitel 40, jf. dog stk. 2 og 4.

Stk. 2. Retten kan meddele forbud eller påbud efter stk. 1, hvis den part, der anmoder om forbuddet eller påbuddet, godtgør eller sandsynliggør, at

- 1) der foreligger en forretningshemmelighed,
- 2) sagsøgeren er forretningshemmelighedshaveren, og
- 3) forretningshemmeligheden er blevet erhvervet ulovligt, forretningshemmeligheden bruges eller videregives ulovligt, eller der er en umiddelbar risiko for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

Stk. 3. Retten skal ved vurderingen af, om forbud eller påbud kan meddeles efter stk. 1, tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, herunder, hvis det er relevant,

- 1) forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk ved forretningshemmeligheden,
- 2) de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden,
- 3) den sagsøgtes adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden,
- 4) konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden,
- 5) parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis anmodningen om forbud eller påbud efterkommes eller afvises,
- 6) tredjemands legitime interesse,
- 7) offentlighedens interesse og
- 8) beskyttelse af grundlæggende rettigheder.

Stk. 4. Retten kan helt eller delvist ophæve forbud eller påbud meddelt efter stk. 1, når de oplysninger, der har dannet grundlag for forbuddet eller påbuddet, ikke længere udgør en forretningshemmelighed efter denne lovs § 2, nr. 1, og det skyldes årsager, der ikke kan tilregnes sagsøgte. Retten kan endvidere helt eller delvist ophæve forbud eller påbud meddelt efter stk. 1 i medfør af retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 2 og 3, samt stk. 3.

Stk. 5. Retten kan som alternativ til at meddele forbud eller påbud efter retsplejelovens kapitel 40 bestemme, at den påståede krænkende part kan fortsætte med brug af forretningshemmeligheden, mod at vedkommende stiller sikkerhed for kompensation til den påståede krænkede part.

§ 9. Meddeler retten forbud eller påbud i medfør af denne lovs § 8, kan retten efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren samtidig træffe afgørelse om udlevering til denne af de formodet krænkende varer, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at de vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet.

Stk. 2. Under behandlingen af en anmodning om udlevering finder retsplejelovens § 423, stk. 1, 2. pkt., og stk. 4, tilsvarende anvendelse.

§ 10. Bistand til opretholdelse af et forbud eller påbud meddelt efter § 8 ydes af fogedretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 57.

Stk. 2. Efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren kan fogedretten træffe afgørelse om udlevering af de formodet krænkende varer til forretningshemmelighedshaveren, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at de vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet.

§ 11. I sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed finder retsplejelovens § 428 tilsvarende anvendelse i forhold til tredjemand, der har lidt skade i forbindelse med forbud eller påbud.

Kapitel 5

Domme om forbud og påbud

§ 12. Når retten har fastslået, at der er sket ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, jf. § 4, kan retten ved dom fastsætte følgende foranstaltninger i forhold til en forretningshemmelighed:

- 1) Ophør med eller i givet fald tidsbegrænset forbud mod brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.
- 2) Forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå.
- 3) Tilbagekaldelse af de krænkende varer fra markedet.
- 4) Fratagelse af krænkende egenskaber hos de krænkende varer.
- 5) Tilintetgørelse af de krænkende varer eller i givet fald tilbagekaldelse af varerne fra markedet, forudsat at en sådan tilbagekaldelse ikke hindrer beskyttelsen af den pågældende forretningshemmelighed.
- 6) Tilintetgørelse af dele af eller hele dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der indeholder eller udgør forretningshemmeligheden, eller i givet fald udlevering til sagsøgeren af alle eller dele af disse dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer.

Stk. 2. Når retten tager stilling til, om foranstaltninger efter stk. 1 kan meddeles, og vurderer proportionaliteten af sådanne foranstaltninger, skal retten tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, herunder

- 1) forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk,
- 2) de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden,
- 3) den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden,
- 4) konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden,
- 5) parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis foranstaltningerne efterkommes eller afvises,
- 6) tredjeparters legitime interesser,
- 7) offentlighedens interesse og
- 8) beskyttelse af grundlæggende rettigheder.

Stk. 3. Når retten begrænser varigheden af foranstaltninger efter stk. 1, nr. 1 og 2, skal denne varighed være tilstrækkelig til at fjerne enhver forretningsmæssig eller økonomisk fordel, som den krænkende part måtte have opnået som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden. Foranstaltningerne ophører, når de ikke længere er omfattet af denne lovs § 2, nr. 1, og det skyldes forhold, der ikke direkte eller indirekte kan tilregnes sagsøgte.

Stk. 4. Foranstaltninger efter stk. 1, nr. 3-6, foretages på den krænkende parts bekostning, medmindre særlige grunde taler herimod. Foranstaltningerne berører ikke en mulig erstatning til forretningshemmelighedshaveren for den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

§ 13. Retten kan i stedet for at træffe foranstaltninger efter § 12 efter anmodning fra den, der vil kunne pålægges disse foranstaltninger, bestemme, at denne skal betale den krænkede part godtgørelse, hvis

- 1) den pågældende person på tidspunktet for brugen eller videregivelsen hverken vidste eller under de givne om-

stændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var erhvervet fra en anden person, der brugte eller videregav forretningshemmeligheden ulovligt,

- 2) gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger vil skade den pågældende person uforholdsmæssigt meget, og
- 3) en kontant godtgørelse til den krænkede part forekommer rimelig.

Stk. 2. Godtgørelse efter stk. 1, der træder i stedet for foranstaltninger efter § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, må ikke overstige de gebyrer eller afgifter, som den, der er dømt til at betale godtgørelse, skulle have betalt i den periode, hvor brug af forretningshemmeligheden kunne have været forbudt, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshemmelighed.

Kapitel 6

Søgsmål

§ 14. Anmodning om meddelelse af forbud eller påbud i medfør af denne lovs § 8 skal være indgivet til retten inden 6 måneder efter, at forretningshemmelighedshaveren har fået et sådant kendskab til den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, at forretningshemmelighedshaveren har tilstrækkelig grundlag for indgivelse af anmodningen.

Stk. 2. Sagsanlæg med påstand om fastsættelse af foranstaltninger i medfør af denne lovs § 12, stk. 1, skal være indgivet til retten inden 6 måneder efter, at forretningshemmelighedshaveren har fået et sådant kendskab til den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, at forretningshemmelighedshaveren har tilstrækkelig grundlag for sagsanlæg.

Kapitel 7

Erstatning

§ 15. Den, som forsætligt eller uagtsomt har foretaget en ulovlig handling som nævnt i § 4, skal erstatte den skade, som forretningshemmelighedshaveren har lidt som følge heraf.

Stk. 2. Erstatningens størrelse fastsættes bl.a. på baggrund af forretningshemmelighedshaverens tab af fortjeneste og den krænkende parts uberettigede fortjeneste.

Stk. 3. Uanset stk. 2 kan erstatningen fastsættes til et beløb, som mindst svarer til et rimeligt vederlag for udnyttelsen af forretningshemmeligheden.

Stk. 4. Der kan ud over erstatning fastsættes en godtgørelse til forretningshemmelighedshaveren for ikke-økonomisk skade.

Kapitel 8

Tvangsbøder

§ 16. I tilfælde af manglende overholdelse af et forbud eller påbud meddelt efter § 8 og ved fuldbyrdelse af domme, hvorved der er fastsat foranstaltninger i medfør af § 12, kan fogedretten efter anmodning fra forretningshemmeligheds-

haveren pålægge den, som forbuddet, påbuddet eller foranstaltningen er rettet imod, tvangsbøder.

Stk. 2. Tvangsbøder fastsættes som daglige eller ugentlige bøder, der løber, indtil forbuddet, påbuddet eller foranstaltningen overholdes. Fogedretten kan dog, såfremt det findes hensigtsmæssigt, beslutte, at der fastsættes en enkelt bøde, der forfalder, når en bestemmelse om, at forbuddet, påbuddet eller foranstaltningen skal være overholdt på et nærmere angivet tidspunkt, ikke efterkommes.

Kapitel 9

Offentliggørelse af retsafgørelser

§ 17. I en dom, hvorved nogen dømmes for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, kan retten bestemme, at dommen på den krænkede parts anmodning skal offentliggøres i sin helhed eller i uddrag.

Stk. 2. Pligten til offentliggørelse påhviler den krænkende part. Offentliggørelse skal ske på den krænkende parts bekostning og på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges. Ved offentliggørelse efter stk. 1 skal forretningshemmeligheden beskyttes.

Stk. 3. Når retten træffer bestemmelse om offentliggørelse efter stk. 1 og vurderer proportionaliteten heraf, skal retten, i det omfang det er relevant, tage hensyn til

- 1) forretningshemmelighedens værdi,
- 2) den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden,
- 3) konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden,
- 4) sandsynligheden for den krænkende parts yderligere ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, og
- 5) om oplysningerne om den krænkende part vil være af en sådan art, at en fysisk person vil kunne identificeres, og hvis dette er tilfældet, om offentliggørelse af disse oplysninger er berettiget, navnlig på baggrund af den mulige skade, som offentliggørelsen kan medføre for privatlivets fred og den krænkende parts omdømme.

Kapitel 10

Sanktioner

§ 18. Overtrædelse af § 4 straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 299 a, såfremt den pågældende:

- 1) Står i tjeneste- eller samarbejdsforhold til den krænkede eller udfører et hverv for denne.
- 2) Har lovlig adgang til den krænkedes virksomhed.
- 3) I anledning af udførelse af arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed er blevet betroet tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller eller lignende.

Stk. 2. Påtale finder kun sted efter den forurettedes begæring.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 11

Ikrafttræden

§ 19. Loven træder i kraft den 9. juni 2018.

Stk. 2. Fristerne i § 14 udløber tidligst 6 måneder efter lovens ikrafttræden.

Kapitel 12

Ændring af anden lovgivning

§ 20. I lov nr. 426 af 3. maj 2017 om markedsføring, som ændret ved § 258, stk. 2, i lov nr. 650 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* før § 23 ophæves.
2. § 23 ophæves.

3. § 37, *stk. 5*, ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

§ 21. I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 977 af 9. august 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 1402 af 5. december 2017 og § 1 i lov nr. 1680 af 26. december 2017, foretages følgende ændring:

1. I § 299 *a*, *1. pkt.*, ændres ”markedsføringslovens § 23” til: ”§ 4, jf. § 18, stk.1, nr. 1-3, i lov om forretningshemmeligheder”.

Kapitel 13

Territorialbestemmelser

§ 22. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
  - 1.1 Lovforslagets baggrund
2. Hovedpunkter i lovforslaget
  - 2.1. Bestemmelser opfyldt ved gældende ret
    - 2.1.1. Begrænsninger i adgang til foranstaltninger, procedurer og retsmidler med henblik på at beskytte en legitim interesse, der er anerkendt i EU-retten eller national ret
    - 2.1.2. Grundløse søgsmål om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder
    - 2.1.3. Forældelse af krav på erstatning som følge af krænkelse af en forretningshemmelighed
  - 2.2. Anvendelsesområde
  - 2.3. Definitioner
    - 2.3.1. Gældende ret
    - 2.3.2. Direktivet
    - 2.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 2.4. Lovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder
    - 2.4.1. Gældende ret
    - 2.4.2. Direktivet
    - 2.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 2.5. Ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder
    - 2.5.1. Gældende ret
    - 2.5.2. Direktivet
    - 2.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 2.6. Begrænsninger i adgang til foranstaltninger, procedurer og retsmidler
    - 2.6.1. Gældende ret
    - 2.6.2. Direktivet
    - 2.6.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 2.7. Brug og videregivelse af fortrolige oplysninger, der er fremkommet gennem en retssag
    - 2.7.1. Gældende ret
      - 2.7.1.1. Straffelovens regler om tavshedspligt for offentligt ansatte
      - 2.7.1.2. Retsplejelovens regler om tavshedspligt
      - 2.7.1.3. Tjenestemandslovens regler om tjenstemandens pligter
    - 2.7.2. Direktivet
    - 2.7.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 2.8. Beskyttelse af forretningshemmeligheder under retssager
    - 2.8.1. Gældende ret
      - 2.8.1.1. Retsplejelovens regler om retsmøder
      - 2.8.1.2. Retsplejelovens regler om aktindsigt
    - 2.8.2. Direktivet
    - 2.8.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
      - 2.8.3.1. Adgang til sagens dokumenter og retsmøder
      - 2.8.3.2. Ikke-fortrolig udgave af retsafgørelsen
      - 2.8.3.3. Hensyn, som retten skal inddrage ved afgørelse om foranstaltninger til beskyttelse af forretningshemmeligheder
  - 2.9. Foreløbige og sikrende foranstaltninger
    - 2.9.1. Gældende ret
    - 2.9.2. Direktivet
    - 2.9.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
      - 2.9.3.1. Rettens muligheder for at meddele foreløbige og sikrende foranstaltninger
      - 2.9.3.2. Beviskrav ved rettens meddelelse af foreløbige og sikrende foranstaltninger
      - 2.9.3.3. Sikkerhedsstillelse

- 2.9.3.4. Hensyn, der skal inddrages i rettens afgørelse om foreløbige og sikrende foranstaltninger
- 2.9.3.5. Ophør af foreløbige og sikrende foranstaltninger
- 2.9.3.6. Kompensation som alternativ til foreløbige og sikrende foranstaltninger
- 2.10. Påbud og korrigerende foranstaltninger
  - 2.10.1. Gældende ret
  - 2.10.2. Direktivet
  - 2.10.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
    - 2.10.3.1. Rettens muligheder for at meddele påbud og korrigerende foranstaltninger
    - 2.10.3.2. Hensyn, der skal inddrages i vurderingen af påbud og korrigerende foranstaltninger
    - 2.10.3.3. Varighed og ophør af påbud og korrigerende foranstaltninger
    - 2.10.3.4. Godtgørelse
- 2.11. Søgsmål
  - 2.11.1. Gældende ret
  - 2.11.2. Direktivet
  - 2.11.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
    - 2.11.3.1. Søgsmålsfrist
    - 2.11.3.2. Saglig kompetence
- 2.12. Erstatning
  - 2.12.1. Gældende ret
  - 2.12.2. Direktivet
  - 2.12.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 2.13. Tvangsbøder
  - 2.13.1. Gældende ret
  - 2.13.2. Direktivet
  - 2.13.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 2.14. Offentliggørelse af retsafgørelser
  - 2.14.1. Gældende ret
  - 2.14.2. Direktivet
  - 2.14.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
    - 2.14.3.1. Offentliggørelse
    - 2.14.3.2. Hensyn, der skal inddrages ved afgørelse om offentliggørelse af retsafgørelser
- 3. Forholdet til lovgivning vedrørende ansættelsesforhold
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
- 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
- 6. Administrative konsekvenser for borgerne
- 7. Miljømæssige konsekvenser
- 8. Forholdet til EU-retten
- 9. Hørte myndigheder og organisationer mv.
- 10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2016/943/EU af 8. juni 2016 om beskyttelse af om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse og samler i vidt omfang den danske regulering af forretningshemmeligheder i en ny selvstændig lov.

Formålet med lovforslaget er at styrke beskyttelsen af forretningshemmeligheder og skabe ensartede rammevilkår for erhvervslivet på tværs af EU. Samtidig skal implementeringen i en ny og selvstændig lov, der i vidt omfang samler den danske regulering på området, gøre det lettere for danske

virksomheder at få overblik over reglerne for beskyttelsen af forretningshemmeligheder.

Forretningshemmeligheder er et bredt begreb, der kan dække over alt fra markeds- og forretningsstrategier, knowhow, udviklingsplaner, opfindelser mv. Både virksomheder, forskere og opfindere mv. udvikler og tilegner sig information, som har kommerciel værdi, og som hemmeligholdes for at skabe konkurrencemæssige fordele. Forretningshemmeligheder kan indgå i de processer, der senere fører til beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, f.eks. patenter, design, varemærker og ophavsret, men benyttes også som selvstændigt middel til at beskytte information af kommerciel værdi.

Hemmeligholdelsen af oplysninger skal sikre, at virksomhederne kan udnytte deres investeringer i forskning og udvikling fuldt ud, og forretningshemmelighederne kan have stor økonomisk værdi for de enkelte virksomheder.

Uretmæssig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder kan omvendt medføre store tab for indehaverne af forretningshemmeligheden, samtidig med at de uretmæssige erhververe snylter på det arbejde og de investeringer, som ligger til grund for hemmeligholdelsen. Den slags uretmæssige handlinger skader samfundsøkonomien, da de bringer fremtidige investeringer i forskning, udvikling og innovation i fare og underminerer tilliden til videndeling og teknologioverførsel. Dette kan påvirke forretningsrisikoen og incitamentet til innovation.

Gode og ensartede rammer for beskyttelsen af forretningshemmeligheder er derfor afgørende for, at virksomhederne er trygge ved at investere i ny innovation og ved at dele fortlørlig viden virksomhederne imellem.

Lovforslaget regulerer i hvilke tilfælde erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder udgør en lovlig henholdsvis en ulovlig handling, og som noget nyt indeholder forslaget en definition af selve begrebet forretningshemmeligheder. Samtidig indeholder forslaget en række bestemmelser om retsmidler, som kan benyttes, såfremt ulovlige handlinger finder sted. Det drejer sig om sikrende retsmidler, dvs. påbud, forbud mv. med henblik på at forhindre uberettiget anvendelse af forretningshemmeligheder, både før og efter at domstolene har truffet en realitetsafgørelse om sagen. Forslaget indeholder også bestemmelser om adgangen til erstatning for krænkelse, om offentliggørelse af domme for den krænkende parts regning, samt en bestemmelse om straf, der erstatter markedsføringslovens § 37, stk. 5. Ligeledes omfatter forslaget bestemmelser om beskyttelsen af forretningshemmeligheder i forbindelse med retssager.

For at sikre en hensigtsmæssig implementering af direktivet om forretningshemmeligheder og for at gøre det lettere for danske virksomheder at få overblik over reglerne for beskyttelse af forretningshemmeligheder indeholder dette lovforslag en ny selvstændig hovedlov om beskyttelse af forretningshemmeligheder. Lovforslaget er udtryk for en tekstnær implementering af direktivet og indeholder ikke bestemmelser, der er mere vidtgående end direktivets. Dog overføres bestemmelsen om sanktioner fra markedsføringslovens § 37, stk. 5, til det foreliggende lovforslag, idet markedsføringslovens § 23 og bestemmelsen i § 37, stk. 5, om sanktioner for overtrædelse heraf foreslås ophævet.

1.1. Lovforslagets baggrund

Den danske regulering af forretningshemmeligheder findes i dag i flere forskellige love. Beskyttelse af erhvervsdrivende mod, at nogen, som har et tilknytningsforhold til virksomheden, uretmæssigt erhverver, bruger eller videregiver erhvervshemmeligheder, er reguleret i markedsføringslovens § 23. Sanktionerne for overtrædelse heraf er bøde og fængsel indtil 1 år og 6 måneder og under særligt skærpene omstændigheder fængsel indtil 6 år, jf. lovens § 37, stk. 5, og straffelovens § 299 a. Beskyttelse af erhvervshemmeligheder er ligeledes reguleret i bl.a. straffelovens §§ 263, 264 og 264 c, der under visse nærmere betingelser kriminaliserer industrispionage og også omfatter personer uden tilknytning til virksomheden. Sanktionerne for overtrædelse af disse bestemmelser er bøde og fængsel indtil 6 år.

Derudover bidrager en række love og retsgrundsætninger fra andre retsområder også til beskyttelsen af forretningshemmeligheder. Det gælder f.eks. den ulovbestemte loyalitetsforpligtelse inden for ansættelsesretten, hvorefter en arbejdstager er forpligtet til at opføre sig loyalt over for sin arbejdsgiver, også selvom pligten ikke er beskrevet i ansættelseskontrakten. Ligeledes gælder lov om ansættelsesklausuler, hvori brugen af ansættelsesklausuler, der har til formål at indskrænke lønmodtagerens adgang til at konkurrere med arbejdsgiveren på forskellig vis, reguleres. Endvidere er der bestemmelser i retsplejeloven om retsmøders offentlighed samt gengivelse af retsmøder i retsbogen, om aktindsigt samt om midlertidige retsmidler i form af forbud, påbud og beslaglæggelse, der alle i et vist omfang kan beskytte de fortlørlige oplysninger.

Der er i dag store forskelle mellem de enkelte EU-medlemsstaters regler om beskyttelse af forretningshemmeligheder. Denne situation skaber usikkerhed for virksomheder, der opererer inden for EU, idet de kan være underlagt forskellige regler i forskellige medlemslande. Forskellene på den retlige beskyttelse af forretningshemmeligheder i medlemsstaterne svækker beskyttelsens præventive virkning og gør virksomhederne mindre tilbøjelige til at iværksætte innovationsrelaterede aktiviteter på tværs af grænserne, herunder forsknings- og innovationssamarbejde, outsourcing eller investeringer i andre medlemslande, som forudsætter brug af oplysninger, der er beskyttet som forretningshemmeligheder.

De nuværende forskelligartede regler i EU's medlemslande gør det ligeledes vanskeligt for erhvervslivet at få overblik over, hvordan deres forretningshemmeligheder er beskyttet og kan håndhæves. Harmoniseringen af reglerne på tværs af EU vil gøre det lettere for virksomhederne at få overblik over de grundlæggende regler på området.

Det bemærkes i den forbindelse, at direktivet ikke ændrer på retstillingen i forhold til at beskytte arbejdstageres mobilitet, og at eventuelle ønsker om begrænsninger af arbejdstagermobiliteten fortsat skal ske i overensstemmelse med de gæl-

dende regler på området, herunder lov nr. 1565 af 15. december 2015 om ansættelsesklausuler (ansættelsesklausullov).

Det er vurderingen, at ensartede og tydelige regler på området vil fremme beskyttelsen af forretningshemmeligheder og bidrage til at skabe sunde og positive vækstvilkår for danske virksomheder på et nationalt og europæisk plan.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

2.1. Bestemmelser opfyldt ved gældende ret

2.1.1. Begrænsninger i adgang til foranstaltninger, procedurer og retsmidler med henblik på at beskytte en legitim interesse, der er anerkendt i EU-retten eller national ret

Direktivets artikel 5, litra d, vedrører den situation, hvor den påståede erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden er foretaget med henblik på at beskytte en legitim interesse, der er anerkendt i EU-retten eller national ret. Det kan eksempelvis være den situation, hvor en arbejdstager ønsker at håndhæve en bestemmelse i en ansættelseskontrakt, hvorefter den pågældende har krav på en bonus for at have gjort en opfindelse, hvilket kun kan ske, hvis den pågældende omtaler forretningshemmeligheder for sin advokat og den relevante retsinstans, eller den situation, hvor en arbejdstager skal forsvare sig mod anklager fremsat af den pågældendes arbejdsgiver, hvilket kun er muligt, hvis den pågældende omtaler forretningshemmeligheder for sin advokat og den relevante retsinstans.

Det er vurderingen, at spørgsmålet om, hvorvidt erhvervelse, brug eller videregivelse er foretaget for at beskytte en legitim interesse, ligger inden for rammerne af den retlige bedømmelse, der i givet fald i henhold til lovens § 4 om ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder, skal foretages af, om en sådan handling er ulovlig eller ej. Det foreslås på den baggrund, at der ikke indføres en udtrykkelig bestemmelse i loven herom.

2.1.2. Grundløse søgsmål om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder

Efter direktivets artikel 7, stk. 2, skal medlemsstaterne sikre, at de kompetente retslige myndigheder på en sagsøgtes begæring kan anvende passende foranstaltninger efter national ret, hvis et søgsmål om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed er åbenbart grundløs, og det konstateres, at sagsøgeren har anlagt en retssag unødigt eller i ond tro. Bestemmelsen fastslår endvidere, at sådanne foranstaltninger efter omstændighederne f.eks. kan omfatte, at sagsøgte tilkendes erstatning.

Retsplejelovens kapitel 30 (§§ 311-322) indeholder regler om sagsomkostninger i civile sager.

Det fremgår af retsplejelovens § 312, stk. 1, at den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, retssagen har påført modparten, medmindre parterne har aftalt andet. Det må antages, at et åbenbart grundløst søgsmål ofte vil resultere i, at sagsøger ikke får medhold, og derfor pålægges at erstatte sagsøgtes udgifter til sagen i medfør af retsplejelovens § 312, stk. 1. Det vil som følge af bestemmelsens stk. 5 ligeledes være tilfældet, når sagen i det hele afvises.

Dertil kommer, at retsplejelovens § 318, stk. 1, forpligter den part, der på uforsvarlig måde har foranlediget spildte møder, uformødne udsættelser, unyttig bevisførelse eller andre overflødige processuelle skridt, til at erstatte modparten udgifterne herved, selv om parten i øvrigt vinder sagen. Det fremgår af Folketingstidende 2004-2005, tillæg A, side 5555 og betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene), s. 288-289, at bestemmelsen for den tabende part alene har betydning i relation til udgifter, der ikke er omfattet af dennes objektive ansvar for den vindende parts sagsomkostninger. I disse tilfælde vil bestemmelsen navnlig være aktuel ved åbenbart grundløse søgsmål eller indsigelser, som den tabende part måtte være klar over var åbenbart grundløse.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 319, at også partens advokat og andre rettergangsfuldmægtige på modpartens begæring kan pålægges at erstatte de omkostninger, som de ved pligtstridig opførsel har forårsaget. Dette kan efter retspraksis f.eks. være tilfældet, når advokaten har anlagt en sag uden begrundelse. Der henvises i den forbindelse til Højesterets kendelse af 21. oktober 1998 (U1999. 99 H), hvor Højesteret fandt, at sagsøgerne og disses advokat hæftede solidarisk for sagsomkostninger i en sag, der fandtes at være uden begrundelse. Højesteret stadfæstede i den forbindelse Sø- og Handelsrettens kendelse, som bl.a. anførte, at det på et tidligt tidspunkt måtte have stået advokaten klart, at kravet var grundløst.

Retten træffer i medfør af retsplejelovens § 322, stk. 1, bestemmelse om sagsomkostninger, selv om der ikke er nedlagt påstand herom, jf. dog § 319. Det vurderes, at rettens stillingtagen til sagsomkostninger efter retsplejelovens § 318 i vidt omfang vil ske på begæring af parterne.

Det vurderes på den baggrund, at direktivets artikel 7, stk. 2, er opfyldt med retsplejelovens regler om erstatning af sagsomkostninger.

2.1.3. Forældelse af krav på erstatning som følge af krænkelse af en forretningshemmelighed

Erstatningskrav i anledning af ulovlig erhvervelse mv. af forretningshemmeligheder forældes efter reglerne i forældelsesloven.

Efter forældelsesloven regnes forældelsesfristerne fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt, medmindre andet følger af andre bestemmelser. I § 2, stk. 3, er det præciseret, at for fordringer, der opstår som følge af misligholdelse af kontrakt, regnes forældelsesfristen fra tidspunktet for misligholdelsen. Efter forældelseslovens § 2, stk. 4, regnes forældelsesfristen for fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade forvoldt uden for kontraktforhold fra tidspunktet for skadens indtræden.

Efter forældelseslovens § 3, stk. 1, er den almindelige forældelsesfrist tre år, medmindre andet følger af andre bestemmelser. Efter lovens § 3, stk. 2, regnes forældelsesfristen først fra den dag, da fordringshaveren fik eller burde have fået kendskab til fordringen eller skyldneren, hvis fordringshaveren var ubekendt hermed. Dog indtræder forældelse efter forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 2 og 4, senest 10 år efter den skadevoldende handlingens ophør for fordringer på erstatning for skade forvoldt uden for kontraktforhold, der ikke angår personskade og miljøskade, og for fordringer på erstatning for skade forvoldt inden for kontraktforhold.

Det følger af direktivets artikel 8, at medlemsstaterne skal fastsætte regler om forældelsesfristens begyndelse, længde og de omstændigheder, under hvilke forældelsesfristen afbrydes eller suspenderes. Det følger endvidere af bestemmelsen, at forældelsesfristens længde ikke må overstige 6 år.

Der sondres ikke i direktivet mellem en almindelig og en absolut forældelsesfrist. Erhvervsministeriet og Justitsministeriet har på den baggrund overvejet, hvordan den i direktivet fastsatte forældelsesfrist skal forstås. Af artikel 7 i det oprindelige direktivforslag fra EU-Kommissionen (KOM(2013) 813) fremgår det, at en forældelsesfrist på mindst et og højst to år skulle løbe fra det tidspunkt, hvor klageren blev eller havde grund til at blive bekendt med det sidste forhold, der har givet anledning til retlige skridt. I direktivforslaget var der således tale om en subjektiv forældelsesfrist, dvs. en forældelsesfrist, som kan suspenderes og afbrydes, svarende til den almindelige forældelsesfrist i dansk ret. Under forhandlingerne af direktivforslaget blev ordlyden af forslagens artikel 7 ændret, således at den kom til at svare til artikel 10 i forslaget til det, som senere blev direktiv 2014/104/EU om visse regler for søgsmål om visse regler for søgsmål i henhold til national ret angående erstatning for overtrædelser af bestemmelser i medlemsstaternes og Den Europæiske Unions konkurrenceret (damagesdirektivet). Dette direktiv er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1541 af 13. december 2016. Ændringen i ordlyden er beskrevet i rådsdokument 8461/14 af 4. april 2014. Af damagesdirektivets præambelbetragtning nr. 36 følger det, at direktivets artikel 10 er en

regulering af den relative forældelsesfrist. Uanset at der ikke i det foreliggende direktiv er taget eksplicit stilling til, hvorvidt den i artikel 8 nævnte forældelsesfrist skal forstås som den i dansk ret "almindelige" forældelsesfrist eller den "absolutte" forældelsesfrist, finder Erhvervsministeriet og Justitsministeriet herefter ikke, at der er holdepunkter for at antage, at den i direktivet omtalte forældelsesfrist skal forstås på anden måde end i det oprindelige forslag fra Kommissionen. Det er således Erhvervsministeriets og Justitsministeriets opfattelse, at den i direktivets artikel 8, stk. 2, fastsatte frist, som ikke må overstige seks år, skal forstås som den almindelige, subjektive forældelsesfrist.

I forældelsesloven er der fastsat regler om forældelsesfristens begyndelse, længde, afbrydelse og suspension. Disse regler gælder i forhold til alle fordringer, medmindre der er fastsat specifikke regler herom. Da den almindelige forældelsesfrist på 3 år er i normharmonien med direktivets artikel 8, finder Justitsministeriet og Erhvervsministeriet ikke, at der er behov for at fastsætte særlige regler til gennemførelse af direktivets artikel 8.

2.2. Anvendelsesområde

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2016/943/EU af 8. juni 2016 om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse (herefter direktivet om forretningshemmeligheder), som bliver implementeret i dansk ret ved dette lovforslag, regulerer beskyttelse mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder.

Lovforslaget fastsætter i overensstemmelse hermed regler om, i hvilke tilfælde det er lovligt henholdsvis ulovligt at erverve, bruge og videregive oplysninger, der har karakter af forretningshemmeligheder. Lovforslaget omfatter derimod ikke regler om stiftelse af enerettigheder, således som det kendes fra reglerne om intellektuelle ejendomsrettigheder. Bestemmelserne i loven skaber således ikke eneret til knowhow eller oplysninger, som er beskyttet som forretningshemmelighed.

Direktivets anvendelsesområde afgrænses med artikel 1, stk. 2 og 3, der indeholder en opregning af forhold, som ikke omfattes af direktivet, eller som ikke skal fortolkes ind i direktivet, jf. også direktivets præambelbetragtninger nr. 11-13 og 39. Disse afgrænsninger er også gældende for dette lovforslag.

Det fremgår af direktivets artikel 1, stk. 2, at direktivet ikke berører udøvelse af retten til ytrings- og informationsfrihed.

Ligeledes berører direktivet ikke anvendelse af EU-regler eller nationale regler, der kræver, at forretningshemmelig-

hedshavere af hensyn til den offentlige interesse videregiver oplysninger, herunder forretningshemmeligheder, til offentlige eller administrative eller retslige myndigheder, således at disse myndigheder kan varetage deres opgaver. Endvidere berører direktivet ikke anvendelse af EU-regler eller nationale regler, der kræver eller tillader, at EU-institutioner og -organer eller nationale offentlige myndigheder videregiver oplysninger indgivet af virksomheder, som disse institutioner, organer eller myndigheder er i besiddelse af i henhold til og i overensstemmelse med de forpligtelser og beføjelser, der er fastsat i EU-retten eller national ret.

Direktivet berører ligeledes ikke arbejdsmarkedets parter uafhængighed og deres ret til at indgå kollektive overenskomster i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis.

Disse forhold er beskrevet i direktivets præambelbetragtning nr. 11 og 12. Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 11, at direktivet ikke bør berøre anvendelsen af EU-regler eller nationale regler, der kræver videregivelse af oplysninger, herunder forretningshemmeligheder, til offentligheden eller offentlige myndigheder. Det bør heller ikke berøre anvendelsen af de regler, der sætter offentlige myndigheder i stand til at indhente oplysninger som led i varetagelsen af deres opgaver, eller regler, der muliggør eller kræver, at de pågældende offentlige myndigheder efterfølgende videregiver relevante oplysninger til offentligheden. Sådanne regler omfatter navnlig reglerne om EU-institutioners og -organers eller nationale offentlige myndigheders videregivelse af erhvervsrelaterede oplysninger, som de er i besiddelse af i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1367/2006 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF, eller i henhold til andre regler om aktindsigt eller om nationale offentlige myndigheders åbenhedsforpligtelser.

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 12, at direktivet ligeledes ikke bør berøre arbejdsmarkedets parter ret til at indgå kollektive overenskomster, for så vidt angår en forpligtelse til ikke at videregive en forretningshemmelighed eller til at begrænse brugen heraf og følgerne af, at en part, der er omfattet heraf, ikke opfylder en sådan forpligtelse. Dette forudsætter, at en sådan kollektiv overenskomst ikke begrænser undtagelserne fastsat i direktivet, når en anmodning om foranstaltninger, procedurer eller retsmidler i henhold til direktivet for en påstået erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed skal afvises.

Ifølge direktivets artikel 1, stk. 3, må intet i direktivet forstås således, at det giver anledning til at begrænse arbejdstagernes mobilitet. Det fremgår af bestemmelsen, at direktivet navnlig ikke giver anledning til at begrænse arbejdstagernes brug af oplysninger, der ikke udgør en forretningshemmelighed eller til at begrænse arbejdstagernes brug af erfaringer

og kompetencer, som de normalt og på ærlig vis erhverver i løbet af deres ansættelse, eller til at pålægge arbejdstagere flere begrænsninger i deres ansættelseskontrakter end de begrænsninger, der er pålagt i overensstemmelse med EU-retten eller national ret.

Disse forhold er beskrevet i direktivets præambelbetragtning nr. 13, hvorefter direktivet ikke bør opfattes som en begrænsning af etableringsfriheden, arbejdskraftens frie bevægelighed og arbejdstagernes mobilitet som omhandlet i EU-retten. Det er ifølge denne præambelbetragtning heller ikke meningen, at direktivet skal berøre muligheden for at indgå aftaler mellem arbejdsgivere og arbejdstagere om ikke at konkurrere i overensstemmelse med gældende ret.

2.3. Definitioner

2.3.1. Gældende ret

Gældende dansk lovgivning indeholder ikke en definition af begreberne forretningshemmelighed eller erhvervshemmelighed.

Begrebet erhvervshemmelighed indgår bl.a. i markedsføringslovens § 23 om beskyttelse af en erhvervsdrivendes erhvervshemmeligheder. Der kan opstilles nogle overordnede principper for, hvornår der er tale om en erhvervshemmelighed i markedsføringslovens forstand. Oplysningerne må således ikke være alment tilgængelige, og de skal have en økonomisk værdi. Endvidere skal oplysningerne være underlagt et vist niveau af fortrolighed eller beskyttelse. Der henvises nærmere til afsnit 2.5.3 nedenfor.

2.3.2. Direktivet

Begrebet forretningshemmelighed er defineret i direktivets artikel 2, der indeholder en opregning af de konkrete krav, der skal være opfyldt, for at en oplysning kan betragtes som en forretningshemmelighed omfattet af loven.

Ifølge direktivet omfatter begrebet forretningshemmelighed oplysninger, der opfylder følgende krav:

- a) de er hemmelige i den forstand, at de ikke i deres helhed eller i den præcise konfiguration eller sammensætning af deres komponenter er almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, der normalt beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger
- b) de har handelsværdi, fordi de er hemmelige
- c) de er af den person, som lovligt kontrollerer oplysningerne, under de givne omstændigheder blevet underkastet rimelige foranstaltninger til hemmeligholdelse.

I præamblen til direktivet karakteriseres forretningshemmeligheder kort som værdifuld fortrolig knowhow og værdifulde fortrolige forretningsoplysninger, der skal forblive fortrolige.

Definitionen er i direktivets præambelbetragtning nr. 14 formuleret således, at den omfatter knowhow, forretningsoplysninger og teknologiske oplysninger i tilfælde, hvor der både foreligger en legitim interesse i hemmeligholdelse af dem og en berettiget forventning om, at de forbliver hemmeligholdte. Desuden skal sådan knowhow eller sådanne oplysninger have faktisk eller potentiel handelsværdi, f.eks. hvor uautoriseret erhvervelse, brug eller videregivelse heraf vil kunne skade interesserne hos den person, som lovligt kontrollerer dem, på en måde, der undergraver den pågældende persons videnskabelige og tekniske potentiale, forretningsmæssige eller finansielle interesser, strategiske placering eller evne til at konkurrere.

Definitionen på en forretningshemmelighed udelukker ifølge præambelbetragtning nr. 14 ubetydelige oplysninger og de erfaringer og kompetencer, som arbejdstagere normalt erhverver i løbet af deres ansættelse. Definitionen udelukker også oplysninger, som er almindeligt kendte blandt eller er lettilgængelige for personer i de kredse, som sædvanligvis beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger.

Direktivets artikel 2 indeholder endvidere en definition af tre øvrige begreber, som benyttes i direktivet. Begreberne omtales i bemærkningerne til § 2.

2.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 14, at det er vigtigt at vedtage en ensartet definition af forretningshemmeligheder uden at begrænse den genstand, som skal beskyttes mod uretmæssig tilegnelse.

For at sikre et harmoniseret og ensartet begreb foreslås det, at definitionen af en forretningshemmelighed implementeres direktivnært. Definitionen af en forretningshemmelighed i den foreslåede bestemmelse i § 2 svarer derfor med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 2.

Kravene i den foreslåede bestemmelse harmonerer med de overordnede karakteristika for begrebet erhvervshemmeligheder, som benyttes i markedsføringslovens § 23. Definitionen i lovforslagets § 2 harmonerer ligeledes med definitionen i artikel 39 i TRIPS-aftalen (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights), der handler om beskyttelse af fortrolig information.

2.4. Lovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder

2.4.1. Gældende ret

Efter gældende dansk ret er der i markedsføringslovens § 23 en beskyttelse af erhvervshemmeligheder. Bestemmelsen har til formål at sikre en beskyttelse af mod ansattes og samarbejdspartneres uretmæssige udnyttelse af en erhvervsdrivendes erhvervshemmeligheder og tekniske tegninger. Bestemmelsen er udtryk for, at en erhvervsdrivende har krav på, at visse forhold vedrørende produktion eller indkøbs- og salgsorganisationen, der har særlig betydning for virksomhedens konkurrenceevne, bevares for vedkommende virksomhed og ikke af dens ansatte eller medindehavere benyttes uden for virksomheden eller gives videre til andre.

Derudover er såkaldt "industrispionage" kriminaliseret i straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser.

Efter dansk ret gives der ikke eneret til fortrolig information, og det er tilladt for konkurrerende virksomheder at komme i besiddelse af samme viden med egen indsats og skabelse.

Der findes i dag i gældende dansk ret ikke en konkret bestemmelse om lovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder.

Det følger modsætningsvist af § 23 i markedsføringsloven, der omhandler erhvervshemmeligheder, at viden eller information, der er udtryk for almindelig brancheindsigt eller generel erhvervs erfaring, som kan forventes af en fagmand på området, falder uden for anvendelsesområdet af § 23. De oplysninger, som en virksomhed giver fra sig om sine produkter, falder også uden for bestemmelsen. Det kan efter omstændighederne f.eks. være kundekompendier eller serviceaftaler.

Uden for anvendelsesområdet for § 23 falder også såkaldt "reverse engineering", der er betegnelsen for det forhold, at der foretages en teknisk, kemisk eller lignende undersøgelse af et produkt, der er tilgængeligt på markedet, for derigennem at afdække de bagvedliggende forretningshemmeligheder. En virksomheds faktiske markedsførte produkter udgør ikke en forretningshemmelighed, og derfor kan oplysninger udvundet ved reverse engineering anvendes lovligt.

Oplysninger, som en virksomhed giver fra sig om sine produkter, falder ligeledes uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

2.4.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 3, at erhvervelse af en forretningshemmelighed betragtes som en lovlig handling, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved uafhængig opdagelse eller skabelse eller observation, undersøgelse, demontering eller test af et produkt eller en genstand, som offentligheden har fået adgang til, eller som den person, der erhverver oplysningerne, lovligt er i besiddelse af, og personen ikke er bundet af nogen juridisk gyldig forpligtelse til at begrænse erhvervelsen af forretningshemmeligheden.

Erhvervelse af en forretningshemmelighed betragtes endvidere som en lovlig handling, hvis erhvervelsen sker ved udøvelse af arbejdstageres eller arbejdstagerrepræsentanters ret til information og høring i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis eller enhver anden praksis, som under de givne omstændigheder er i overensstemmelse med redelig erhvervspraksis.

Det følger videre af direktivets artikel 3, stk. 2, at erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed betragtes som lovlig, i det omfang EU-retten eller national ret kræver eller tillader en sådan erhvervelse, brug eller videregivelse.

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 18, at det efter direktivet betragtes som lovligt at erhverve, bruge eller videregive forretningshemmeligheder, når loven kræver eller tillader det. Dette vedrører navnlig erhvervelse og videregivelse af forretningshemmeligheder i forbindelse med udøvelse af arbejdstagerrepræsentanters ret til information, høring og deltagelse i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis og kollektivt forsvar af arbejdstageres og arbejdsgiveres interesser, herunder medbestemmelse, samt erhvervelse eller videregivelse af forretningshemmeligheder i forbindelse med lovpligtig revision, der foretages i henhold til EU-retten eller national ret. At betragte erhvervelse af forretningshemmeligheder som lovlig bør dog være med forbehold af fortrolighedsforpligtelser for så vidt angår forretningshemmeligheder med begrænsninger i anvendelsen heraf, som EU-retten eller national ret måtte pålægge modtageren eller erhververen af sådanne oplysninger.

Det fremgår videre af præambelbetragtning nr. 18, at direktivet ikke fritager offentlige myndigheder fra de fortrolighedsforpligtelser, som de er underlagt for så vidt angår oplysninger videregivet af forretningshemmelighedshavere, uanset om disse forpligtelser er fastsat i EU-retten eller i national ret. Sådanne fortrolighedsforpligtelser vedrører bl.a. forpligtelser for så vidt angår oplysninger, der fremsendes til ordregivende myndigheder i forbindelse med udbudsprocedurer.

2.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det følger af direktivets artikel 3, stk. 1, litra a og b, at erhvervelse af en forretningshemmelighed betragtes som en lovlig handling, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved uafhængig opdagelse eller skabelse eller observation, undersøgelse, demontering eller test af et produkt eller en genstand, som offentligheden har fået adgang til, eller som den person, der erhverver oplysningerne, lovligt er i besiddelse af, og personen ikke er bundet af nogen juridisk gyldig forpligtelse til at begrænse erhvervelsen af forretningshemmeligheden.

Det samme gælder efter dansk ret, hvor der ikke gives eneret til fortrolig information, og det er tilladt for konkurrerende virksomheder at komme i besiddelse af samme viden med egen indsats og skabelse.

Efter dansk ret er forretningshemmeligheder alene beskyttet mod misbrug i form af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse, mens erhvervelse af forretningshemmeligheder, der sker ved enten uafhængig opdagelse eller reverse engineering er tilladt. Ligeledes betragtes en virksomheds faktisk solgte produkter ikke som værende en forretningshemmelighed.

Det fremgår i lighed hermed af direktivets præambelbetragtning nr. 16, at bestemmelserne i direktivet med henblik på innovation og for at fremme konkurrencen ikke bør skabe nogen form for eneret til knowhow eller oplysninger, der er beskyttet som forretningshemmeligheder. Det bør derfor fortsat være muligt at gøre en uafhængig opdagelse af samme knowhow eller oplysninger. Omvendt konstruktion (reverse engineering) af et lovligt erhvervet produkt bør anses for at være en lovlig måde at erhverve oplysninger på, medmindre andet er fastsat ved aftale. Friheden til at indgå sådanne aftaleordninger kan imidlertid være begrænset ved lov.

Direktivets artikel 3, stk. 1, litra a og b, medfører dermed ikke en materiel ændring af dansk ret. Dog er det i forhold til dansk ret nyt, at direktivet beskriver lovligheden af en uafhængig opdagelse eller reverse engineering, og det foreslås på den baggrund, at der indsættes en bestemmelse i lovens § 3, stk. 1, nr. 1-2 herom.

Direktivets artikel 3, stk. 1, litra c og d, fastsætter, at det er lovligt at erhverve forretningshemmeligheder, når loven kræver eller tillader det. Dette vedrører navnlig erhvervelse af forretningshemmeligheder i forbindelse med udøvelse af arbejdstagerrepræsentanters ret til information, høring og deltagelse i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis og kollektivt forsvar af arbejdstageres og arbejdsgiveres interesser, herunder medbestemmelse, samt erhvervelse eller videregivelse af forretningshemmeligheder i forbindelse med lovpligtig revision, der foretages i henhold til EU-retten eller national ret.

Tilsvarende bestemmelser findes ikke i dansk ret, hvorfor det foreslås, at direktivets artikel 3, stk. 1, litra c og d, gennemføres ved forslaget § 3, stk. 1, nr. 3 og 4.

2.5. Ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder

2.5.1. Gældende ret

Ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af erhvervshemmeligheder er i dag reguleret i markedsføringslovens § 23 og bl.a. i straffelovens §§ 263, 264 og 264 c.

Beskyttelsesobjektet i markedsføringsloven er ”erhvervshemmeligheder”. Begrebet erhvervshemmeligheder i markedsføringsloven harmonerer med begrebet forretningshemmeligheder i direktivet, jf. nærmere afsnit 2.5.3 nedenfor. Begrebet erhvervshemmelighed omfatter dels hemmeligheder, der knytter sig til omsætningen af produkter, dels hemmeligheder, der har forbindelse til produktionen. En erhvervshemmelighed kan også bestå af elementer fra begge kategorier, og erhvervshemmeligheder kan angå enhver teknisk foranstaltning, som udnyttes i produktionen.

Erhvervshemmeligheder kan f.eks. udgøre en opfindelse, som opfylder betingelserne for at kunne patenteres, men som virksomheden ikke ønsker offentliggjort. Hemmelighedens tekniske kvalitet kan også være så beskeden, at der ikke vil være grundlag for patent, men hemmelighedens udnyttelse kan dog indebære en væsentlig fordel og dermed begrunde en interesse i, at forholdet ikke kommer til konkurrenternes kundskab.

Erhvervshemmeligheder kan også bestå i en særlig hensigtsmæssig indrettet salgs- og indkøbsorganisation, kendskab til kundeemner, indkøbsmuligheder og markedsanalyser.

Erhvervshemmeligheder dækker således over informationer af forskellig art. Det kan være kommerciel information, teknisk information eller knowhow.

Kommercielle hemmeligheder kan f.eks. være en liste over virksomhedens leverandørforbindelser eller en virksomheds markedsanalyser. Teknisk information kan f.eks. være procesmetoder eller oplysninger om en virksomheds serviceapparat, mens knowhow kan bestå af en generel sum viden, som udgør et samlet erfaringsæt.

For at der kan være tale om en erhvervshemmelighed, må det almindeligvis kræves, at der er tale om informationer om en virksomheds interne forhold af betydning for virksomhedens position på markedet, og som faktisk holdes skjult for offentligheden. Hemmeligholdelsen kan f.eks. ske ved, at

informationen kun er kendt af et begrænset antal personer og er undergivet en form for sikkerhedsrestriktioner. Det er imidlertid ikke et krav, at virksomheden har tilkendegivet disse restriktioner, f.eks. ved at stemple dokumenter med ”fortroligt” eller lignende.

Markedsføringslovens § 23 anvendes typisk i dag sammen med markedsføringslovens § 3, stk. 1, om erhvervsdrivendes pligt til at udvise god markedsføringsskik og § 4 om erhvervsdrivendes pligt til at udvise god erhvervsskik, og de to bestemmelser danner således sammen med § 23 en bred beskyttelse mod ulovlig erhvervelse af erhvervshemmeligheder.

Det er en forudsætning for anvendelsen af markedsføringslovens § 23, at krænkeren står i et tjeneste- eller samarbejdsforhold til virksomheden eller i øvrigt har lovlig adgang til virksomheden.

Såfremt krænkeren ikke står i et tjeneste- eller samarbejdsforhold eller ikke har lovlig adgang til virksomheden, kan der efter omstændighederne være tale om strafbare handlinger, som f.eks. er omfattet af straffelovens §§ 263, 264 og 264 c, jf. nærmere om disse bestemmelser nedenfor.

Uden for anvendelsesområdet af § 23 falder almindeligt branchekendskab og almindelige faglige erfaringer. De oplysninger, som en virksomhed selv giver fra sig om sine produkter, falder også uden for bestemmelsen.

Når en virksomhed først har solgt et produkt, og konkurrenter herefter gennem målinger og undersøgelser f.eks. kan finde frem til et produkts sammensætning, såkaldt reverse engineering, er der ikke tale om ulovlig erhvervelse af en erhvervshemmelighed.

Gerningsindholdet i markedsføringslovens § 23, stk. 1, er realiseret, når den pågældende ”på utilbørlig måde skaffer sig eller forsøger at skaffe sig kendskab til eller rådighed over virksomhedens erhvervshemmeligheder”.

Det forhold, at der skal være tale om utilbørlighed, dækker over, at erhvervelsen sker uden virksomhedens samtykke, eller at erhververen uden i øvrigt at have en særlig adkomst skaffer sig rådighed over en erhvervshemmelighed.

Markedsføringslovens § 23, stk. 2, dækker viderebringelse eller benyttelse af erhvervshemmeligheder, som den pågældende har fået kendskab til på retmæssig måde. Gerningsindholdet i § 23, stk. 2, er realiseret, når de erhvervshemmeligheder, som den pågældende ligger inde med, ubeføjet videregives eller benyttes af den pågældende i forhold til de forudsætninger, den pågældende har modtaget informationerne under.

Viderebringelse kan bestå i, at den pågældende overlader informationerne til en tredjemand, f.eks. en underleverandør eller anden samarbejdspartner.

Strafferetligt gælder forbuddet i markedsføringslovens § 23, stk. 2, i tre år efter tjenesteforholdets ophør, mens der civilretligt ikke gælder en sådan grænse, hvorfor det er op til domstolene at vurdere, hvor lang tid beskyttelsen gælder.

Markedsføringslovens § 23, stk. 4, omfatter tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter modeller og lignende, der er blevet betroet den pågældende samarbejdspartner, og supplerer bestemmelsen i stk. 2.

Det er ikke muligt udtømmende at opregne de genstande, der er beskyttet. I almindelighed drejer det sig om rørlige ting, der tjener som forbillede ved fremstilling af nye genstande, eller som giver anvisning på en bestemt teknisk fremgangsmåde.

Endvidere omfattes udkast til kalkulationer og beskrivelser, der er udarbejdet f.eks. til brug ved tilbudsafgivelse, licitationer mv. Mundtlige anvisninger på et arbejdes udførelse og lignende falder uden for bestemmelsen.

Beskyttelsen kræver, at materialet skal være betroet i anledning af udførelsen af et arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed. Det kan være udtrykkeligt tilkendegivet, at materialet ikke må anvendes til den pågældendes egne formål eller komme uvedkommende i hænde. En sådan tilkendegivelse er dog ikke påkrævet, idet betroelsesforholdet kan fremgå af materialet selv eller af de omstændigheder, hvorunder det er overdraget.

Beskyttelsen gælder over for enhver, der har fået materialet betroet med henblik på udførelsen af et arbejde. Bestemmelsen omfatter således både den erhvervsdrivendes ansatte og enhver anden, der har fået materialet betroet i erhvervsøjemed. Det kan f.eks. være underleverandører, personer der har fået materialet overgivet til reproduktion eller i forbindelse med afgivelse af tilbud.

Efter markedsføringslovens § 23, stk. 5, er det ulovligt for en erhvervsdrivende at benytte erhvervshemmeligheder, såfremt kendskab til eller rådighed over disse er opnået i strid med § 23, stk. 1-4.

Den strafferetlige sanktion for overtrædelse af markedsføringslovens § 23 er bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. markedsføringslovens § 37, stk. 5, medmindre straffelovens § 299 a bringes i anvendelse. Strafferammen i straffelovens § 299 a er fængsel indtil 6 år.

Strafferetlig forfølgelse forestås af anklagemyndigheden efter den forurettedes begæring, jf. markedsføringslovens § 37, stk. 5.

Som nævnt ovenfor kan bl.a. straffelovens §§ 263, 264 og 264 c efter omstændighederne finde anvendelse, såfremt krænkeren ikke står i et tjeneste- eller samarbejdsforhold eller har lovlig adgang til virksomheden.

Såkaldt "industrispionage" er kriminaliseret i straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser. Det følger af straffelovens § 263, stk. 1, at den, der 1) bryder eller unddrager nogen et brev, telegram eller anden lukket meddelelse eller optegnelse eller gør sig bekendt med indholdet, 2) skaffer sig adgang til andres gemmer eller 3) ved hjælp af et apparat hemmeligt aflytter eller optager udtalelser fremsat i enrum, telefonsamtaler eller anden samtale mellem andre eller forhandlinger i lukket møde, som han ikke selv deltager i, eller hvortil han uberettiget har skaffet sig adgang, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Det følger endvidere af straffelovens § 263, stk. 2, at den, der uberettiget skaffer sig adgang til en andens oplysninger eller programmer, der er bestemt til at bruges i et informationssystem, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Straffen efter § 263, stk. 1 og 2, kan stige til fængsel i indtil 6 år, bl.a. hvis handlingen begås med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysninger om en virksomheds erhvervshemmeligheder, jf. § 263, stk. 3.

Det følger endvidere af straffelovens § 264, at bl.a. den, der uberettiget skaffer sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Begås handlingen med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med en virksomheds erhvervshemmeligheder, kan straffen stige til fængsel indtil 6 år.

Straffelovens § 264 c indeholder en bestemmelse om, at straffebestemmelserne i bl.a. straffelovens § 263 og § 264 finder tilsvarende anvendelse også på den, der uden at have medvirket til gerningen skaffer sig eller uberettiget udnytter oplysninger, der er fremkommet ved overtrædelsen. Herudover er f.eks. tyveri, hæleri, mandatsvig og lignende også kriminaliseret i straffeloven.

2.5.2. Direktivet

Det fremgår af direktivets artikel 4, stk. 1, at medlemsstaterne sikrer, at forretningshemmelighedshavere har ret til at anmode om de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i direktivet, med henblik på at forhindre eller opnå adgang til oprejsning for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af deres forretningshemmelighed.

Det fremgår af direktivets artikel 4, stk. 2, at erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved:

- a) uautoriseret adgang til, tilegnelse af eller kopiering af dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der lovligt kontrolleres af forretningshemmelighedshaveren, og som indeholder en forretningshemmelighed, eller som en forretningshemmelighed kan udledes af
- b) enhver anden adfærd, der under de givne omstændigheder betragtes som i strid med redelig erhvervspraksis.

Det fremgår af direktivets artikel 4, stk. 3, at brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden bruges eller videregives af en person, som konstateres at opfylde en af følgende betingelser:

- a) vedkommende har erhvervet forretningshemmeligheden ulovligt
- b) vedkommende har misligholdt en fortrolighedsaftale eller enhver anden pligt til at undlade at videregive forretningshemmeligheden eller
- c) vedkommende har misligholdt en kontraktlig forpligtelse eller enhver anden pligt til at begrænse forretningshemmelighedens brug.

Det fremgår videre af direktivets artikel 4, stk. 4, at erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed også betragtes som en ulovlig handling, hvis en person på tidspunktet for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var blevet erhvervet direkte eller indirekte fra en anden person, som brugte eller videregav forretningshemmeligheden ulovligt, jf. stk. 3.

Det fremgår endelig af direktivets artikel 4, stk. 5, at produktion, udbud til salg eller markedsføring af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå også betragtes som ulovlig brug af en forretningshemmelighed, hvis den person, der udfører disse aktiviteter, vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var blevet brugt ulovligt, jf. stk. 3.

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 15, at det også er vigtigt at fastlægge, under hvilke omstændigheder retlig beskyttelse af forretningshemmeligheder er berettiget. Derfor er det nødvendigt at definere adfærd og praksis, som skal betragtes som ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed.

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 16, at bestemmelserne i direktivet med henblik på innovation og for at fremme konkurrencen ikke bør skabe nogen form for eneret til knowhow eller oplysninger, der er beskyttet som forretningshemmeligheder. Det bør derfor fortsat være muligt at gøre en uafhængig opdagelse af samme knowhow eller oplysninger. Omvendt konstruktion (reverse engineering) af et lovligt erhvervet produkt bør anses for at være en lovlig måde at erhverve oplysninger på, medmindre andet er fastsat ved aftale. Friheden til at indgå sådanne aftaleordninger kan imidlertid være begrænset ved lov.

2.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Direktivets artikel 4 sonderer mellem erhvervelse, brug og videregivelse ved beskrivelsen af den forbudte adfærd. Markedsføringslovens § 23 forbyder i stk. 1, det utilbørlige kendskab til eller rådighed over virksomhedens erhvervs-hemmeligheder – som svarer til direktivets ”erhvervelse” – og i markedsføringslovens § 23, stk. 2, forbydes det ubeføjet at viderebringe eller benytte sådanne hemmeligheder. Dette svarer til direktivets formulering om ”brug og videregivelse”.

Markedsføringslovens § 23 dækker således som direktivets artikel 4 både den uretmæssige erhvervelse, brug og videregivelse af erhvervs-hemmeligheder. Endvidere udelukker samtykke både i gældende dansk ret og i direktivet, at handlingen kan kvalificeres som misbrug.

Markedsføringslovens § 23 anvender udtrykket ”erhvervs-hemmeligheder”, mens direktivet anvender udtrykket ”forretningshemmeligheder”, jf. direktivets artikel 2.

Grundlæggende kan der opstilles nogle overordnede principper for, hvornår der er tale om en erhvervs-hemmelighed i markedsføringslovens forstand.

For det første må oplysningerne ikke være alment tilgængelige. Det vil sige, at der ikke er tale om almen viden, almindelig branchindsigt eller ansattes generelle erhvervs-erfaring. Dette svarer til direktivets artikel 2, stk. 1, litra a.

For det andet skal der være tale om oplysninger, der har en økonomisk værdi. Det betyder f.eks., at hemmeligheden har en betydning for en given virksomheds position på et marked. Dette svarer til definitionen i direktivets artikel 2, stk. 1, litra b.

For det tredje skal oplysningen være hemmelig, det vil sige, at virksomheden behandler oplysningerne som interne, og at oplysningerne er underlagt et vist niveau af fortrolighed eller beskyttelse. Det kan også være oplysninger, der alene er

delt med en snæver personkreds i virksomheden. Dette svarer til definitionen i direktivets artikel 2, stk. 1, litra c.

Kravene til, hvornår der i dag efter markedsføringsloven er tale om en erhvervshemmelighed, svarer dermed til direktivets definition af ”forretningshemmeligheder”. Som følge heraf, er det heller ikke nødvendigt at ændre begrebet ”erhvervshemmeligheder” i straffeloven.

Markedsføringslovens § 23 beskytter virksomheden mod, at nogen, som har et tilknytningsforhold til virksomheden uretmæssigt erhverver, bruger eller videregiver erhvervshemmeligheder.

Direktivets beskyttelse rækker således videre end markedsføringslovens § 23, idet direktivet også beskytter forretningshemmeligheder, som personer uden tilknytning til virksomheden uretmæssigt erhverver, bruger eller videregiver. Dette område er i dag kriminaliseret i straffeloven.

Det foreslås, at den foreslåede bestemmelse i § 4 på samme måde som direktivets artikel 4 skal dække både personer, der har et tilknytningsforhold til virksomheden, samt personer uden tilknytning til virksomheden. Dette vil bl.a. medføre, at både personer, der har et tilknytningsforhold til virksomheden, og personer uden tilknytning til virksomheden, er dækket af de civilretlige sanktioner i lovforslaget.

Strafferetligt foreslås det at videreføre den nuværende opdeling, hvorefter personer, der indefra i virksomheden på utilbørlig måde benytter erhvervshemmeligheder eller tekniske tegninger, fremover skal kunne straffes efter lov om forretningshemmeligheder, jf. lovforslagets § 17, medens udefra kommende personer skal kunne straffes efter straffeloven.

Det er vurderingen, at direktivets artikel 4 om ulovlig erhvervelse af forretningshemmeligheder for så vidt angår personer uden tilknytning til virksomheden allerede er dækket bl.a. af straffelovens §§ 263, 264 og 264 c, og at der ikke er behov for en justering af disse bestemmelser for at gennemføre direktivet på dette område. Det bemærkes i den forbindelse, at straffelovens bestemmelser om bl.a. industrispiionage ikke indeholder begrænsninger i, hvilken personkreds, der kan være gerningsmænd.

I forhold til ulovlig erhvervelse af forretningshemmeligheder fra nogen, som har et tilknytningsforhold til virksomheden, er det vurderingen, at markedsføringslovens § 23 grundlæggende dækker de samme forhold, som direktivets artikel 4, med de undtagelser der følger af direktivet, og materielt vil en gennemførelse af direktivets artikel 4 ikke kræve ændringer af dansk ret for så vidt angår, hvad der kan kvalificeres som misbrug af en forretningshemmelighed, jf. nærmere nedenfor.

Direktivets artikel 4 adskiller sig dog formelt fra den gældende regel i markedsføringslovens § 23, idet direktivet bl.a. opererer med en opstilling af den kriminaliserede adfærd, mens markedsføringslovens § 23 beskriver ulovlig erhvervelse, videregivelse og brug af forretningshemmeligheder i mere generelle vendinger.

Derudover indeholder direktivet i artikel 4, stk. 2, litra b, en retlig standard, idet erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke er en ulovlig handling, hvis den erhverves ved enhver anden adfærd, der under de givne omstændigheder betragtes som i strid med redelig erhvervspraksis.

Denne retlige standard – redelig erhvervspraksis – er i dag indeholdt i markedsføringslovens §§ 3 og 4. Den retlige standard i direktivets artikel 4, stk. 2, litra b, er derfor allerede indeholdt i dansk ret, blot ikke i ordlyden af markedsføringslovens § 23, men som en del af markedsføringslovens § 3, stk. 1, og § 4.

Markedsføringslovens § 23 anvendes typisk i dag sammen med markedsføringslovens § 3, stk. 1, og § 4, og disse bestemmelser danner således en bred beskyttelse mod ulovlig erhvervelse af erhvervshemmeligheder. Det forudsættes, at markedsføringslovens § 3, stk. 1, og § 4 forsat kan anvendes i samspil med § 4 i lov om forretningshemmeligheder.

Derudover findes der i direktivets artikel 4 et forbud mod hæleri af den beskyttede information. Et sådant forbud findes også i markedsføringslovens § 23, stk. 5.

Samlet set er den forbudte adfærd i direktivets artikel 4 allerede indeholdt i dansk rets beskrivelse af de ulovlige handlinger – dvs. både markedsføringslovens § 3, stk. 1, § 4 og § 23 – idet disse bestemmelser har til formål at forhindre uretmæssig tilegnelse, brug og videregivelse af den fortrolige information.

På den baggrund foreslås det, at markedsføringslovens § 23 om ulovlig erhvervelse af forretningshemmeligheder ophæves, og at der indføres en bestemmelse, der i ordlyd og opbygning svarer til direktivets artikel 4 om ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder, jf. lovforslagets § 4.

Den foreslåede bestemmelse omfatter den situation, at en person, der i anledning af udførelsen af arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed er blevet betroet tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller eller lignende, ikke ubeføjet må benytte dette eller sætte andre i stand hertil. Dermed videreføres den gældende retstilstand efter markedsføringslovens § 23, stk. 4, jf. lovforslagets § 4.

Bestemmelsen medfører dermed i praksis overordnet ikke en materiel ændring i forhold til gældende dansk ret for så vidt angår, hvad der kvalificeres som misbrug af en forretningshemmelighed.

Dog adskiller den foreslåede § 4 sig formelt fra markedsføringslovens § 23, da den foreslåede bestemmelse i lighed med direktivets artikel 4 anvender en konkret opstilling af forbudt adfærd, mens markedsføringslovens § 23 alene beskriver de ulovlige handlinger i mere generelle vendinger.

Som nævnt ovenfor under afsnit 2.5.1 indeholder markedsføringslovens § 23, stk. 2, en regel om, at den der står i et tjeneste- eller samarbejdsforhold til en erhvervsdrivende eller udfører et hverv for denne, og som har fået kendskab til eller rådighed over en forretningshemmelighed, ikke ubeføjet må viderebringe eller benytte sådanne hemmeligheder. Forbuddet gælder i tre år efter tjenesteforholdets, samarbejdsforholdets eller hvervets ophør.

Den gældende regel i markedsføringslovens § 23, stk. 2, videreføres ikke med lovforslaget. Det er vurderingen, at den situation, der i dag er omfattet af markedsføringslovens § 23, stk. 2, er indeholdt i direktivets artikel 4, og gennemført ved lovforslagets § 4, stk. 2, nr. 2, der bestemmer, at brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden bruges eller videregives af en person, som har misligholdt en fortrolighedsaftale eller enhver anden pligt til at undlade at videregive forretningshemmeligheden.

Den gældende tidsfrist på 3 år i markedsføringslovens § 23, stk. 2, videreføres ikke med lovforslaget, da det er vurderingen, at denne frist ikke er forenelig med direktivets beskyttelse mod ulovlig videregivelse.

Det bemærkes hertil, at det følger af de specielle bemærkninger til § 23 i forslag L 40 til lov om markedsføring fra folketings Tidende samling 2016-17, sektion A, at ansættelsesklausuloven finder anvendelse forud for den gældende § 23, stk. 2, i markedsføringsloven, som ophæves med dette lovforslag. Der ændres med dette lovforslag ikke på ansættelsesklausulovens status i forhold til dette lovforslags § 4, stk. 2, nr. 2 og 3. Det betyder, at hvis der er indgået aftale om en ansættelsesklausul mellem en lønmodtager og en arbejdsgiver i overensstemmelse med ansættelsesklausuloven, gælder denne. Er ansættelsesklausulen ophørt, er lønmodtageren ikke længere omfattet af ansættelsesklausuloven.

Det er vurderingen, at der ikke er behov for justering af straffelovens regler om industrispionage i straffelovens §§ 263, 264 eller 264 c eller af andre bestemmelser i straffelo-

ven som følge af en gennemførelse af direktivet, idet dog straffelovens § 299 a skal konsekvensrettes.

2.6. Begrænsninger i adgang til foranstaltninger, procedurer og retsmidler

2.6.1. Gældende ret

Retten til ytringsfrihed er i dansk ret bl.a. beskyttet i grundlovens § 77. Det følger af grundlovens § 77, at enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres. På trods af forbuddet mod censur og andre forebyggende forholdsregler er det antaget i den statsretlige teori og accepteret i retspraksis, at grundloven ikke er til hinder for at nedlægge forbud mod offentliggørelsen af en ytring, hvis det kan godtgøres, at der vil ske uoprettelig skade, eller formålet i øvrigt vil forspildes, hvis der ikke gribes ind før offentliggørelsen, jf. Jens Peter Christensen m.fl.: Grundloven med kommentarer (2015), side 501.

Som et eksempel fra retspraksis, hvor der ikke var grundlag for at nedlægge et forbud mod offentliggørelsen af en ytring over for et nyhedsmedie, kan nævnes Højesterets kendelse af 12. april 2010 (sag 7/2010). Højesteret udtalte, at et forbud mod et nyhedsmedies offentliggørelse af optagelser er et indgreb i ytrings- og informationsfriheden, som kun kan foretages, såfremt tungtvejende grunde taler herfor. Højesteret henviste herved til principperne bag grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

I forhold til dansk ansættelsesret er reguleringen af whistleblowing opdelt, så der bl.a. skelnes mellem offentlige myndigheder og private virksomheder, og blandt private virksomheder i øvrigt skelnes mellem den finansielle og den ikke-finansielle sektor. Private virksomheder er ikke underlagt de samme regler som offentlige myndigheder. Det er navnlig de forvaltningsretlige regler, der stiller en række krav til myndigheder.

Videregivelse af en forretningshemmelighed fra en lønmodtager til dennes arbejdstagerrepræsentant er reguleret i markedsføringslovens § 23, stk. 2, hvorefter ansatte ikke ubeføjet må viderebringe eller benytte forretningshemmeligheder.

2.6.2. Direktivet

Direktivets artikel 5 indeholder en række undtagelser, der indebærer, at ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder under visse omstændigheder fører til, at en anmodning om de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i direktivet, skal afvises.

Det fremgår af artikel 5, litra a, at en anmodning om de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i direktivet, afvises, hvis den påståede erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden fandt sted for at udøve retten til ytrings- og informationsfrihed som fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ("Chartret"), herunder respekt for mediefrihed og mediernes pluralisme.

Det fremgår af direktivets præambel, at selv om direktivet indeholder bestemmelser om foranstaltninger og retsmidler, der kan bestå i at forebygge videregivelse af oplysninger med henblik på at beskytte fortroligheden af forretningshemmeligheder, er det afgørende, at udøvelse af ytrings- og informationsfrihed, som omfatter mediefrihed og mediernes pluralisme, jf. artikel 11 i Chartret, ikke begrænses, navnlig med hensyn til undersøgende journalistik og beskyttelse af journalistiske kilder (præambelbetragtning nr. 19).

Det fremgår videre, at direktivet er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der bl.a. er anerkendt i Chartret, herunder ytrings- og informationsfriheden (præambelbetragtning nr. 34).

Endelig fremgår det, at direktivet ikke berører udøvelse af retten til ytrings- og informationsfrihed som fastsat i Chartret, herunder respekt for mediefrihed og mediernes pluralisme (direktivets artikel 1, stk. 2, litra a).

Artikel 5, litra b, vedrører den situation, hvor den påståede erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden er foretaget for at afdække forseelser, uregelmæssigheder eller ulovlige aktiviteter, hvis sagsøgte handlede med henblik på at beskytte den almene offentlige interesse. Bestemmelsen vedrører såkaldt "whistleblowing".

I nogle tilfælde kan der være tale om, at erhvervelsen, brugen eller videregivelsen af en forretningshemmelighed sker som led i et ansættelsesforhold. Den beskyttelse en whistleblower er sikret med direktivets artikel 5, litra b, er dog uafhængig af, om erhvervelsen, brugen eller videregivelsen sker som led i et ansættelsesforhold, idet indholdet af beskyttelsen går videre end ansættelsesforhold, hvorfor denne tillige finder anvendelse på udefrakommendes whistleblowing.

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 20 i direktivet, at de fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler ikke skal begrænse muligheden for whistleblowing. Derfor skal beskyttelsen af forretningshemmeligheder ikke udvides til at omfatte tilfælde, hvor videregivelse af en forretningshemmelighed er i offentlig interesse, for så vidt som direkte relevante forseelser, uregelmæssigheder eller ulovlige aktiviteter afdækkes. Det skal derfor ikke være til hinder for, at de kompetente retslige myndigheder kan tillade, at der gøres en

undtagelse fra anvendelsen af foranstaltningerne, procedurer og retsmidler i tilfælde, hvor sagsøgte havde enhver god grund til at være i god tro om, at dennes adfærd opfyldte de relevante kriterier uanset dennes forhold til forretningshemmelighedsindehaveren.

Artikel 5, litra c, vedrører den situation, hvor den påståede videregivelse af forretningshemmeligheden er videregivet til arbejdstagernes repræsentanter som led i disse repræsentanters retmæssige varetagelse af deres opgaver i overensstemmelse med EU-retten eller national ret, hvis videregivelsen var nødvendig for varetagelsen af de pågældende opgaver. En sådan videregivelse er ikke lovlig, men kan undtages fra de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i direktivet, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Da der ikke er tale om en lovlig videregivelse, men en undtagelse til ulovlig videregivelse, påhviler det den sagsøgte at bevise, at videregivelsen skete inden for rammerne af undtagelsen.

2.6.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Artikel 5, litra a, indebærer ikke ændringer i forhold til, hvad der uanset de foreslåede regler vil følge af grundlovens § 77, Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 og Chartrets artikel 11.

For at fjerne eventuel tvivl herom foreslås det, at artikel 5, litra a, implementeres i lovforslagets § 5, nr. 1, således at en anmodning om foranstaltninger, procedurer og retsmidler skal afvises af retten, hvis en sådan anmodning sker for at udøve informations- og ytringsfriheden, herunder respekt for mediefrihed og mediernes pluralisme.

Det foreslås ligeledes, at hvis erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder efter den foreslåede § 4 i lovforslaget sker for at afdække forseelser, uregelmæssigheder eller ulovlige aktiviteter med henblik på at beskytte den almene offentlige interesse i overensstemmelse med direktivets artikel 5, litra b, skal foranstaltninger, procedurer og retsmidler efter loven afvises.

Det foreslås endvidere, at direktivets artikel 5, litra c, implementeres tekstnært med lovforslagets § 5, nr. 3. Da der ikke er tale om en lovlig videregivelse, men en undtagelse til ulovlig videregivelse, påhviler det den sagsøgte at bevise, at videregivelsen skete inden for rammerne af undtagelsen.

2.7. Brug og videregivelse af fortrolige oplysninger, der er fremkommet gennem en retssag

2.7.1. Gældende ret

2.7.1.1. *Straffelovens regler om tavshedspligt for offentligt ansatte*

Straffelovens kapitel 16 (§§ 144-157 b) indeholder regler om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv mv.

Det fremgår af straffelovens § 152, stk. 1, at den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at hvis det i stk. 1 nævnte forhold begås med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller hvis der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Som særligt skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

Efter bestemmelsens stk. 3 er en oplysning fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Det fremgår derudover bl.a. af straffelovens § 152 a, at bestemmelsen i straffelovens § 152 tilsvarende finder anvendelse på den, som i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med en offentlig myndighed.

Det fremgår desuden af straffelovens § 152 b, stk. 1, at med samme straf som efter straffelovens § 152 straffes den, som udøver eller har udøvet en virksomhed eller et erhverv i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse, og som uberettiget videregiver eller udnytter oplysninger, som er fortrolige af hensyn til private interesser, og hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab.

Efter straffelovens § 152 c gælder bestemmelserne i §§ 152-152 b også for de pågældendes medhjælpere.

Det fremgår herudover af straffelovens § 152 d, stk. 1, at bestemmelserne i straffelovens §§ 152-152 c tilsvarende finder anvendelse på den, som uden at have medvirket til gerningen uberettiget skaffer sig eller udnytter oplysninger, der er fremkommet ved en sådan overtrædelse.

Straffeloven indeholder ikke en nærmere angivelse af, hvilke offentlige eller private interesser som kan medføre, at en oplysning må anses for at være fortrolig. Dette må derfor i

væsentligt omfang bero på normer uden for straffeloven. Blandt sådanne normer findes navnlig forvaltningslovens § 27.

Den omstændighed, at en oplysning er fortrolig, indebærer ikke i sig selv, at der foreligger en krænkelse af tavshedspligten, hvis oplysningen videregives til andre. Videregivelse af den fortrolige oplysning skal være ”uberettiget”.

Der foreligger således bl.a. ikke en krænkelse af reglerne om tavshedspligt, hvis den person, i hvis interesse der er tavshedspligt, har givet fornødent samtykke til videregivelsen.

Selv om der ikke foreligger samtykke, vil videregivelse af fortrolige oplysninger efter omstændighederne kunne være berettiget.

Det vil således afhænge af en konkret vurdering – herunder af oplysningens karakter, til hvem oplysningen er videregivet og under hvilke omstændigheder – om en videregivelse af en fortrolig oplysning udgør et brud på straffelovens almindelige regler om tavshedspligt. Denne konkrete vurdering henhører i sidste ende under domstolene.

Det fremgår desuden af straffelovens § 152 e, at bestemmelserne i §§ 152-152 d ikke omfatter tilfælde, hvor den pågældende er forpligtet til at videregive oplysningen (§ 152 e, nr. 1), eller handler i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv (§ 152 e, nr. 2).

Reglen i straffelovens § 152 e, nr. 2, hvorefter tavshedspligten efter bl.a. § 152 ikke omfatter tilfælde, hvor den pågældende handler i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv, er et supplement til de almindelige objektive straffrihedsgrunde.

Udtrykket ”almeninteresse” henviser til samfundsmæssig interesse. Spørgsmålet om, hvorvidt videregivelsen har været berettiget, skal afgøres efter en konkret vurdering, hvor vigtigheden af formålet med videregivelsen afvejes mod den krænkelse, der er forbundet med videregivelsen af de fortrolige oplysninger.

2.7.1.2. *Retsplejelovens regler om tavshedspligt*

Retsplejelovens kapitel 12 (§§ 119-130 a) indeholder regler om beskikkelse som advokat og udøvelse af advokatvirksomhed.

Det fremgår af retsplejelovens § 129, stk. 1, at bl.a. straffelovens §§ 150-152 tilsvarende finder anvendelse på advoka-

ter samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden.

Retsplejelovens kapitel 18 (§§ 168-193) indeholder derudover regler om vidner.

Det fremgår af retsplejelovens § 189, at hvis hensynet til fremmede magter, til statens sikkerhed eller til opklaring af alvorlige forbrydelser taler derfor, kan retten eller politiet pålægge en person, der er afhørt som vidne, tavshedspligt med hensyn til den pågældendes viden om sagen.

Efter § 189, stk. 2, bortfalder pålægget, når sagen er afsluttet. Pålægget kan forinden ophæves af retten eller politiet. Politiets nægtelse af at ophæve et pålæg skal efter begæring forelægges retten. Den pågældende skal gøres bekendt med adgangen hertil. Overtrædelse af pålægget straffes i medfør af bestemmelsens stk. 3 med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

2.7.1.3. Tjenestemandslovens regler om tjenestemandens pligter

Det fremgår af tjenestemandslovens § 10, at tjenestemanden samvittighedsfuldt skal overholde de regler, der gælder for stillingen, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver. Ansættelse som dommer sker efter tjenestemandslovens regler.

2.7.2. Direktivet

Direktivets kapitel III, afdeling 1 (artikel 6-9), indeholder generelle bestemmelser om foranstaltninger, procedurer og retsmidler.

Det fremgår af direktivets artikel 6, stk. 1, at medlemsstaterne skal tilvejebringe de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, som er nødvendige for at sikre adgang til civilretlig oprejsning i tilfælde af ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder. Bestemmelsens stk. 2 fastslår desuden, at foranstaltningerne skal være fair og rimelige (nr. 1), ikke må være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende eller indebære urimelige frister eller medføre ubegrundede forsinkelser (nr. 2) og skal være effektive og have afskrækkende virkning (nr. 3).

Direktivets artikel 7, stk. 1, fastslår, at de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der foreskrives i direktivet, anvendes på en sådan måde, at de står i et rimeligt forhold til krænkelsen (litra a), at der ikke opstår hindringer for lovlig samhandel på det indre marked (litra b), og at der ydes garanti mod misbrug af dem (litra c).

Direktivets artikel 9 handler om beskyttelse af forretningshemmeligheder under retssager. Det fremgår af artikel 9, stk. 1, 1. afsnit, at medlemsstaterne skal sikre, at parterne, deres advokater eller andre repræsentanter, retspersonale, vidner, eksperter og enhver anden person, som medvirker i retssager vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i de pågældende retssager, ikke har tilladelse til at bruge eller videregive forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som de kompetente retslige myndigheder som svar på en behørigt begrundet anmodning fra en interesseret part har identificeret som fortrolige, og som de er blevet bekendt med som følge af en sådan deltagelse eller adgang. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at medlemsstaterne også kan tillade de kompetente retslige myndigheder at træffe sådanne foranstaltninger på eget initiativ.

Det fremgår desuden af direktivets artikel 9, stk. 1, 2. afsnit, at den forpligtelse, der er omhandlet i første afsnit af bestemmelsen, forbliver i kraft, når retssagen er afsluttet. Forpligtelsen ophører imidlertid med at eksistere, hvis den påståede forretningshemmelighed ved en endelig retsafgørelse konstateres ikke at opfylde kravene i direktivets artikel 2, nr. 1 (artikel 9, stk. 1, litra a), eller hvis de pågældende oplysninger med tiden bliver almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, som normalt beskæftiger sig med den type oplysninger (artikel 9, stk. 1, litra b).

Det fremgår i den forbindelse af direktivets præambelbetragtning nr. 24, at det er nødvendigt at stille særlige krav, der tager sigte på at beskytte den omstridte forretningshemmelighed under en retssag, som indledes for at forsvare den. En sådan beskyttelse bør forblive gældende efter retssagens afslutning og så længe, de oplysninger, der udgør forretningshemmeligheden, ikke er i det offentlige rum.

Det fremgår desuden af direktivets artikel 16, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder kan pålægge sanktioner over for enhver person, som ikke overholder eller nægter at overholde foranstaltninger truffet i overensstemmelse med artikel 9, 10 og 12. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og have afskrækkende virkning.

2.7.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Direktivets artikel 9, stk. 1, 1. afsnit, fastslår, at medlemsstaterne skal sikre, at parterne, deres advokater eller andre repræsentanter, retspersonale, vidner, eksperter og enhver anden person, som medvirker i retssager vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshem-

melighed, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i de pågældende retssager, ikke har tilladelse til at bruge eller videregive forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som de kompetente retslige myndigheder som svar på en behørigt begrundet anmodning fra en interesseret part har identificeret som fortrolige, og som de er blevet bekendt med som følge af en sådan deltagelse eller adgang. Efter bestemmelsen kan medlemsstaterne ligeledes tillade de kompetente retslige myndigheder at træffe sådanne foranstaltninger på eget initiativ.

Som anført i afsnit 2.7.1.1 fremgår det af straffelovens § 152, stk. 1, at den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Retsplejelovens § 129 fastslår, at straffelovens §§ 150-152 tilsvarende finder anvendelse på advokater samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden.

Det vurderes på den baggrund, at forpligtelsen i direktivets artikel 9, stk. 1, 1. afsnit, er opfyldt for så vidt angår offentligt ansatte, herunder f.eks. dommere, sagkyndige dommere, dommerfuldmægtige og øvrigt retspersonale, samt for advokater, deres fuldmægtige, partnere og andre, der beskæftiges i advokatvirksomheden.

Der findes imidlertid ikke regler i dansk ret, der svarer til direktivets artikel 9, stk. 1, 2. afsnit, som fastslår, hvor længe efter afslutningen af en retssag personer omfattet af straffelovens §§ 152-152 f er forpligtet til ikke at bruge eller videregive fortrolige oplysninger, der er opnået gennem retssagen eller gennem dokumenter, der indgår i retssagen. Det vil således efter gældende ret være en konkret vurdering, om f.eks. en oplysning, der er blevet offentligt tilgængelig, har bevaret sin fortrolige karakter.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 6, stk. 1, der fastslår, at den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som medvirker i en retssag vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i en sådan retssag, kan pålægges strafansvar efter straffelovens §§ 152-152 f, hvis den pågældende uberettiget bruger eller videregiver forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som den pågældende er blevet bekendt med gennem dennes deltagelse eller adgang, og som retten har identificeret som fortrolige. Efter den foreslåede bestemmelse gælder det dog ikke, når retten har bestemt, at oplysningerne ikke er omfattet af denne lovs § 2, nr. 1, om definitionen af en forretningshemmelighed, eller hvis oplysningerne bliver almindeligt kendte eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, som normalt beskæftiger sig med den type oplysninger.

Det foreslås tillige, at der indføres en bestemmelse i lovens § 6, stk. 2, hvorefter den foreslåede § 6, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på advokater, samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at advokater samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden, ligeledes kan pålægges strafansvar efter den foreslåede § 6, stk. 1.

For så vidt angår den øvrige del af personkredsen i direktivets artikel 9, stk. 1, 1. afsnit, findes der ikke regler i dansk ret, der generelt forbyder personer, herunder f.eks. sagens parter og vidner, at bruge eller videregive oplysninger, som de lovligt har opnået kendskab til gennem deltagelse i en retssag eller adgang til dokumenter, der indgår i en retssag.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 6, stk. 3, hvorefter den, der uden at være omfattet af den foreslåede § 6, stk. 1 og 2, medvirker i en retssag vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, eller har adgang til dokumenter, der indgår som led i en sådan retssag, og som uberettiget bruger eller videregiver forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som den pågældende er blevet bekendt med som følge af deltagelsen i retssagen eller adgangen til dokumenterne, og som retten har identificeret som fortrolige, straffes med bøde. Det foreslås tillige, at dette dog ikke skal gælde, når retten har bestemt, at oplysningerne ikke er omfattet af denne lovs § 2, nr. 1, eller hvis oplysningerne bliver almindeligt kendte eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, som normalt beskæftiger sig med den type oplysninger. Det sikres herved, at direktivets artikel 9, stk. 1, 2. afsnit, ligeledes er gennemført for så vidt angår den del af personkredsen, der ikke er omfattet af den foreslåede § 6, stk. 1 og 2.

Bødestrafen for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse fastsættes efter straffelovens almindelige regler om fastsættelse af bøder.

2.8. Beskyttelse af forretningshemmeligheder under retssager

2.8.1. Gældende ret

2.8.1.1. Retsplejelovens regler om retsmøder

Retsplejelovens kapitel 2 (§§ 28-32 d) indeholder regler om retsmøder.

Det fremgår af retsplejelovens § 28 a, stk. 1, at retsmøder er offentlige, medmindre andet er bestemt ved lov eller i medfør af lov. Retsmøder, hvori der afsiges dom, er altid offentlige, jf. stk. 2.

Efter retsplejelovens § 29, stk. 1, kan retten bestemme, at et retsmøde skal holdes for lukkede døre, bl.a. når sagens behandling i et offentligt retsmøde vil udsætte nogen for en unødvendig krænkelse, herunder når der skal afgives forklaring om erhvervshemmeligheder, jf. § 29, nr. 3.

I civile sager kan der endvidere efter anmodning fra parterne træffes bestemmelse om dørlukning, hvis det er af særlig betydning for parterne at undgå offentlighed om sagen, og ingen afgørende offentlig interesse strider herimod, jf. retsplejelovens § 29, stk. 2.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der ved afgørelsen af, om det er af særlig betydning for parterne at undgå (eller begrænse) offentlighed om sagen, navnlig må lægges vægt på, om sagen indeholder oplysninger om parternes personlige eller forretningsmæssige forhold af en sådan særlig karakter, at offentligheden bør kunne udelukkes, selv om der ikke ville være tale om at udsætte parterne for en »unødvendig krænkelse, herunder når der skal afgives forklaringer om erhvervshemmeligheder«, som ville kunne begrunde dørlukning efter den gældende regel i retsplejelovens § 29, stk. 1, nr. 3. Der henvises i den forbindelse til Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 621 f.

Det fremgår af retsplejelovens § 29 b, stk. 1, at retten træffer afgørelse om dørlukning efter anmodning eller af egen drift.

Retsplejelovens § 29 c, stk. 1, fastslår, at afgørelse om dørlukning efter retsplejelovens § 29 træffes ved kendelse, efter at parterne og tilstedeværende personer, der er omfattet af retsplejelovens § 172, stk. 1, 2 eller 4, har haft lejlighed til at udtale sig. Retten kan, især hvis afgørende hensyn til fremmede magter eller til sagens oplysning kræver det, ved kendelse bestemme, at også forhandling om, hvorvidt dørene skal lukkes, skal foregå for lukkede døre.

Efter § 29 c, stk. 2, kan kendelse om dørlukning efter bestemmelsens stk. 1 afsiges i begyndelsen af retsmødet eller i løbet af dette og kan straks eller senere indskrænkes til en del af retsmødet. Kendelsen afsiges altid i et offentligt retsmøde.

Efter retsplejelovens § 29 d, er offentlig gengivelse af, hvad der forhandles i retsmøder, der holdes for lukkede døre, forbudt, medmindre dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet.

Rettens formand kan i medfør af retsplejelovens § 29 e, når særlige grunde taler for det, give andre end dem, der har med sagen at gøre, tilladelse til at overvære et retsmøde, der afholdes for lukkede døre. Det fremgår bl.a. af bestemmelsen, at de pågældende ikke må give meddelelse om forhandlingen til nogen, der ikke har haft adgang til mødet, medmindre dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet.

Efter retsplejelovens § 32 b, stk. 1, straffes overtrædelse af bl.a. § 29 d, § 29 e, 3. pkt., og § 32, stk. 1, 1., 2. og 3. pkt., med bøde.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 339 a, at retsmøder under forberedelsen, hvor der ikke sker bevisførelse til brug for hovedforhandlingen, holdes for lukkede døre, medmindre retten bestemmer andet.

2.8.1.2. Retsplejelovens regler om aktindsigt

Retsplejelovens kapitel 3 a (§§ 41-41 h) indeholder regler om aktindsigt.

Det fremgår af § 41, stk. 1, at enhver har ret til aktindsigt i domme og kendelser mv. efter reglerne i retsplejelovens §§ 41 a-41 c, 41 e og 41 g. Bestemmelsens stk. 2 fastslår derudover, at den, der uden at være part har en særlig interesse i en sag, endvidere har ret til aktindsigt efter reglerne i retsplejelovens §§ 41 d og 41 e.

Massemedier omfattet af medieansvarsloven har endvidere ret til aktindsigt efter reglen i retsplejelovens § 41 f, jf. bestemmelsens stk. 3. Det fremgår desuden af bestemmelsens stk. 4, at retsplejelovens § 255 a indeholder regler om parter aktindsigt i civile sager.

Efter retsplejelovens § 41 a kan enhver forlange at få adgang til at gennemse en doms konklusion, når anmodning herom fremsættes inden 1 uge efter dommens afsigelse.

Det fremgår derudover af retsplejelovens § 41 b, stk. 1, at enhver kan forlange at få udleveret kopi af domme og kendelser samt af beslutninger om sagsomkostninger i borgerlige sager.

Retsplejelovens § 41 b, stk. 2, opregner en række oplysninger, som retten til aktindsigt ikke omfatter. Det drejer sig bl.a. om forklaringer, der er afgivet i lukkede retsmøder, medmindre dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet, jf. stk. 2, nr. 4.

Det fremgår derudover af retsplejelovens § 41 b, stk. 3, at retten til aktindsigt kan begrænses i en række særligt opreg-

nede tilfælde. Det drejer sig bl.a. om tilfælde, hvor dommen eller kendelsen indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, og offentlighedens indsigt i retssager findes at burde vige for væsentlige hensyn til de pågældende, der ikke kan varetages ved anonymisering i medfør af retsplejelovens § 41 e, stk. 4.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 41 c, stk. 1, at hvis der i en sag er anvendt skriftlig forelæggelse eller procedure, jf. retsplejelovens §§ 366, 387, 850, 878 og 930 a, har enhver ret til at få udleveret kopi heraf, når der er afsagt dom i sagen, medmindre dokumenterne er omfattet af et forbud mod offentlig gengivelse, jf. retsplejelovens § 31 b.

Retsplejelovens § 41 c, stk. 2, fastslår, at hvis oplæsning af dokumenter, der indgår i hovedforhandlingen, jf. retsplejelovens § 871, stk. 6, undlades, kan disse gennemses i retten den pågældende dag og en uge frem.

Det fremgår desuden af retsplejelovens § 41 c, stk. 3, at hvis der i en sag er anvendt endelige påstandsdokumenter eller sammenfattende processkrifter, jf. retsplejelovens § 357, stk. 1 og 2, har enhver ret til at få udleveret kopi heraf fra 2 arbejdsdage før hovedforhandlingens begyndelse.

Retsplejelovens § 41 b, stk. 2 og 3, finder i medfør af lovens § 41 c, stk. 4, tilsvarende anvendelse. Det betyder, at retten til aktindsigt ikke omfatter bl.a. forklaringer, der er afgivet i lukkede retsmøder, medmindre dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet, jf. stk. 2, nr. 4, samt at retten til aktindsigt kan begrænses i tilfælde, hvor dokumenterne indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, og offentlighedens indsigt i retssager findes at burde vige for væsentlige hensyn til de pågældende, der ikke kan varetages ved anonymisering i medfør af retsplejelovens § 41 e, stk. 4.

Det fremgår herudover bl.a. af retsplejelovens § 41 d, stk. 1, at den, der har en individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål, kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der vedrører en borgerlig sag eller en straffesag, herunder indførsler i retsbøgerne, i det omfang dokumenterne har betydning for vurderingen af det pågældende retsspørgsmål. Efter retsplejelovens § 41 d, stk. 2, omfatter retten til aktindsigt ikke fortrolige dokumenter, der alene er indgået i en retsmægling, jf. lovens § 277, stk. 1.

Retsplejelovens § 41 d, stk. 5, fastslår herudover, at retten til aktindsigt kan begrænses i en række særligt opregnede tilfælde. Det drejer sig bl.a. om tilfælde, hvor dokumentet indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, og ansøgerens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for

væsentlige hensyn til de pågældende, der ikke kan varetages ved anonymisering i medfør af retsplejelovens § 41 e, stk. 4.

Det fremgår derudover bl.a. af retsplejelovens § 41 e, stk. 4, at hvis det dokument, der søges aktindsigt i, indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, kan den myndighed, der behandler anmodningen om aktindsigt, bestemme, at dokumentet inden gennemsynet eller kopieringen anonymiseres, således at de pågældendes identitet ikke fremgår.

Efter retsplejelovens § 41 h, stk. 1, skal det i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt overvejes, om der kan gives aktindsigt i videre omfang end fastsat i §§ 41 a-41 g. Der kan gives aktindsigt i videre omfang, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder regler om tavshedspligt og regler i lov om behandling af personoplysninger. Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at retten kan bestemme, at en person uden for domstolene og den offentlige forvaltning har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som retten videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil. Straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f finder tilsvarende anvendelse på overtrædelse af et sådant pålæg om tavshedspligt.

2.8.2. Direktivet

Der henvises til afsnit 2.7.2 for en gennemgang af direktivets artikel 6 og 7 om generelle forpligtelser og proportionalitet og procesmisbrug i forbindelse med direktivets bestemmelser om foranstaltninger, procedurer og retsmidler.

Direktivets artikel 9 handler som tidligere anført om beskyttelse af forretningshemmeligheder under retssager. Artikel 9, stk. 2, fastslår i den forbindelse, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder på foranledning af en behørigt begrundet anmodning fra en part kan træffe specifikke foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte enhver forretningshemmelighed eller påstået forretningshemmelighed, som bruges, eller som der henvises til under retssagen vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at medlemsstaterne også kan tillade de kompetente retslige myndigheder at træffe sådanne foranstaltninger på eget initiativ.

Bestemmelsen fastslår derudover, at de foranstaltninger, der er omhandlet i bestemmelsens første afsnit, som minimum skal give mulighed for at begrænse adgangen til ethvert dokument med forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder indgivet af parterne eller tredjeparter, i sin helhed eller i uddrag, til et begrænset antal personer (artikel 9, stk. 2, litra a), begrænse adgangen til retsmøder, når forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder muligvis vil blive videregivet, og til den til-

svarende protokol eller udskrifter til et begrænset antal personer (artikel 9, stk. 2, litra b), eller stille en ikke-fortrolig udgave af enhver retsafgørelse til rådighed for andre end det begrænsede antal personer, jf. artikel 9, stk. 2, litra a og b, hvori de afsnit, der indeholder forretningshemmeligheder, er fjernet eller redigeret (artikel 9, stk. 2, litra c).

Det fremgår endelig af direktivets artikel 9, stk. 2, at antallet af personer, jf. artikel 9, stk. 2, litra a og b, ikke må overstige det, der er nødvendigt for at sikre sagens parter adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, og skal omfatte mindst en fysisk person for hver af sagens parter og de respektive advokater eller andre repræsentanter for sagens parter.

Det fremgår derudover af direktivets artikel 9, stk. 3, at når de kompetente retslige myndigheder træffer afgørelse om de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 2, og vurderer deres rimelighed, skal de tage hensyn til behovet for at sikre adgangen til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, parternes, og hvor det er relevant tredjeparters, legitime interesser og til eventuel skade, som parterne, og hvor det er relevant tredjeparter, måtte lide som følge af, at sådanne foranstaltninger efterkommes eller afvises.

Det fremgår af direktivets artikel 9, stk. 4, at behandling af personoplysninger i henhold til artikel 9, stk. 1, 2 eller 3, gennemføres i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne ydelser.

Det fremgår desuden af direktivets artikel 16, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder kan pålægge sanktioner over for enhver person, som ikke overholder eller nægter at overholde foranstaltninger truffet i overensstemmelse med artikel 9, 10 og 12. Det fremgår endvidere bl.a. af bestemmelsen, at sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og have afskrækkende virkning.

2.8.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.8.3.1. Adgang til sagens dokumenter og retsmøder

Direktivets artikel 9, stk. 2, fastslår, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder på foranledning af en behørigt begrundet anmodning fra en part kan træffe specifikke foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte enhver forretningshemmelighed eller påstået forretningshemmelighed, som bruges, eller som der henvises til under retssagen vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed. Det fremgår

endvidere af bestemmelsen, at medlemsstaterne også kan tildele de kompetente retslige myndigheder at træffe sådanne foranstaltninger på eget initiativ.

Bestemmelsen opregner en række eksempler på foranstaltninger, som retten som minimum skal have mulighed for at iværksætte for at beskytte forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, der fremkommer under en retssag om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder.

Det drejer sig først og fremmest om at begrænse adgangen til ethvert dokument med forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder indgivet af parterne eller tredjeparter, i sin helhed eller i uddrag, til et begrænset antal personer, jf. direktivets artikel 9, stk. 2, litra a. Dernæst drejer det sig om at begrænse adgangen til retsmøder, når forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder muligvis vil blive videregivet, og til den tilsvarende protokol eller udskrifter til et begrænset antal personer, jf. artikel 9, stk. 2, litra b.

Direktivets artikel 9, stk. 2, litra a og b, må forstås således, at det alene er personer ud over parterne og deres advokater mv., der skal begrænses i adgangen til sagens dokumenter og retsmøder. Det fremgår således af direktivets artikel 9, stk. 2, at antallet af personer, der i medfør af artikel 9, stk. 2, litra a og b, skal have adgang til sagens dokumenter og til retsmøder, ikke må overstige det, der er nødvendigt for at sikre sagens parter adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, og skal omfatte mindst en fysisk person for hver af sagens parter og de respektive advokater eller andre repræsentanter for sagens parter.

Det fremgår endvidere af direktivets præambelbetragtning nr. 25, at den kreds af personer, der skal have adgang til sagens dokumenter og til retsmøder, mindst bør bestå af én fysisk person fra hver af parterne samt deres respektive advokater og, hvis det er relevant, andre repræsentanter, der er behørigt kvalificerede i overensstemmelse med national ret, med henblik på at forsvare, repræsentere eller varetage hver parts interesser i retssager, der er omfattet af dette direktiv, og de bør alle have fuld adgang til bevismateriale eller retsmøder.

For så vidt angår direktivets artikel 9, stk. 2, litra a, fremgår det af bestemmelsen, at begrænsningen i adgangen til sagens dokumenter alene skal angå de dokumenter, som er indgivet af parterne eller tredjeparter, i sin helhed eller i uddrag. Det må forstås således, at bestemmelsen alene angår f.eks. processkrifter eller bevismateriale, hvorimod domme og kendelser ikke er omfattet.

Der henvises til afsnit 2.8.1.2 for en gennemgang af retsplejelovens regler om aktindsigt i sagens dokumenter, herunder

om rettens mulighed for at begrænse adgangen til aktindsigt, når dokumenterne indeholder oplysninger om virksomheders erhvervshemmeligheder.

Det vurderes på den baggrund, at direktivets artikel 9, stk. 2, litra a, er opfyldt med retsplejelovens regler om aktindsigt.

For så vidt angår direktivets artikel 9, stk. 2, litra b, henvises der til afsnit 2.8.1.1 for en gennemgang af retsplejelovens regler om retsmøder. Det fremgår bl.a. heraf, at retten i visse tilfælde kan bestemme, at et retsmøde skal holdes for lukkede døre, herunder når der skal afgives forklaring om erhvervshemmeligheder, jf. § 29, stk. 1, nr. 3, eller hvis det er af særlig betydning for parterne at undgå offentlighed om sagen, og ingen afgørende offentlig interesse strider herimod, jf. retsplejelovens § 29, stk. 2. Retsplejelovens § 339 a fastslår desuden, at retsmøder under forberedelsen, hvor der ikke sker bevisførelse til brug for hovedforhandlingen, holdes for lukkede døre, medmindre retten bestemmer andet. Rettens formand kan dog i medfør af retsplejelovens § 29 e, når særlige grunde taler for det, give andre end dem, der har med sagen at gøre, tilladelse til at overvære et retsmøde, der afholdes for lukkede døre. De pågældende må ikke give meddelelse om forhandlingen til nogen, der ikke har haft adgang til mødet, medmindre dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet.

Det vurderes på den baggrund, at direktivets artikel 9, stk. 2, litra b, er opfyldt med retsplejelovens regler om retsmøder.

Det bemærkes i denne forbindelse, at adgangen til aktindsigt i domme og kendelser i medfør af retsplejelovens § 41 b, stk. 2, ikke omfatter forklaringer, der er afgivet i lukkede retsmøder, medmindre dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet. Det samme gør sig i medfør af retsplejelovens § 41 c, stk. 4, gældende for så vidt angår kopi af skriftlige forelæggelser og procedurer.

Adgangen til aktindsigt efter retsplejelovens § 41 d, stk. 1, for den, der har en individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål, kan desuden begrænses i det omfang, et dokument indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, og ansøgerens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for væsentlige hensyn til de pågældende, der ikke kan varetages ved anonymisering i medfør af § 41 e, stk. 4, jf. retsplejelovens § 41 d, stk. 5, nr. 5.

2.8.3.2. Ikke-fortrolig udgave af retsafgørelsen

Det fremgår af direktivets artikel 9, stk. 2, litra c, at retten skal have mulighed for at stille en ikke-fortrolig udgave af enhver retsafgørelse til rådighed for andre end det begrænse-

de antal personer, der er omfattet af direktivets artikel 9, stk. 2, litra a og b. I den ikke-fortrolige udgave af retsafgørelsen, skal de afsnit, der indeholder forretningshemmeligheder, være fjernet eller redigeret.

Som anført i afsnit 2.8.1.2 kan enhver efter retsplejelovens § 41 b, stk. 1, forlange at få udleveret kopi af domme og kendelser, samt af beslutninger om sagsomkostninger i civile sager. Retten til aktindsigt efter retsplejelovens § 41 b, kan dog begrænses i en række særlige tilfælde, herunder hvor dommen eller kendelsen indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, og offentlighedens indsigt i retssagen findes at burde vige for væsentlige hensyn til de pågældende, der ikke kan varetages ved anonymisering i medfør af retsplejelovens § 41 e, stk. 4.

Efter retsplejelovens § 41 e, stk. 4, kan den myndighed, der behandler en anmodning om aktindsigt endvidere bestemme, at dokumentet inden gennemsynet eller kopieringen skal anonymiseres, hvis dokumentet, der søges aktindsigt i, indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, således at de pågældendes identitet ikke fremgår.

Det vurderes på den baggrund, at direktivets artikel 9, stk. 2, litra c, er opfyldt med retsplejelovens §§ 41 b og 41 e, stk. 4.

2.8.3.3. Hensyn, som retten skal inddrage ved afgørelse om foranstaltninger til beskyttelse af forretningshemmeligheder

Efter direktivets artikel 9, stk. 3, skal de kompetente retslige myndigheder, når de træffer afgørelse om de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 9, stk. 2, og vurderer deres rimelighed, tage hensyn til behovet for at sikre adgangen til effektive retsmidler og til en upartisk domstol. Retten skal desuden tage hensyn til parternes, og hvor det er relevant tredjeparters, legitime interesser og til eventuel skade, som parterne, og hvor det er relevant tredjeparter, måtte lide som følge af, at sådanne foranstaltninger efterkommes eller afvises.

Rettens afgørelse efter retsplejelovens kapitel 2 og 3 a indebærer som udgangspunkt en afvejning af, hvorvidt hensynet til bl.a. oplysningers fortrolige karakter kan medføre, at udgangspunktet om offentlighed i retsplejen, jf. f.eks. retsplejelovens § 28 a, stk. 1, bør fraviges. Det er vurderingen, at retten i denne hensynsafvejning almindeligvis vil inddrage f.eks. parternes og eventuelle tredjeparters legitime interesser, samt eventuelle skadevirkninger, som måtte følge af rettens afgørelse. Retten har i denne forbindelse f.eks. som led i sin afgørelse efter retsplejelovens § 29, pligt til at give personer, der er omfattet af retsplejelovens § 172, stk. 1, 2 eller 4, mulighed for at udtale sig, inden afgørelsen træffes.

Der findes dog ikke regler i dansk ret, der udtrykkeligt fastslår, at retten ved sin afgørelse om aktindsigt og adgang til retsmøder skal tage hensyn til de forhold, der er opregnet i direktivets artikel 9, stk. 3.

Selvom dansk ret således umiddelbart vurderes at opfylde forpligtelsen i direktivets artikel 9, stk. 3, foreslås det, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 7, der udtrykkeligt fastslår, at når retten i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed træffer afgørelse efter retsplejelovens kapitel 2, kapitel 3 a og § 339 a, skal retten tage hensyn til behovet for at sikre adgangen til effektive retsmidler og til en retfærdig rettergang, samt til parternes og relevante tredjeparternes legitime interesser, og til eventuel skade, som parterne og relevante tredjeparter måtte lide som følge af, at en anmodning om sådanne foranstaltninger efterkommes eller afvises.

2.9. Foreløbige og sikrende foranstaltninger

2.9.1. Gældende ret

Retsplejelovens kapitel 40 (§§ 411-430) indeholder regler om midlertidige afgørelser om forbud og påbud i civile sager.

Efter anmodning kan retten i medfør af retsplejelovens § 411 efter reglerne i retsplejelovens kapitel 40 ved et forbud eller påbud bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Det er ikke udtrykkeligt anført i retsplejeloven, hvilke typer af sager der er omfattet af retsplejelovens regler om forbud og påbud, eller hvilke handle- og undladellespligter et forbud eller påbud kan omfatte. Spørgsmålet er dog i vidt omfang belyst i retspraksis.

Det følger således af retspraksis, at reglerne om forbud og påbud kan finde anvendelse på sager om erhvervshemmeligheder.

Der henvises i den forbindelse til sagen Højesterets dom af 6. november 2015 (U. 2016.700 H), hvor Højesteret tog stilling til lovligheden af et midlertidigt forbud om indkøb og afsætning af en række produkter og efterfølgende beslaglæggelse til håndhævelse af forbuddet. Sagen udsprang af, at en ansat havde overført oplysninger om en virksomheds produkter i forbindelse med sin opsigelse. Højesteret fandt bl.a., at den ansatte havde skaffet sig adgang til virksomhedens erhvervshemmeligheder på en utilbørlig måde, og at det var sandsynligt, at den ansatte ville benytte eller videregive disse erhvervshemmeligheder efter sin fratrædelse, hvorfor der

umiddelbart var grundlag for at nedlægge et forbud. Efter en konkret vurdering fandt Højesteret dog, at forbuddet gik videre end nødvendigt.

Tilsvarende følger det af retspraksis, at et forbud og påbud kan omfatte f.eks. indkøb, produktion, markedsføring, afsætning, import og eksport, samt tilbagekaldelse af krænkende varer.

Der kan i den forbindelse henvises til Østre Landsrets kendelse af 9. oktober 2015 (U. 2016.635 Ø), hvor Østre Landsret bl.a. fandt, at betingelserne for at nedlægge et midlertidigt forbud mod markedsføring af vaskemiddel i særlige emballager var opfyldt, idet emballagerne indebar en snylting på en anden virksomheds kendetegn. Landsretten påbød desuden den krænkende virksomhed at tilbagekalde en række produkter fra sine butikker, distributører og erhvervs-mæssige kunder, undtagen slutbrugere.

Der kan endvidere henvises til Højesterets dom af 19. februar 2015 (U. 2015.1782 H), som handlede om et af fogedretten nedlagt forbud om anvendelse af særlige betegnelser i forbindelse med produktion, import, eksport, markedsføring, og salg af møbler, træmøbler, husholdnings- og køkkenredskaber lavet af træ, spil og legetøj, gymnastik- og sportsartikler samt julepynt. Sø- og Handelsretten fandt, at det nedlagte forbud var lovligt, hvilket blev stadfæstet af Højesteret.

Der henvises derudover til Højesterets dom af 25. september 2013 (U. 2013.3379 H), hvor Højesteret stadfæstede et af fogedretten nedlagt forbud mod salg, markedsføring og produktion, herunder import og eksport, af beklædningsgenstande påført et særligt kendetegn.

Der kan endelig henvises til Vestre Landsrets kendelse af 16. januar (U. 2012.1543 V), som handlede om salg af konsumis direkte til forbrugerne gennem en franchiseaftale. En tidligere franchisetager og dennes ansatte startede en ny virksomhed, hvor de bl.a. benyttede sig af branchespecifikke ansættelsesaftaler, turlister og rutebeskrivelser, manualer, forretningsbeskrivelser og instrukser fra den tidligere franchisegiver. På den baggrund nedlagde fogedretten forbud mod den tidligere franchisetager og dennes ansatte mod omførsel af konsumis direkte til forbrugerne i et afgrænset geografisk område. Fogedretten nedlagde endvidere forbud mod helt eller delvist at fremstille og tilgængeliggøre eksemplarer af turlisterne og rutebeskrivelserne, samt mod at viderebringe eller benytte disse. Landsretten stadfæstede fogedrettens forbud, idet man dog ændrede den geografiske afgrænsning heraf.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 413, at forbud eller påbud kan meddeles, hvis den part, der anmoder om meddelelse af forbuddet eller påbuddet, godtgør eller sand-

synliggør, at parten har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet (§ 413, nr. 1), at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles forbud eller påbud (§ 413, nr. 2), og at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse (§ 413, nr. 3).

Det følger i den forbindelse af retspraksis, at betingelserne i retsplejeloven for meddelelse af forbud og påbud, herunder navnlig § 413, nr. 2, bl.a. indebærer en vurdering af, hvorvidt der er tale om en retsstridig handling.

Der henvises i den forbindelse til Østre Landsret kendelse af 18. november 2008 (U. 2009.542 Ø) vedrørende den daværende § 642, nr. 2, i retsplejeloven (som ved lov nr. 1387 af 23. december 2012 blev videreført i den gældende § 413 i retsplejeloven). Sagen drejede sig om anvendelse af et patenteret aktivstof, idet en virksomhed, som ikke ejede patentet på aktivstoffet, havde ansøgt om markedsføringstilladelse herfor. Landsretten foretog en særskilt vurdering af, hvorvidt der var tale om en handling, der stred mod rekvirentens ret, hvilket man fandt var tilfældet, på trods af, at der ikke med ansøgningen om markedsføringstilladelsen var sket en patentkrænkelse efter patentloven.

Efter retsplejelovens § 414, stk. 1, kan forbud eller påbud ikke meddeles, når det skønnes, at lovens almindelige regler om straf og erstatning og eventuelt en af modparten tilbudt sikkerhed yder parten tilstrækkeligt værn. Retten kan desuden nægte at meddele forbud eller påbud, hvis det vil påføre modparten skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til partens interesse i meddelelse af forbuddet eller påbuddet, jf. bestemmelsens stk. 2.

Det fremgår af bemærkningerne til § 414, stk. 2, at bestemmelsen er udtryk for, at der skal foretages en proportionalitetsafvejning, og at bestemmelsen kun forudsættes anvendt i de få tilfælde, hvor der består en betydelig forskel mellem rekvirentens interesse i nedlæggelse af forbud og de mulige skadevirkninger for rekvisitus, jf. Folketingstidende 2012-2013, A, L 47 af 1. november 2012 som fremsat, s. 29.

Retten kan i medfør af retsplejelovens § 415, stk. 1, bestemme, at parten som betingelse for meddelelse af forbud eller påbud skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres modparten ved forbuddet eller påbuddet. Retten bestemmer sikkerhedens art og størrelse, jf. bestemmelsens stk. 2. Det fremgår af bestemmelsens stk. 3, at hvis retten har stillet krav om sikkerhed, meddeles forbud eller påbud først, når den forlangte sikkerhed er stillet. Retten giver parterne besked om tidspunktet for forbuddets eller påbuddets meddelelse, såfremt dette tidspunkt ikke allerede er oplyst i et retsmøde i medfør af retsplejelovens § 162. Parterne kan efter bestemmelsens stk. 4, når tvisten er opstået, aftale, at forbud og påbud kan meddeles uden sikkerhedsstillelse. I

sager mellem erhvervsdrivende om forhold, der vedrører parternes erhverv, kan en sådan aftale også indgås, før tvisten er opstået, jf. stk. 4, 2. pkt. Med erhverv sidestilles offentlig virksomhed. Retten kan efter anmodning undtagelsesvis se bort fra en aftale som nævnt i bestemmelsens stk. 4, 2. pkt., hvis hensynet til den ene part i særlig grad taler herfor.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 423, stk. 1, at hvis retten meddeler forbud eller påbud, kan retten efter anmodning fra den part, der har anmodet om meddelelse af forbuddet eller påbuddet, samtidig træffe afgørelse om at beslaglægge rørligt gods, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet. Hvis retten finder, at spørgsmålet om beslaglæggelse bør behandles særskilt, kan retten henvise spørgsmålet til særskilt behandling ved fogedretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 57.

Det beslaglagte opbevares i medfør af § 423, stk. 2, på partens bekostning af retten eller af den, retten bemyndiger hertil. Retten kan betinge beslaglæggelse af, at parten stiller sikkerhed for de i § 423, stk. 2, nævnte omkostninger. Beslaglæggelse kan endvidere betinges af, at en i medfør af § 415 fastsat sikkerhed forhøjes, jf. § 423, stk. 3.

Det fremgår desuden af retsplejelovens § 424, at bistand til opretholdelse eller gennemførelse af et meddelt forbud eller påbud ydes af fogedretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 57.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 425, stk. 1, at hvis en sag om den rettighed, der påstås krænkede, ikke allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller indledt ved en voldgiftsret, skal den, der har anmodet om meddelelse af forbud eller påbud, inden 2 uger efter, at afgørelsen om at meddele forbud eller påbud er endelig, anlægge eller indlede en sådan sag. Hvis sagen anlægges ved en dansk domstol, skal sagen anlægges ved den ret, der har behandlet anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud i 1. instans, eller ved Sø- og Handelsretten efter retsplejelovens § 225, stk. 2.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 425, stk. 2, at lovens § 425, stk. 1, tilsvarende finder anvendelse, når forbud eller påbud er afværget ved sikkerhedsstillelse, jf. § 414, stk. 1. Efter § 425, stk. 3, kan bestemmelsens stk. 1 og 2 dog fraviges ved parternes aftale. En sådan aftale kan først indgås, når der er truffet endelig afgørelse om at meddele forbud eller påbud.

Efter retsplejelovens § 426, stk. 1, gælder et forbud eller påbud, indtil det ophæves efter bestemmelsens stk. 2 eller 3 eller bortfalder efter bestemmelsens stk. 4. Det fremgår af § 426, stk. 2, at et forbud eller påbud kan ophæves helt eller

delvis, hvis betingelserne for rettens meddelelse af forbud eller påbud ikke længere er opfyldt (§ 426, stk. 2, nr. 1), hvis den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, utilbørligt forhaler sagen (§ 426, stk. 2, nr. 2), eller hvis sag efter § 425 ikke anlægges eller indledes rettidigt, hæves eller afvises (§ 426, stk. 2, nr. 3).

Efter retsplejelovens § 426, stk. 3, kan et forbud eller påbud i en sag, hvor sagen om den rettighed, der påstås krænket, skal afgøres ved udenlandsk domstol eller ved voldgift, endvidere ophæves, når afgørelsen i sagen om den rettighed, der påstås krænket, er endelig. Et forbud eller påbud i en sag, hvor sagen om den rettighed, der påstås krænket, skal afgøres ved en dansk domstol, bortfalder, hvis forbuddet eller påbuddet ikke forinden er ophævet efter bestemmelsens stk. 2, når der er afsagt dom i sagen om den rettighed, der påstås krænket, og anke ikke er iværksat inden ankefristens udløb eller en rettidigt iværksat anke senere er frafaldet eller andet er bestemt i dommen, jf. stk. 4. Det fremgår af § 426, stk. 5, at anmodning om ophævelse af et forbud eller påbud indgives skriftligt til den ret, der har behandlet anmodningen om meddelelse af forbud eller påbud i 1. instans. Forinden et forbud eller påbud ophæves, skal retten så vidt muligt give den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, lejlighed til at udtale sig, jf. stk. 6.

Det fremgår af retsplejelovens § 428, stk. 1, at den, som har opnået et forbud eller påbud på grundlag af en rettighed, som viser sig ikke at bestå, skal betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort. Det samme gælder, når forbuddet eller påbuddet bortfalder eller ophæves på grund af efterfølgende omstændigheder, såfremt det må antages, at rettigheden ikke bestod. Viser rettighedshaverens ret sig alene at bestå i et mindre omfang, skal rettighedshaveren betale modparten erstatning for det tab, der følger af, at forbuddet eller påbuddet har haft for stor udstrækning, jf. bestemmelsens stk. 2. Hvis forbuddet eller påbuddet er ulovligt af andre grunde, skal rettighedshaveren betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort, såfremt rettighedshaveren burde have undladt at begære forbud eller påbud, jf. bestemmelsens stk. 3. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det f.eks. gælder i tilfælde, hvor det fastslås, at betingelserne for anvendelse af forbud ikke var til stede, jf. Folketingstidende 1988-89, tillæg A, s. 292.

Efter retsplejelovens § 428, stk. 4, kan krav efter § 428, stk. 1-3, gøres gældende som modkrav under sagen, hvis denne allerede verserer ved en dansk domstol, eller under selvstændigt søgsmål. Selvstændigt søgsmål, der først kan anlægges, når forbuddet eller påbuddet er ophævet eller bortfaldet, jf. retsplejelovens § 426, skal anlægges inden 3 måneder efter ophævelsen eller bortfaldet.

Retsplejelovens § 428, stk. 5, fastslår, at bestemmelsens stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse, når et forbud eller påbud afværges ved sikkerhedsstillelse, jf. retsplejelovens § 414,

stk. 1. Hvis et forbud eller påbud ophæves under kære, kan der ved afgørelsen i kæresagen tillægges modparten erstatning og godtgørelse efter § 428, stk. 1-3.

Retsplejelovens § 428 finder efter sin ordlyd ikke anvendelse på skade, som tredjemand måtte have lidt. I disse tilfælde gælder de almindelige regler for erstatning og godtgørelse.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 429, stk. 1, at hvis sagen om den rettighed, der påstås krænket, afgøres ved en dansk domstol, træffes der ved afgørelsen bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med beslaglagt rørligt gods, herunder gods, der er beslaglagt af fogedretten i medfør af retsplejelovens kapitel 57. En sådan bestemmelse kan også træffes ved ophævelse af et forbud eller påbud i medfør af retsplejelovens § 426 eller ved dommen i en i medfør af lovens § 430 anlagt sag. Ved afgørelsen kan det beslaglagte tilbagegives den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, udleveres til en rettighedshaver eller konfiskeres. Sker der konfiskation, kan det konfiskerede efter anmodning anvendes til dækning af erstatningskrav, der tilkommer den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet.

Efter retsplejelovens § 641, stk. 1, yder fogedretten efter anmodning fra den, der har opnået forbuddet eller påbuddet, bistand til opretholdelse af forbuddet eller påbuddet, herunder ved at hindre, at forbuddet overtrædes, ved at sikre, at påbuddet efterkommes, eller ved at tilintetgøre, hvad der er foretaget i strid med forbuddet eller påbuddet. Efter bestemmelsens stk. 2 kan fogedretten endvidere beslaglægge rørligt gods, såfremt det anvendes eller har været anvendt ved overtrædelse af forbuddet eller påbuddet, eller såfremt der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til sådant formål.

2.9.2. Direktivet

Der henvises til afsnit 2.7.2 for en gennemgang af direktivets artikel 6 og 7 om generelle forpligtelser og proportionalitet og procesmisbrug i forbindelse med direktivets bestemmelser om foranstaltninger, procedurer og retsmidler.

Direktivets kapitel III, afdeling 2 (artikel 10-11) indeholder bestemmelser om såkaldte foreløbige og sikrende foranstaltninger.

Det fremgår af direktivets artikel 10, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder på begæring af forretningshemmelighedshaveren kan påbyde, at en eller flere af en række foreløbige og sikrende foranstaltninger træffes i forhold til den påståede krænkende part. Det drejer sig om midlertidigt ophør med, eller i givet fald midlertidigt forbud mod, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (artikel 10, stk. 1, litra a), forbud mod

produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå (artikel 10, stk. 1, litra b) og beslaglæggelse eller udlevering af de formodet krænkende varer, herunder importerede varer, med henblik på at forhindre markedsføring eller omsætning heraf på markedet (artikel 10, stk. 1, litra c).

Efter direktivets artikel 10, stk. 2, skal medlemsstaterne sikre, at de retslige myndigheder - som et alternativ til de i artikel 10, stk. 1, omhandlede foranstaltninger - kan gøre fortsat påstået ulovlig brug af en forretningshemmelighed betinget af, at der stilles en eller flere garantier med det formål at sikre forretningshemmelighedshaveren compensation. Videregivelse af en forretningshemmelighed mod, at der stilles en eller flere garantier, er ikke tilladt.

Det er i den forbindelse anført i direktivets præambelbetragtning nr. 26, at det i visse tilfælde bør kunne tillades, at den påståede krænkende part, betinget af garantistillelse, fortsat bruger forretningshemmeligheden, særlig når der kun er lille risiko for, at den når ud til offentligheden.

Det fremgår af direktivets artikel 11, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder for så vidt angår de i direktivets artikel 10 omhandlede foranstaltninger har beføjelse til at kræve, at sagsøgeren fremlægger bevismateriale, der med rimelighed kan betragtes som disponibelt, således at de med en tilstrækkelig grad af sikkerhed kan konstatere, om der foreligger en forretningshemmelighed (artikel 11, stk. 1, litra a), om sagsøgeren er forretningshemmelighedshaveren (artikel 11, stk. 1, litra b), og om forretningshemmeligheden er blevet erhvervet ulovligt, forretningshemmeligheden bruges eller videregives ulovligt, eller at der er umiddelbar risiko for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (artikel 11, stk. 1, litra c).

Det fremgår endvidere af direktivets artikel 11, stk. 2, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder, når de træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen skal efterkommes eller afvises, og vurderer anmodningens forholdsmæssighed, er forpligtet til at tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, herunder, hvor dette er relevant, forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk ved forretningshemmeligheden (artikel 11, stk. 2, litra a), de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden (artikel 11, stk. 2, litra b), den sagsørgtes adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (artikel 11, stk. 2, litra c), konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (artikel 11, stk. 2, litra d), parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis foranstaltningerne efterkommes eller afvises (artikel 11, stk. 2, litra e), tredjeparters legitime interesser (artikel 11, stk. 2, litra f), offentlighedens interesse (artikel 11, stk.

2, litra g) og beskyttelse af grundlæggende rettigheder (artikel 11, stk. 2, litra h).

Det fremgår af direktivets artikel 11, stk. 3, litra a, at medlemsstaterne skal sikre, at de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 10, på sagsørgtes begæring ophæves eller på anden måde ophører med at have virkning, hvis sagsøgeren ikke inden for en rimelig frist anlægger retssag vedrørende realiteten ved den kompetente retslige myndighed. Fristen fastsættes af den retslige myndighed, der udsteder påbud om foranstaltningerne, hvis det er muligt efter medlemsstatens lovgivning eller, - hvis det ikke er tilfældet - inden for en frist på højst 20 hverdage eller 31 kalenderdage, idet den længste frist benyttes.

Det fremgår af direktivets artikel 11, stk. 3, litra b, at medlemsstaterne skal sikre, at de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 10, på sagsørgtes begæring ophæves eller på anden måde ophører med at have virkning, hvis de pågældende oplysninger ikke længere opfylder kravene i direktivets artikel 2, nr. 1, af årsager, som ikke kan tilregnes sagsørgte.

Det fremgår herudover af direktivets artikel 11, stk. 4, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder kan gøre de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 10, betinget af, at sagsøgeren stiller tilstrækkelig eller tilsvarende sikkerhed med henblik på eventuel compensation af den skade, der påføres sagsørgte eller i givet fald en anden person, som påvirkes af foranstaltningerne.

Det fremgår desuden af direktivets artikel 11, stk. 5, at hvis de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 10, ophæves på grundlag af artikel 11, stk. 3, litra a, eller bortfalder som følge af en handling eller en undladelse fra sagsørgters side, eller hvis det efterfølgende konstateres, at der ikke forelå nogen ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden eller trussel om en sådan adfærd, skal de kompetente retslige myndigheder have beføjelse til på begæring af sagsørgte eller en skadet tredjepart påbyde sagsøgeren at yde sagsørgte eller en krænkert tredjepart passende compensation for den skade, der er lidt som følge af disse foranstaltninger. Det fremgår derudover af bestemmelsen, at medlemsstaterne kan fastsætte, at den i første afsnit omhandlede begæring behandles i en særskilt retssag.

2.9.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.9.3.1. Rettens muligheder for at meddele foreløbige og sikrende foranstaltninger

Efter direktivets artikel 10, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de kompetente retslige myndigheder på begæring af

forretningshemmelighedshaveren kan påbyde, at en række særligt opregnede foreløbige og sikrende foranstaltninger træffes i forhold til den påståede krænkende part. Det drejer sig om midlertidigt ophør med, eller i givet fald midlertidigt forbud mod, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (artikel 10, stk. 1, litra a), forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå (artikel 10, stk. 1, litra b) og beslaglæggelse eller udlevering af de formodede krænkende varer, herunder importerede varer, med henblik på at forhindre markedsføring eller omsætning heraf på markedet (artikel 10, stk. 1, litra c).

For så vidt angår direktivets artikel 10, stk. 1, litra a og b, skal retten således have mulighed for at beslutte et midlertidigt ophør eller forbud mod brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, ligesom retten skal kunne nedlægge forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring, brug af krænkende varer, import, eksport og oplagring af krænkende varer.

Som anført i afsnit 2.9.1 fremgår det i den forbindelse af retsplejelovens § 411, at retten efter anmodning ved et forbud eller påbud kan bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Det er dog ikke udtrykkeligt angivet i retsplejeloven, hvilke typer af sager der er omfattet af reglerne om forbud og påbud, ligesom det ikke fremgår udtrykkeligt, hvilke handle- og undladelsespligter der er omfattet af et midlertidigt forbud eller påbud.

Det følger af retspraksis, at f.eks. krænkelse af erhvervs-hemmeligheder kan danne grundlag for et midlertidigt forbud eller påbud. Tilsvarende følger det af retspraksis, at et midlertidigt forbud eller påbud kan angå f.eks. indkøb, produktion, markedsføring, afsætning, import og eksport samt tilbagekaldelse af krænkende varer.

Det vurderes på den baggrund, at direktivets artikel 10, stk. 1, litra a og b, er opfyldt med retsplejelovens regler om midlertidige forbud og påbud.

Selv om dansk ret indholdsmæssigt vurderes at være i overensstemmelse med direktivets artikel 10, stk. 1, litra a og b, foreslås det, at der indføres en ny bestemmelse i § 8, stk. 1, der fastslår, at retten i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren, kan meddele forbud eller påbud efter reglerne i retsplejelovens kapitel 40, jf. dog den foreslåede § 8, stk. 2 og stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at retten i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed kan meddele forbud og påbud efter retsplejelovens kapitel 40, dog med undtagelse af den foreslåede § 8, stk. 2 og stk. 4. Der er således ikke med den foreslåede § 8, stk. 1, tilsigtet en fravigelse af gældende ret.

For så vidt angår rettens muligheder for at beslaglægge eller kræve udlevering af de formodede krænkende varer, jf. direktivets artikel 10, stk. 1, litra c, fremgår det som anført i afsnit 2.9.1 af retsplejelovens § 423, stk. 1, at retten, hvis den meddeler forbud eller påbud efter anmodning fra den part, der har anmodet om meddelelse af forbuddet eller påbuddet, samtidig kan træffe afgørelse om at beslaglægge rørligt gods.

Det er en betingelse efter § 423, stk. 1, at der er bestemte grunde til at antage, at det rørlige gods vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet, hvilket ses at være i overensstemmelse med direktivets artikel 10, stk. 1, litra c, hvorefter beslaglæggelse sker med henblik på at forhindre markedsføring eller omsætning af de formodede krænkende varer på markedet.

Retten kan imidlertid ikke efter retsplejelovens regler om forbud og påbud træffe afgørelse om, at rørligt gods som en midlertidig foranstaltning skal udleveres til den part, der har anmodet om forbud eller påbud. Retten kan således først i forbindelse med sagen om den rettighed, der påstås krænkede, træffe afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med beslaglagt rørligt gods, jf. retsplejelovens § 429, stk. 1.

På den baggrund foreslås det, at der indføres en ny bestemmelse i § 9, stk. 1, hvorefter retten, hvis den meddeler forbud eller påbud i medfør af § 8 efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren, samtidig kan træffe afgørelse om udlevering til denne af de formodede krænkende varer, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at de vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet.

Betingelserne for at træffe afgørelse om udlevering af formodede krænkende varer foreslås udformet, så de svarer til betingelserne for at træffe afgørelse om beslaglæggelse efter retsplejelovens § 423, stk. 1. Som anført ovenfor vurderes disse betingelser at være i overensstemmelse med direktivets artikel 10, stk. 1, litra c, hvorefter udlevering sker med henblik på at forhindre markedsføring eller omsætning af de formodede krænkede varer.

Ved vurderingen af, hvorvidt der kan ske udlevering af de formodede krænkende varer til forretningshemmelighedshaveren, forudsættes det, at retten foretager en proportionalitetsvurdering, herunder med inddragelse af hensynet til den formodede krænkende part.

For at sikre ensartede processuelle regler for anmodninger om beslaglæggelse og anmodninger om udlevering foreslås det endvidere, at der indføres en ny bestemmelse i § 9, stk. 2, hvorefter retsplejelovens § 423, stk. 1, 2. pkt., og § 423, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse ved behandling af en anmodning om udlevering af formodet krænkende varer.

Som anført i afsnit 2.9.1 fremgår det af retsplejelovens § 641, stk. 1, at fogedretten yder bistand til opretholdelse eller gennemførelse af et forbud eller påbud efter reglerne i kapitel 57.

For at sikre at fogedretten har de samme beføjelser i forhold til forbud og påbud meddelt efter denne lov som i forhold til forbud og påbud meddelt efter retsplejelovens almindelige regler, foreslås det, at der i § 10, stk. 1, indføres en ny bestemmelse, hvorefter bistand til opretholdelse af et forbud eller påbud meddelt efter § 8 ydes af fogedretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 57.

For at skabe mulighed for, at en forretningshjemmeligheds-haver også efter meddelelsen af et midlertidigt forbud eller påbud har mulighed for at få udleveret formodet krænkende varer, jf. direktivets artikel 10, stk. 1, litra c, foreslås det, at der i § 10, stk. 2, indføres en ny bestemmelse, hvorefter fogedretten under samme betingelser som anført i § 9, stk. 1, efter anmodning fra forretningshjemmelighedshaveren kan træffe afgørelse om udlevering til denne af formodet krænkende varer. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne ovenfor om anvendelsen af § 9, stk. 1.

2.9.3.2. Beviskrav ved rettens meddelelse af foreløbige og sikrende foranstaltninger

Direktivets artikel 11, stk. 1, fastslår, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder for så vidt angår de i direktivets artikel 10 omhandlede foranstaltninger har beføjelse til at kræve, at sagsøgeren fremlægger bevismateriale, der med rimelighed kan betragtes som disponibelt, således at de med en tilstrækkelig grad af sikkerhed kan konstatere, om der foreligger en forretningshjemmelighed (artikel 11, stk. 1, litra a), om sagsøgeren er forretningshjemmelighedshaveren (artikel 11, stk. 1, litra b), og om forretningshjemmeligheden er blevet erhvervet ulovligt, forretningshjemmeligheden bruges eller videregives ulovligt, eller at der er umiddelbar risiko for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshjemmeligheden (artikel 11, stk. 1, litra c).

Bestemmelsen må forstås således, at den opstiller krav til, hvad sagsøgeren skal føre bevis for, før foranstaltninger efter direktivets artikel 10 kan meddeles af retten. Bestemmelsen fastsætter desuden krav til bevisstyrken herfor, da det fremgår, at retten på baggrund af bevisførelsen skal kunne

fastslå med en tilstrækkelig grad af sikkerhed, om betingelserne i direktivets artikel 11, stk. 1, litra a-c, er opfyldt.

Som anført i afsnit 2.9.1 fremgår betingelserne for rettens meddelelse af forbud og påbud af retsplejelovens § 413. Bestemmelsen fastslår, at forbud eller påbud kan meddeles, hvis den part, der anmoder om meddelelse af forbuddet eller påbuddet, godtgør eller sandsynliggør, at parten har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet (§ 413, nr. 1), at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles forbud eller påbud (§ 413, nr. 2), og at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til afventetvistens retlige afgørelse (§ 413, nr. 3). Betingelserne i retsplejelovens § 413 er kumulative.

Det vurderes på den baggrund, at dansk ret stiller strengere krav til meddelelsen af et midlertidigt forbud eller påbud, end hvad der gælder efter direktivet. Selvom forpligtelsen i direktivets artikel 11, stk. 1, litra a og b, ses at være opfyldt med retsplejelovens § 413, nr. 1, stiller direktivet ikke i alle tilfælde krav om, at den part, der anmoder om et midlertidigt forbud eller påbud, skal kunne føre bevis for, at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til afventetvistens retlige afgørelse, jf. retsplejelovens § 413, nr. 3. Betingelserne i direktivets artikel 11, stk. 1, litra c, er således ikke kumulative, og det vil derfor i visse tilfælde efter direktivet være tilstrækkeligt for rettens meddelelse af et midlertidigt forbud eller påbud, at parten kan føre bevis for, at forretningshjemmeligheden er blevet erhvervet ulovligt.

Det foreslås derfor, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 8, stk. 2, hvoraf det fremgår, at retten kan meddele forbud eller påbud efter den foreslåede § 8, stk. 1, hvis den part, der anmoder om forbuddet eller påbuddet godtgør eller sandsynliggør, at der foreligger en forretningshjemmelighed (nr. 1), at sagsøgeren er indehaveren af forretningshjemmeligheden (nr. 2), og at forretningshjemmeligheden er blevet erhvervet ulovligt, forretningshjemmeligheden bruges eller videregives ulovligt, eller der er en umiddelbar risiko for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshjemmeligheden (nr. 3).

Den foreslåede bestemmelse indebærer en fravigelse af retsplejelovens regler i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshjemmelighed, hvor der anmodes om et midlertidigt forbud eller påbud. I disse tilfælde skal retten således, når den træffer afgørelse efter retsplejelovens kapitel 40, ikke foretage en vurdering af betingelserne efter retsplejelovens § 413, men derimod efter den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 2.

Det vurderes, at kravet til bevisstyrken i direktivets artikel 11, stk. 1, hvorefter sagsøgeren skal fremlægge bevismateriale, der med en tilstrækkelig grad af sikkerhed tillader retten

at konstatere, om betingelserne i direktivets artikel 11, stk. 1, litra a-c, er opfyldt, er i overensstemmelse med kravet om sandsynliggørelse eller godtgørelse i retsplejelovens § 413. Det foreslås således, at retsplejelovens krav til bevisstyrke videreføres i den foreslåede bestemmelse.

2.9.3.3. Sikkerhedsstillelse

Efter direktivets artikel 11, stk. 4, skal medlemsstaterne sikre, at de kompetente retslige myndigheder kan gøre de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 10, betinget af, at sagsøgeren stiller tilstrækkelig eller tilsvarende sikkerhed med henblik på eventuel kompensation af den skade, der påføres sagsøgte eller i givet fald en anden person, som påvirkes af foranstaltningerne.

Som anført i afsnit 2.9.1 fremgår det af retsplejelovens § 415, at retten kan bestemme, at parten som betingelse for meddelelse af forbud eller påbud skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres modparten ved forbuddet eller påbuddet.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 415, stk. 2, at retten bestemmer sikkerhedens art og størrelse. Bestemmelsens stk. 3 fastslår, at hvis retten har stillet krav om sikkerhed, meddeles forbud eller påbud først, når den forlangte sikkerhed er stillet. Parterne kan, når tvisten er opstået, aftale, at forbud og påbud kan meddeles uden sikkerhedsstillelse. I sager mellem erhvervsdrivende om forhold, der vedrører parternes erhverv, kan en sådan aftale også indgås, før tvisten er opstået. Med erhverv sidestilles offentlig virksomhed. Retten kan efter anmodning undtagelsesvis se bort fra en aftale som nævnt i 2. pkt., hvis hensynet til den ene part i særlig grad taler herfor, jf. stk. 4.

Det vurderes på den baggrund, at direktivets artikel 11, stk. 4, er opfyldt med retsplejelovens § 415.

2.9.3.4. Hensyn, der skal inddrages i rettens afgørelse om foreløbige og sikrende foranstaltninger

Efter direktivets artikel 11, stk. 2, skal medlemsstaterne sikre, at de kompetente retslige myndigheder, når de træffer afgørelse om, hvorvidt en anmodning om foreløbige og sikrende foranstaltninger skal efterkommes eller afvises, og vurderer anmodningens forholdsmæssighed, er forpligtet til at tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen. Bestemmelsen opregner derefter en række specifikke hensyn, der skal inddrages, i det omfang det er relevant. Det drejer sig om forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk derved (artikel 11, stk. 2, litra a), de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden (artikel 11, stk. 2, litra b), den sagsøgtes adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden

(artikel 11, stk. 2, litra c), konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (artikel 11, stk. 2, litra d), parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis foranstaltningerne efterkommes eller afvises (artikel 11, stk. 2, litra e), tredjeparters legitime interesser (artikel 11, stk. 2, litra f), offentlighedens interesse (artikel 11, stk. 2, litra g) og beskyttelse af grundlæggende rettigheder (artikel 11, stk. 2, litra h).

Som anført i afsnit 2.9.1 fremgår det af § 414, stk. 2, at retten kan nægte at meddele forbud eller påbud, hvis det vil påføre modparten skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til partens interesse i meddelelse af forbuddet eller påbuddet. Bestemmelsen er udtryk for, at der ved vurdering af en anmodning om forbud eller påbud skal foretages en generel proportionalitetsvurdering. Det vurderes på den baggrund, at de hensyn, der er opregnet i direktivets artikel 11, stk. 2, i forvejen vil blive inddraget i rettens afgørelse om et midlertidigt forbud eller påbud. Det er imidlertid ikke udtrykkeligt fastsat i retsplejeloven, hvilke hensyn retten skal inddrage i sin vurdering af, om det vil være proportionalt at meddele forbud eller påbud.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 8, stk. 3, hvoraf det fremgår, at retten, i sin vurdering af, om forbud eller påbud kan meddeles efter den foreslåede § 8, stk. 1, skal tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, herunder hvis det er relevant, forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk ved forretningshemmeligheden, de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden, modpartens adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis anmodningen om forbud eller påbud efterkommes eller afvises, tredjemands legitime interesser, offentlighedens interesse, og beskyttelse af grundlæggende rettigheder.

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 11, stk. 2.

2.9.3.5. Ophør af foreløbige og sikrende foranstaltninger

Efter direktivets artikel 11, stk. 3, litra a, skal medlemsstaterne sikre, at de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 10, på sagsøgtes begæring ophæves eller på anden måde ophører med at have virkning, hvis sagsøgeren ikke inden for en rimelig frist anlægger retssag vedrørende realiteten ved den kompetente retslige myndighed. Fristen fastsættes af den retslige myndighed, der udsteder påbud om foranstaltningerne, hvis det er muligt efter medlemsstatens lovgivning - eller, hvis det ikke er tilfældet - inden for en

frist på højst 20 hverdage eller 31 kalenderdage, idet den længste frist benyttes.

Efter direktivets artikel 11, stk. 3, litra b, skal medlemsstaterne sikre, at de foranstaltninger, der omhandlet i direktivets artikel 10, på sagsøgtes begæring ophæves eller på anden måde ophører med at have virkning, hvis de pågældende oplysninger ikke længere opfylder kravene i direktivets artikel 2, nr. 1, af årsager, som ikke kan tilregnes sagsøgte.

I relation til direktivets artikel 11, stk. 3, litra a, henvises der til afsnit 2.9.1 for en gennemgang af retsplejelovens § 425 og § 426, stk. 1, nr. 3. Det følger heraf, at et forbud eller påbud kan ophæves, hvis der ikke senest 2 uger efter afgørelsen om forbuddet eller påbuddet er anlagt sag om den rettighed, der påstås krænkede.

Det vurderes på den baggrund, at direktivets artikel 11, stk. 3, litra a, er opfyldt med retsplejelovens § 425 og § 426, stk. 1, nr. 3.

For så vidt angår direktivets artikel 11, stk. 3, litra b, fremgår det som nævnt i afsnit 2.9.1 af retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 1, at et forbud eller påbud kan ophæves helt eller delvist, hvis betingelserne for rettens meddelelse af forbud eller påbud ikke længere er opfyldt. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis retten vurderer, at der ikke længere er tale om en forretningshemmelighed efter den foreslåede § 2, nr. 1 (direktivets artikel 2, nr. 1). Det er imidlertid ikke et krav efter retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 1, at de ændrede forhold, der giver anledning til, at forbuddet eller påbuddet kan ophæves, ikke kan tilregnes den part, som forbuddet eller påbuddet retter sig mod.

Retsplejelovens § 425, stk. 1, nr. 2, og stk. 3, giver retten mulighed for at ophæve et forbud eller påbud helt eller delvist i andre tilfælde end de i direktivet anførte. Det er Justitsministeriets vurdering, at det ikke vil være i strid med direktivet at opretholde regler, hvorefter retten i andre tilfælde, end de i direktivet nævnte, kan ophæve forbud eller påbud i en sag om forretningshemmeligheder, så længe disse regler ikke strider mod direktivets bestemmelser.

På den baggrund foreslås det, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 8, stk. 4, der regulerer, hvornår retten kan ophæve et forbud eller påbud meddelt i henhold til lovens § 8, stk. 1.

Det foreslås således, at der i lovens § 8, stk. 4, 1. pkt., indføres en bestemmelse, hvorefter retten helt eller delvist kan ophæve forbud eller påbud meddelt efter stk. 1, når de oplysninger, der har dannet grundlag for forbuddet eller påbuddet, ikke længere udgør en forretningshemmelighed efter

denne lovs § 2, nr. 1, og det skyldes årsager, der ikke kan tilregnes sagsøgte.

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 11, stk. 3, litra b, og træder i stedet for retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 1, i sager omfattet af denne lov, jf. lovens § 8, stk. 1.

Det foreslås endvidere, at der i lovens § 8, stk. 4, 2. pkt., indføres en bestemmelse, hvorefter retten helt eller delvist kan ophæve forbud eller påbud meddelt efter stk. 1, i medfør af retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 2 og 3, samt stk. 3.

Direktivets artikel 11, stk. 5, behandler spørgsmålet om erstatning og godtgørelse for forbud, der er ophævet eller bortfaldet. Bestemmelsen fastslår, at hvis de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 10, ophæves på grundlag af direktivets artikel 11, stk. 3, litra a, eller bortfalder som følge af en handling eller en undladelse fra sagsøgerens side, eller hvis det efterfølgende konstateres, at der ikke forelå nogen ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden eller trussel om en sådan adfærd, skal de kompetente retslige myndigheder have beføjelse til på begæring af sagsøgte eller en skadet tredjepart at påbyde sagsøgeren at yde sagsøgte eller en krænkede tredjepart passende kompensation for den skade, der er lidt som følge af disse foranstaltninger. Det fremgår derudover af bestemmelsen, at medlemsstaterne kan fastsætte, at den i første afsnit omhandlede begæring behandles i en særskilt retssag.

Som anført i afsnit 2.9.1 ovenfor fremgår det af retsplejelovens § 428, stk. 1, at den, som har opnået et forbud eller påbud på grundlag af en rettighed, som viser sig ikke at bestå, skal betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort. Det samme gælder, når forbuddet eller påbuddet bortfalder eller ophæves på grund af efterfølgende omstændigheder, såfremt det må antages, at rettigheden ikke bestod.

Retsplejelovens § 428, stk. 2, fastslår derudover, at hvis rettighedshaverens ret viser sig alene at bestå i et mindre omfang, skal rettighedshaveren betale modparten erstatning for det tab, der følger af, at forbuddet eller påbuddet har haft for stor udstrækning. Hvis forbuddet eller påbuddet er ulovligt af andre grunde, skal rettighedshaveren betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort, såfremt rettighedshaveren burde have undladt at begære forbud eller påbud, jf. bestemmelsens stk. 3.

Det følger heraf, at et forbud eller påbud, der er ophævet helt eller delvist i medfør af retsplejelovens § 425, stk. 2, nr. 3, kan danne grundlag for erstatning eller godtgørelse efter retsplejelovens § 428, stk. 1. Det fremgår af bestemmelsen, at rekvirenten i så fald ifalder objektivt ansvar, hvis det må antages, at rettigheden ikke bestod. Det samme gør sig gæl-

dende, hvis rekvirentens ret viser sig kun at bestå i et mindre omfang, jf. § 428, stk. 2.

Hvis et forbud eller påbud, der er ophævet eller bortfaldet, er ulovligt af andre grunde, kan forbuddet eller påbuddet tilsvarende danne grundlag for erstatning eller godtgørelse efter § 428, stk. 3. I disse tilfælde afgøres erstatningen efter culpereglen.

Det vurderes på ovenstående baggrund, at direktivets artikel 11, stk. 5, er opfyldt med retsplejelovens § 428 for så vidt angår erstatning i tilfælde, hvor rekvirenten ikke inden en rimelig frist har anlagt sag om den rettighed, som et forbud eller påbud angår.

Det gælder tilsvarende for så vidt angår erstatning i tilfælde, hvor forbud eller påbud ophæves eller bortfalder på grund af en handling eller undladelse fra rekvirentens side, eller hvor det efterfølgende konstateres, at betingelserne for forbud eller påbud ikke var til stede, f.eks. fordi der ikke forelå en ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden eller trussel herom, jf. afsnit 2.10.1 ovenfor.

Som det dog tillige er nævnt i afsnit 2.9.1, finder retsplejelovens § 428 ikke anvendelse på skade, som tredjemand måtte have lidt i forbindelse med et forbud eller påbud.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 11, hvoraf det fremgår, at retsplejelovens § 428, i sager efter denne lov, tilsvarende finder anvendelse i forhold til tredjemand, der har lidt skade i forbindelse med et forbud eller påbud.

Det bemærkes, at efter retsplejelovens § 428, stk. 4, kan krav efter bestemmelsens stk. 1-3 gøres gældende som modkrav under sagen, hvis denne allerede verserer ved en dansk domstol eller under selvstændigt søgsmål. Selvstændigt søgsmål, der først kan anlægges, når forbuddet eller påbuddet er ophævet eller bortfaldet, jf. retsplejelovens § 426, skal anlægges inden 3 måneder efter ophævelsen eller bortfaldet. Sidstnævnte ses ikke at være i uoverensstemmelse med direktivets artikel 11, stk. 5, hvoraf det bl.a. fremgår, at medlemsstaterne kan fastsætte, at en begæring om erstatning som følge af ulovlige forbud og påbud behandles i en særskilt retssag.

2.9.3.6. Kompensation som alternativ til foreløbige og sikrende foranstaltninger

Efter direktivets artikel 10, stk. 2, skal medlemsstaterne sikre, at de retslige myndigheder som et alternativ til de i direktivets artikel 10, stk. 1, omhandlede foranstaltninger, kan gøre fortsat påstået ulovlig brug af en forretningshemmelighed betinget af, at der stilles en eller flere garantier med det

formål at sikre forretningshemmelighedshaveren kompensation.

Der findes ikke regler i dansk ret svarende til direktivets artikel 10, stk. 2.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 8, stk. 5, hvorefter retten som alternativ til at meddele forbud eller påbud efter retsplejelovens kapitel 40 kan bestemme, at den påståede krænkende part kan fortsætte med brug af forretningshemmeligheden, mod at vedkommende stiller den fornødne sikkerhed for kompensation til den påståede krænkede part.

Som det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 26, bør der særligt være denne adgang for den påståede krænkende part til fortsat at bruge forretningshemmeligheden, når der kun er lille risiko for, at forretningshemmeligheden når ud til offentligheden.

Det fremgår af direktivets artikel 10, stk. 2, at adgangen alene gælder for brug af en forretningshemmelighed. Retten kan således ikke bestemme, at den påståede krænkende part fortsat kan videregive en forretningshemmelighed, mod at vedkommende stiller garanti for kompensation.

2.10. Påbud og korrigerende foranstaltninger

2.10.1. Gældende ret

Retten kan ved dom meddele endelige forbud og påbud. Dansk ret indeholder dog ikke generelle regler om anvendelsesområdet for sådanne domme om endelige forbud og påbud, ligesom der ikke i dansk ret findes generelle regler om betingelserne herfor.

Endelige forbud og påbud kan have hjemmel i f.eks. aftaler, almindelige retsgrundsætninger og udtrykkelige lovbestemmelser.

Det følger i den forbindelse f.eks. af markedsføringslovens § 24, stk. 1, jf. § 23, at visse krænkelser af erhvervshemmeligheder kan danne grundlag for rettens meddelelse af et endeligt forbud. Der henvises til afsnit 2.5.1 for en nærmere gennemgang af markedsføringslovens § 23.

Markedsføringslovens § 24 indeholder regler om retsmidler. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at handlinger i strid med loven kan forbydes ved dom. I forbindelse hermed eller senere kan der ved dom gives sådanne påbud, som må anses nødvendige for at sikre forbuddets overholdelse, herunder ved bestemmelse om at aftaler, som indgås i strid med et forbud, er ugyldige (nr. 1), og genoprettelse af den forud for

den ulovlige handling eksisterende tilstand, herunder om tilintetgørelse eller tilbagekaldelse af produkter og om udsendelse af oplysninger eller berigtigelse af angivelser (nr. 2).

Det følger af retspraksis, at et endeligt forbud og påbud kan angå en række forskellige handle- og undladelsespligter.

For så vidt angår produktion, markedsføring og forhandling kan der henvises til Højesterets dom af 30. juni 2006 (U. 2006.2697 H), hvor Højesteret fandt, at et bronzestøberis produktion og forhandling af bronzebogstaver og dekorationer var i strid med god markedsføringsskik. På den baggrund stadfæstede Højesteret dommen fra Sø- og Handelsretten, hvorefter bronzestøberiet fik forbud mod produktion, markedsføring og forhandling af bronzebogstaverne og dekorationerne.

Der kan endvidere henvises til Sø- og Handelsrettens dom af 1. november 2006 i sagen V-31-06, der bl.a. angik tilintetgørelse af krænkende materiale. Sagen handlede om en grafikers brug af reklamemateriale udarbejdet under tidligere ansættelse hos et reklamebureau. I relation til visse af de i sagen nedlagte påstande fandt Sø- og Handelsretten, at grafikerens havde krænket reklamebureauets ophavsrettigheder. Sø- og Handelsretten nedlagde i den forbindelse forbud mod anvendelse af de krænkende reklamemateriale og påbød desuden grafikerens at tilintetgøre fysisk og elektronisk materiale, som var en del af det krænkende reklamemateriale.

I relation til bl.a. import og eksport af krænkende varer kan der henvises til Højesterets dom af 5. januar 2001 (U. 2001.747 H.) I sagen havde fogedretten nedlagt forbud mod en dansk møbelfabriks markedsføring, herunder import og eksport, af en barnestol, der benyttede sig af samme konstruktive idé, som en anden stol benævnt Tripp Trapp-stolen. Højesteret fandt, at der var tale om en ophavsretskrænkelse og stadfæstede fogedrettens forbud.

Sagen U. 1991.847 H angik bl.a. tilbagekaldelse og tilintetgørelse af krænkende varer, idet en producent af lysarmaturer havde fremstillet og agtede at fremstille en række lamper, der fandtes at krænke ophavsrettighederne til lamperne PH 5 og PH 4/3. Højesteret tilpligtede på den baggrund producenten af lysarmaturerne bl.a. at destruere dennes varelager af krænkende lamper samt at tilbagekalde alle tilgængelige solgte eksemplarer af lamperne.

2.10.2. Direktivet

Der henvises til afsnit 2.7.2 for en gennemgang af direktivets artikel 6 og 7 om generelle forpligtelser og proportionalitet og procesmisbrug i forbindelse med direktivets bestemmelser om foranstaltninger, procedurer og retsmidler.

Direktivets kapitel III, afdeling 3 (artikel 12-15), indeholder bestemmelser om foranstaltninger, der følger af en realitetsafgørelse.

Det fremgår af direktivets artikel 12, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder, når en realitetsretsafgørelse fastslår ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, på begæring af sagsøgeren kan udstede et påbud til den krænkende part om en række særligt opregnede påbud og korrigerende foranstaltninger. Det drejer sig om ophør med, eller i givet fald midlertidigt forbud mod, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (artikel 12, stk. 1, litra a), forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå (artikel 12, stk. 1, litra b), passende korrigerende foranstaltninger over for de krænkende varer (artikel 12, stk. 1, litra c) og tilintetgørelse af dele af eller hele dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der indeholder eller udgør forretningshemmeligheden, eller i givet fald udlevering til sagsøgeren af alle eller dele af disse dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer (artikel 12, stk. 1, litra d).

Efter direktivets artikel 12, stk. 2, omfatter de korrigerende foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 12, stk. 1, litra c, tilbagekaldelse af de krænkende varer fra markedet (artikel 12, stk. 2, litra a), at de krænkende varer fratages deres krænkende egenskab (artikel 12, stk. 2, litra b), og tilintetgørelse af de krænkende varer eller i givet fald tilbagetrækning af varerne fra markedet, forudsat at en sådan tilbagetrækning ikke hindrer beskyttelsen af den pågældende forretningshemmelighed (artikel 12, stk. 2, litra c).

Direktivets præambelbetragtning nr. 28 fastslår i den forbindelse, at i betragtning af proportionalitetsprincippet bør korrigerende foranstaltninger ikke nødvendigvis indebære tilintetgørelse af varerne, hvis der findes andre brugbare løsninger, f.eks. at varen fratages sin krænkende egenskab, eller at varerne afhændes uden for markedet, f.eks. ved hjælp af donationer til velgørende organisationer.

Det fremgår af direktivets artikel 12, stk. 3, at medlemsstaterne kan fastsætte, at deres kompetente retslige myndigheder, når de udsteder et påbud om tilbagetrækning af de krænkende varer fra markedet, på begæring af forretningshemmelighedshaveren kan udstede et påbud om udlevering af varerne til forretningshemmelighedshaveren eller til velgørende organisationer.

Det fremgår af direktivets artikel 12, stk. 4, at de kompetente retslige myndigheder bestemmer, at de i artikel 12, stk. 1, litra c og d, omhandlede foranstaltninger gennemføres for den krænkende parts regning, medmindre særlige grunde ta-

ler herimod. Disse foranstaltninger berører ikke den erstatning, der eventuelt skal udredes til forretningshjemmelighedshaveren som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshjemmeligheden.

Efter direktivets artikel 13, stk. 1, 1. afsnit, skal medlemsstaterne sikre, at de kompetente retslige myndigheder, når de behandler en anmodning om vedtagelse af de påbud og korrigerende foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 12, og vurderer deres forholdsmæssighed, er forpligtet til at tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, herunder, hvor dette er relevant, forretningshjemmelighedens værdi eller andre specifikke træk derved (artikel 13, stk. 1, litra a), de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshjemmeligheden (artikel 13, stk. 1, litra b), den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshjemmeligheden (artikel 13, stk. 1, litra c), konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshjemmeligheden (artikel 13, stk. 1, litra d), parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis foranstaltningerne efterkommes eller afvises (artikel 13, stk. 1, litra e), tredjeparters legitime interesser (artikel 13, stk. 1, litra f), offentlighedens interesse (artikel 13, stk. 1, litra g) og beskyttelse af grundlæggende rettigheder (artikel 13, stk. 1, litra h).

Det fremgår endvidere af direktivets artikel 13, stk. 1, 2. afsnit, at når de kompetente retslige myndigheder begrænser varigheden af de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 12, stk. 1, litra a og b, skal en sådan varighed være tilstrækkelig til at fjerne enhver forretningsmæssig eller økonomisk fordel, som den krænkende part måtte have opnået som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshjemmeligheden.

Det fremgår af direktivets artikel 13, stk. 2, at medlemsstaterne skal sikre, at de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 12, stk. 1, litra a og b, på sagsøgt begæring eller på anden måde ophører med at have virkning, hvis de pågældende oplysninger ikke længere opfylder betingelserne i direktivets artikel 2, nr. 1, af årsager, som ikke direkte eller indirekte kan tilregnes sagsøgte.

Efter direktivets artikel 13, stk. 3, bestemmer medlemsstaterne, at de kompetente retslige myndigheder, på begæring af den der vil kunne pålægges de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 12, kan udstede påbud om betaling af en kontant godtgørelse til den krænkede part i stedet for anvendelse af disse foranstaltninger, hvis en række særligt opregnede betingelser er opfyldt. Det drejer sig om tilfælde, hvor den pågældende person på tidspunktet for brug eller videregivelse hverken vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshjemmeligheden var erhvervet fra en anden person, der brugte eller videregav forretningshjemmeligheden ulovligt (artikel 13, stk. 3, litra a), hvor gennemførelsen af de pågældende foranstalt-

ninger vil skade nævnte person uforholdsmæssigt meget (artikel 13, stk. 3, litra b), og hvor en kontant godtgørelse til den krænkede part forekommer rimeligt tilfredsstillende (artikel 13, stk. 3, litra c).

Bestemmelsen fastslår desuden, at når der udstedes påbud om betaling af en kontant godtgørelse i stedet for den foranstaltning, der er omhandlet i direktivets artikel 12, stk. 1, litra a og b, må denne ikke overstige de gebyrer eller afgifter, som nævnte person, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshjemmelighed, skulle have betalt i den periode, hvor brug af forretningshjemmeligheden kunne have været forbudt.

2.10.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.10.3.1. Rettens muligheder for at meddele påbud og korrigerende foranstaltninger

Efter direktivets artikel 12, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de kompetente retslige myndigheder, når en realitetsretsafgørelse fastslår ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshjemmelighed, på begæring af sagsøgeren kan udstede et påbud til den krænkende part om en række særligt opregnede påbud og korrigerende foranstaltninger.

Retten skal således efter direktivet have mulighed for at iværksætte særlige foranstaltninger for at sikre en forretningshjemmelighed, når retten har truffet endelig afgørelse om, hvorvidt der var tale om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshjemmeligheden.

De særlige foranstaltninger, som retten skal kunne bestemme, er ophør med, eller i givet fald midlertidigt forbud mod, brug eller videregivelse af forretningshjemmeligheden (artikel 12, stk. 1, litra a), forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå (artikel 12, stk. 1, litra b), passende korrigerende foranstaltninger over for de krænkende varer (artikel 12, stk. 1, litra c) og tilintetgørelse af dele af eller hele dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der indeholder eller udgør forretningshjemmeligheden, eller i givet fald udlevering til sagsøgeren af alle eller dele af disse dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer (artikel 12, stk. 1, litra d).

Efter direktivets artikel 12, stk. 2, omfatter de korrigerende foranstaltninger, der er nævnt i artikel 12, stk. 1, litra c, tilbagekaldelse af de krænkende varer fra markedet (artikel 12, stk. 2, litra a), at de krænkende varer fratages deres krænkende egenskab (artikel 12, stk. 2, litra b) og tilintetgørelse

af de krænkende varer eller i givet fald tilbagetrækning af varerne fra markedet, forudsat at en sådan tilbagetrækning ikke hindrer beskyttelsen af den pågældende forretningshemmelighed (artikel 12, stk. 2, litra c).

Retten kan ved dom meddele endelige forbud og påbud. Der findes ikke regler i dansk ret, der på generel vis fastsætter anvendelsesområdet for sådanne domme om endelige forbud og påbud.

Som anført i afsnit 2.10.1 indeholder retspraksis en række eksempler på, hvilke handle- og undladelsespligter rettens meddelelse af endelige forbud eller påbud kan angå. Det drejer sig f.eks. om forbud mod produktion, markedsføring, salg eller import og eksport af krænkende varer, samt om påbud om tilbagekaldelse eller tilintetgørelse af krænkende varer.

Som anført i afsnit 2.5.1 er uberettiget anvendelse mv. af erhvervshemmeligheder efter gældende ret omfattet af markedsføringsloven, hvis den, der skaffer sig adgang til erhvervshemmeligheden, står i et tjeneste- eller samarbejdsforhold til en erhvervsdrivende, udfører hverv for denne eller i øvrigt har lovlig adgang til dennes virksomhed, jf. markedsføringslovens § 23.

Med lovforslaget ophæves markedsføringslovens § 23.

Der henvises nærmere til afsnit 1 og 2.5.3 i de almindelige bemærkninger.

Selvom det på den baggrund vurderes, at dansk ret umiddelbart opfylder forpligtelsen i direktivets artikel 12, stk. 1 og 2, foreslås det – med henblik på at sikre en fuldstændig og korrekt implementering af direktivet – at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 12, stk. 1, hvor det udtrykkeligt fastsættes, at retten ved dom kan bestemme en række særligt opregnede foranstaltninger i forhold til en forretningshemmelighed, når retten har fastslået, at der er sket ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, jf. den foreslåede § 4. Det drejer sig om ophør med, eller i givet fald tidsbegrænset forbud mod, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 1), forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå (nr. 2), tilbagekaldelse af de krænkende varer fra markedet (nr. 3), fratagelse af krænkende egenskaber hos de krænkende varer (nr. 4), tilintetgørelse af de krænkende varer eller i givet fald tilbagetrækning af varerne fra markedet, forudsat at en sådan tilbagetrækning ikke hindrer beskyttelsen af den pågældende forretningshemmelighed (nr. 5) og tilintetgørelse af dele af eller hele dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der indeholder eller udgør forretningshemmeligheden, eller i givet fald udlevering til sagsøgeren

af alle eller dele af disse dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer (nr. 6).

Efter direktivets artikel 12, stk. 4, bestemmer de kompetente retslige myndigheder desuden, at de i direktivets stk. 1, litra c og d, omhandlede foranstaltninger gennemføres for den krænkende parts regning, medmindre særlige grunde taler herimod. Disse foranstaltninger berører ikke den erstatning, der eventuelt skal udredes til forretningshemmelighedshaveren som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

Der findes ikke regler i dansk ret, hvoraf det udtrykkeligt fremgår, at tilbagekaldelse og tilintetgørelse af varer, der krænker en forretningshemmelighed, skal foretages for den krænkende parts regning. Det samme gør sig gældende for fratagelsen af krænkende egenskaber hos den krænkende vare.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 12, stk. 4, der udtrykkeligt fastslår, at foranstaltninger efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 3-6, foretages på den krænkende parts bekostning, medmindre særlige grunde taler herimod. Foranstaltningerne berører ikke en mulig erstatning til den krænkede part for den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

2.10.3.2. Hensyn, der skal inddrages i vurderingen af påbud og korrigerende foranstaltninger

Efter direktivets artikel 13, stk. 1, 1. afsnit, skal medlemsstaterne sikre, at de kompetente retslige myndigheder, når de behandler en anmodning om vedtagelse af de påbud og korrigerende foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 12, og vurderer deres forholdsmæssighed, er forpligtet til at tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, herunder, hvor dette er relevant, forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk derved (artikel 13, stk. 1, litra a), de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden (artikel 13, stk. 1, litra b), den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (artikel 13, stk. 1, litra c), konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (artikel 13, stk. 1, litra d), parternes legitime interesser og de konsekvenser det kan få for parterne, hvis foranstaltningerne efterkommes eller afvises (artikel 13, stk. 1, litra e), tredjeparters legitime interesser (artikel 13, stk. 1, litra f), offentlighedens interesse (artikel 13, stk. 1, litra g) og beskyttelse af grundlæggende rettigheder (artikel 13, stk. 1, litra h).

Som anført i afsnit 2.10.3.1 findes der ikke generelle regler i dansk ret om betingelserne for rettens meddelelse af endelige forbud og påbud, men det vurderes, at retten som led i

vurderingen af, om forbud eller påbud kan meddeles, foretager en generel proportionalitetsvurdering. Som led i en sådan proportionalitetsvurdering vil retten almindeligvis inddrage de hensyn, der er opregnet i direktivets artikel 13, stk. 1, i det omfang det er relevant. Det er dog ikke udtrykkeligt fastsat i dansk ret, hvilke hensyn der skal inddrages i rettens vurdering af, om der kan meddeles et endeligt forbud eller påbud.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 12, stk. 2, hvoraf det fremgår, at retten ved en dom efter den foreslåede § 12, stk. 1, som led i vurderingen af proportionaliteten af foranstaltningerne, skal tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, herunder forretningshemmighedens værdi eller andre specifikke træk derved (nr. 1), de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmigheden (nr. 2), den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmigheden (nr. 3), konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmigheden (nr. 4), parternes legitime interesser og de konsekvenser det kan få for parterne, hvis foranstaltningerne efterkommes eller afvises (nr. 5), tredjeparters legitime interesser (nr. 6), offentlighedens interesse (nr. 7) og beskyttelse af grundlæggende rettigheder (nr. 8).

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 13, stk. 1, 1. afsnit.

2.10.3.3. Varighed og ophør af påbud og korrigerende foranstaltninger

Det fremgår bl.a. af direktivets artikel 13, stk. 1, 2. afsnit, at når de kompetente retslige myndigheder begrænser varigheden af de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 12, stk. 1, litra a og b, skal en sådan varighed være tilstrækkelig til at fjerne enhver forretningsmæssig eller økonomisk fordel, som den krænkende part måtte have opnået som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmigheden.

Efter direktivets artikel 13, stk. 2, skal medlemsstaterne endvidere sikre, at de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 12, stk. 1, litra a og b, på sagsøgtes begæring eller på anden måde, ophører med at have virkning, hvis de pågældende oplysninger ikke længere opfylder betingelserne i direktivets artikel 2, nr. 1, af årsager, som ikke direkte eller indirekte kan tilregnes sagsøgte.

Der henvises til afsnit 2.10.3.1 for en gennemgang af rettens muligheder for ved dom at meddele et endeligt forbud eller påbud. Det følger heraf, at varigheden og tidspunktet for ophør af foranstaltninger i en dom, der fastslår et midlertidigt forbud mod brug eller videregivelse af en forretningshemmighed, eller som meddeler forbud mod produktion, salg,

markedsføring eller brug af krænkende varer, ikke er reguleret i dansk ret. Det samme gør sig gældende for så vidt angår import og eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik på f.eks. salg eller brug af krænkende varer.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 12, stk. 3, der fastslår, at når retten begrænser varigheden af foranstaltninger efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, skal denne varighed være tilstrækkelig til at fjerne enhver forretningsmæssig eller økonomisk fordel, som den krænkende part måtte have opnået som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmigheden. Foranstaltningerne ophører, når de ikke længere er omfattet af § 2, nr. 1, og det skyldes forhold, der ikke direkte eller indirekte kan tilregnes den krænkende part.

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 13, stk. 1, 2. afsnit, og artikel 13, stk. 2.

2.10.3.4. Godtgørelse

Efter direktivets artikel 13, stk. 3, bestemmer medlemsstaterne, at de kompetente retslige myndigheder, på begæring af den, der vil kunne pålægges de foranstaltninger, der er omhandlet i direktivets artikel 12, kan udstede påbud om betaling til den krænkede part af en kontant godtgørelse i stedet for anvendelse af disse foranstaltninger, hvis en række særligt opregnede betingelser er opfyldt.

Det drejer sig om tilfælde, hvor den pågældende person på tidspunktet for brug eller videregivelse hverken vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmigheden var erhvervet fra en anden person, der brugte eller videregav forretningshemmigheden ulovligt (artikel 13, stk. 3, litra a), hvor gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger vil skade nævnte person uforholdsmæssigt meget (artikel 13, stk. 3, litra b), og hvor en kontant godtgørelse til den krænkede part forekommer rimeligt tilfredsstillende (artikel 13, stk. 3, litra c).

Der findes ikke regler i dansk ret, der udtrykkeligt fastslår, at retten kan bestemme, at den part, der har krænket en forretningshemmighed, kan betale godtgørelse som alternativ til at blive meddelt et endeligt forbud eller påbud.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 13, stk. 1, hvorefter retten i stedet for at træffe foranstaltninger efter § 12, efter anmodning fra den krænkende part kan bestemme, at denne skal betale den krænkede part godtgørelse, hvis den krænkende part på tidspunktet for brugen eller videregivelsen hverken vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forret-

ningshemmeligheden var erhvervet fra en anden person, der brugte eller videregav forretningshemmeligheden ulovligt (nr. 1), gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger vil skade nævnte person uforholdsmæssigt meget (nr. 2), og en kontant godtgørelse til den krænkede part forekommer rimeligt tilfredsstillende (nr. 3).

Direktivets artikel 13, stk. 3, fastslår desuden, at når der udstedes påbud om betaling af en kontant godtgørelse i stedet for den foranstaltning, der er omhandlet i direktivets artikel 12, stk. 1, litra a og b, må denne ikke overstige de gebyrer eller afgifter, som nævnte person, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshemmelighed, skulle have betalt i den periode, hvor brug af forretningshemmeligheden kunne have været forbudt.

Det foreslås i den forbindelse tillige, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 13, stk. 2, hvorefter godtgørelse efter stk. 1, der træder i stedet for foranstaltninger efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, ikke må overstige de gebyrer eller afgifter, som den krænkende part skulle have betalt i den periode, hvor brug af forretningshemmeligheden kunne have været forbudt, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshemmelighed.

Den foreslåede § 13, stk. 1 og 2, svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 13, stk. 3.

2.11. Søgsmål

2.11.1. Gældende ret

Der findes ikke i gældende ret en almindelig søgsmålsfrist for sager, der behandles i den borgerlige retsplejes former, herunder sager om midlertidige forbud og påbud, jf. retsplejelovens kapitel 40.

2.11.2. Direktivet

Det fremgår af direktivets artikel 8, stk. 1, at medlemsstaterne fastsætter regler for forældelsesfrister for søgsmål om anvendelse af de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er foreskrevet i direktivet.

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 23 bl.a., at det af hensyn til retssikkerheden og ud fra den betragtning, at retmæssige forretningshemmelighedshavere forventes at udvise rettidig omhu for så vidt angår beskyttelse af deres værdifulde forretningshemmeligheder og overvågning af brugen heraf, er hensigtsmæssigt at indskrænke materielle krav eller muligheden for at anlægge søgsmål med henblik

på at beskytte forretningshemmeligheder til en begrænset periode.

2.11.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.11.3.1. Søgsmålsfrist

Som anført i afsnit 2.11.2 ovenfor, fremgår det af direktivets artikel 8, stk. 1, at medlemsstaterne fastsætter frister for søgsmål om anvendelse af de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er foreskrevet i direktivet.

Der er ikke i gældende ret regler om søgsmålsfrister svarende til dem, som er foreskrevet i direktivet. For at sikre en korrekt implementering af direktivet, skal der derfor fastsættes søgsmålsfrister, som foreskrevet i direktivet.

Som det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 23, taler hensynet til retssikkerheden for den formodet krænkede part og den betragtning, at retmæssige forretningshemmelighedshavere forventes at udvise rettidig omhu for så vidt angår beskyttelse af deres værdifulde forretningshemmeligheder, for at indskrænke muligheden for at anlægge søgsmål til en begrænset periode.

Disse hensyn må ved fastsættelsen af søgsmålsfristen afbalanceres over for hensynet til, at forretningshemmelighedshaveren efter at være blevet bekendt med den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed bør have rimelig tid til at anlægge et søgsmål.

På den baggrund finder Erhvervsministeriet og Justitsministeriet, at søgsmålsfristen passende kan fastsættes til 6 måneder efter, at forretningshemmelighedshaveren har fået et sådant kendskab til den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, at forretningshemmelighedshaveren har tilstrækkelig grundlag for indgivelse af anmodningen.

Det foreslås derfor, at der i § 14, stk. 1, indføres en bestemmelse om, at en anmodning om meddelelse af forbud eller påbud i medfør af lovens § 8, skal være indgivet til retten inden 6 måneder efter, at forretningshemmelighedshaveren har fået et sådant kendskab til den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, at forretningshemmelighedshaveren har tilstrækkelig grundlag for indgivelse af anmodningen.

Endvidere foreslås det, at der i § 14, stk. 2, indføres en bestemmelse om, at sagsanlæg med påstand om fastsættelse af foranstaltninger i medfør af denne lovs § 12, stk. 1, skal være indgivet til retten inden 6 måneder efter, at forretnings-

hemmelighedshaveren har fået et sådant kendskab til den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, at forretningshemmelighedshaveren har tilstrækkelig grundlag for sagsanlæg.

Det bemærkes, at de foreslåede søgsmålsfrister ikke ændrer på, at forretningshemmelighedshaveren også inden for søgsmålsfristerne forventes at udvise rettidig omhu i forhold til at forfølge sit krav, og at han i modsat fald efter omstændighederne efter eksempelvis almindelige betragtninger om passivitet kan risikere, at betingelserne for forbud og påbud efter § 8 eller foranstaltninger efter § 12 ikke vil være opfyldt.

For at skabe den fornødne klarhed omkring søgsmålsfristernes ikrafttræden og sikre, at fristerne ikke får tilbagevirkende kraft, foreslås det, at der i lovforslagets § 19, stk. 2, indføres en bestemmelse, hvorefter de i § 14 nævnte frister tidligt udløber 6 måneder efter lovens ikrafttræden.

2.11.3.2. Saglig kompetence

Det fremgår af retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 6, jf. stk. 1, at sager mellem erhvervsdrivende, hvor anvendelsen af lov om markedsføring har væsentlig betydning, kan anlægges ved Sø- og Handelsretten, medmindre parterne har aftalt andet.

Markedsføringsloven § 23 har hidtil indeholdt regler om beskyttelse af erhvervshemmeligheder, og sager om anvendelse af markedsføringslovens § 23 kan anlægges ved Sø- og Handelsretten i medfør af retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 6, jf. stk. 1, jf. umiddelbart ovenfor.

På den baggrund finder Erhvervsministeriet og Justitsministeriet det naturligt, at også sager efter denne lov kan anlægges ved Sø- og Handelsretten. Det foreslås derfor, at retsplejelovens § 225, stk. 2, ændres, således at sager efter denne lov kan anlægges ved Sø- og Handelsretten.

Ændringen af retsplejelovens § 225, stk. 2, fremsættes i et separat lovforslag med henblik på ikrafttræden samtidig med dette lovforslag.

2.12. Erstatning

2.12.1. Gældende ret

Det er i almindelig dansk erstatningsret en betingelse for erstatning, at der er sket en skade, hvormed der er lidt et økonomisk tab, og at der foreligger et ansvarsgrundlag, dvs. at skadevolderen som udgangspunkt har handlet culpøst og forvoldt skaden ved forsætlig eller uagtsom adfærd.

Det er endvidere en betingelse for, at skadevolderen kan ifalde et erstatningsansvar, at der foreligger den nødvendige årsagsforbindelse (kausalitet) mellem den indtrådte skade og skadevolderens adfærd. Herved forstås, at den skadevolderens adfærd har forøget risikoen for, at den pågældende skade indtræder. Herudover forudsætter et erstatningsansvar, at der foreligger såkaldt adækvans (påregnelighed), dvs. at skaden er en påregnelig følge af skadevolderens adfærd. Skader, der er helt atypiske eller tilfældige i forhold til den risiko, som skadevolderens adfærd har fremkaldt, falder dermed normalt uden for erstatningspligten.

Udgangspunktet efter dansk rets almindelige erstatningsretlige principper er, at alene den direkte skadelidte kan opnå erstatning fra skadevolderen. En skadevolder bliver således ikke som udgangspunkt ansvarlig for afledte tab.

Det er desuden et grundlæggende princip i dansk erstatningsret, at den skadelidte skal stilles, som om skaden ikke var indtrådt. Det indebærer, at den skadelidte skal have dækket det fulde tab, som den pågældende har lidt, herunder tabt fortjeneste og renter. Den skadelidte skal omvendt ikke have dækket mere end sit tab. Den skadelidte må således ikke opnå en økonomisk berigelse som følge af den tilkendte erstatning.

I forhold til et tab lidt som følge af en uberettiget erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed vil det sige, at skadelidte skal stilles som om, der ikke var sket en krænkelse af forretningshemmeligheden og have dækket et eventuelt økonomisk tab forvoldt i forbindelse hermed.

Den skadelidte har endvidere en pligt til at begrænse sit tab. I det omfang skadelidte forsømmer denne pligt, kan erstatningen blive reduceret tilsvarende. Den skadelidte kan således som udgangspunkt ikke få erstatning for et tab, som den pågældende ved hjælp af passende forholdsregler kunne have begrænset eller undgået.

Hvis en direkte skadelidte har formået at overvælte sit tab eller en del heraf på en anden, har den pågældende ikke længere lidt et tab og kan således ikke få erstatning for den del af tabet, der er overvæltet. Det skyldes, at den direkte skadelidte i modsat fald ville opnå en berigelse.

Efter de almindelige erstatningsretlige principper er det kun et økonomisk tab, man kan blive erstatningsansvarlig for. Erstatning for ikke-økonomisk skade betegnes som godtgørelse og kræver særlig lovhjemmel. Sådanne lovhjemmel findes f.eks. i erstatningsansvarslovens regler om personskade og tort.

Som det fremgår af afsnit 2.5.1 er uberettiget anvendelse mv. af erhvervshemmeligheder i dag reguleret i markedsføringsloven, hvis den, der skaffer sig adgang til erhvervshemmeligheden, står i et tjeneste- eller samarbejdsforhold til en erhvervsdrivende, udfører hverv for denne eller i øvrigt har lovlig adgang til dennes virksomhed, jf. markedsføringslovens § 23.

Overtrædelse af bestemmelsen i markedsføringslovens § 23 er ansvarspådragende i overensstemmelse med dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. markedsføringslovens § 24, stk. 2.

I forbindelse med sager om overtrædelse af markedsføringsloven er det dog efter retspraksis ofte tilstrækkeligt, at indehaveren af rettigheden sandsynliggør, at der er lidt et tab.

Herudover følger det af markedsføringslovens § 24, stk. 3, at den, der forsætligt eller uagtsomt krænker eller uberettiget udnytter en andens ret i strid med loven, herunder en erhvervshemmelighed, skal betale et rimeligt vederlag herfor.

Bestemmelsen blev ifølge forarbejderne til den tilsvarende bestemmelse i den tidligere markedsføringslov indført på baggrund af, at muligheden for at opnå en erstatning, der svarer til de økonomiske konsekvenser, som en konkurrents eller en anden erhvervsdrivendes retsstridige handlinger kunne have for en virksomhed, ikke altid var tilstrækkeligt gode efter retstilstanden før bestemmelsen blev indført.

Et vederlag efter markedsføringslovens § 24, stk. 3, kan tilkendes, selvom den erhvervsdrivende ikke kan påvise et tab i anledning af den uberettigede brug af erhvervshemmeligheden. Kan den erhvervsdrivende dokumentere et tab, kan der ud over vederlaget tilkendes erstatning efter de almindelige erstatningsretlige regler, jf. markedsføringslovens § 24, stk. 2.

Det følger af markedsføringslovens § 24, stk. 4, at såfremt der hverken foreligger forsæt eller uagtsomhed, skal den, der har krænket eller udnyttet en andens ret i strid med loven, betale et vederlag efter § 24, stk. 3, i det omfang det skønnes rimeligt.

Egentlig industrispionage, hvor der skaffes adgang til erhvervshemmeligheder af andre end ansatte mv., er som beskrevet ovenfor under afsnit 2.5.1 bl.a. omfattet af straffelovens §§ 263, 264 og 264 c. Der gælder ikke særlige erstatningsregler for sådanne overtrædelser af straffeloven, og i sådanne tilfælde må erstatning således fastsættes efter de almindelige erstatningsregler.

For så vidt angår arbejdstageres erstatningsansvar over for arbejdsgiveren, følger det af erstatningsansvarslovens § 23,

stk. 3, jf. stk. 1, at en arbejdsgivers erstatningskrav mod en ansat kun kan kræves betalt af den ansatte i det omfang det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, arbejdstagerens stilling og omstændighederne i øvrigt. Bestemmelsen indebærer, at en arbejdstagers erstatningsansvar over for arbejdsgiveren som udgangspunkt bortfalder, hvis der alene er udvist simpel uagtsomhed. Der foretages dog en konkret helhedsvurdering i hvert enkelt tilfælde, jf. ordene ”omstændighederne i øvrigt” i § 23, stk. 1. Bestemmelsen gælder både i og uden for kontraktforhold, og således også for ansvar for ulovlig erhvervelse mv. af erhvervshemmeligheder i medfør af markedsføringsloven.

2.12.2. Direktivet

Det fremgår af direktivets artikel 14, stk. 1, 1. afsnit, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder, på begæring af den krænkede part, pålægger den krænkende part, der vidste eller burde have vidst, at hans aktiviteter ville indebære ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, at betale forretningshemmelighedshaveren en erstatning, der står i rimeligt forhold til den skade, denne har lidt som følge af den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

Det fremgår endvidere af artikel 14, stk. 1, 2. afsnit, at medlemsstaterne kan begrænse ansattes erstatningsansvar over for deres arbejdsgivere for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af arbejdsgiverens forretningshemmeligheder, hvis de handler uden forsæt.

Herudover fremgår det af direktivets artikel 14, stk. 2, 1. afsnit, at når erstatningen efter bestemmelsens stk. 1 skal fastsættes, skal der tages hensyn til alle relevante faktorer, f.eks. negative økonomiske konsekvenser, herunder den krænkede parts tab af fortjeneste, den krænkende parts uberettigede fortjeneste samt i givet fald andre elementer end de økonomiske, f.eks. den ikke-økonomiske skade der er påført forretningshemmelighedshaveren som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

Endelig fremgår det af artikel 14, stk. 2, 2. afsnit, at erstatningen alternativt, når det er hensigtsmæssigt, kan fastsættes til et fast beløb på grundlag af elementer, der som minimum svarer til størrelsen af de gebyrer eller afgifter, som den krænkende part skulle have betalt, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshemmelighed.

Det følger af direktivets præambelbetragtning nr. 30 bl.a., at formålet med direktivets erstatningsbestemmelse er at undgå, at en person, som bevidst eller med rimelig grund til at vide det, ulovligt erhverver, bruger eller videregiver en forretningshemmelighed, kan drage fordel af en sådan adfærd,

og at sikre, at den krænkede forretningshemmelighedshaver så vidt muligt befinder sig i en situation, som svarer til den, vedkommende ville have befundet sig i, hvis denne adfærd ikke havde fundet sted. Det følger endvidere af præambelen, at formålet med alternativet i artikel 14, stk. 2, 2. afsnit, ikke er at indføre pligt til at fastsætte en erstatning, der har karakter af straf, men at sikre erstatning på et objektivi grundlag, hvor der samtidig tages hensyn til forretningshemmelighedshaverens udgifter til f.eks. påvisning og efterforskning af krænkelsen.

Direktivets artikel 14 og præambelbetragtning nr. 30 svarer indholdsmæssigt i det væsentlige til artikel 13 og præambelbetragtning nr. 26 i retshåndhævelsesdirektivet (direktiv 2004/48/EF), som er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1430 af 21. december 2005 om ændring af patentloven, ophavsretsloven med flere love.

2.12.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

I overensstemmelse med direktivets artikel 14 foreslås det, at den, som forsætligt eller uagtsomt foretager en ulovlig handling som nævnt i lovforslagets § 4 om ulovlig erhvervelse mv. af forretningshemmeligheder, skal betale en erstatning til forretningshemmelighedshaveren. I tråd med udgangspunktet i dansk rets almindelige erstatningsretlige principper foreslås det, at erstatningens størrelse skal svare til værdien af den skade, som forretningshemmelighedshaveren har lidt som følge af den krænkende parts handling. Ved fastsættelsen af erstatningen skal der dog også tages hensyn til bl.a. forretningshemmelighedshaverens tab af fortjeneste og den krænkende parts uberettigede fortjeneste.

Kravet om, at der ved fastsættelsen af erstatningen skal tages hensyn til den krænkende parts uberettigede fortjeneste, svarer endvidere til de erstatningsregler, der gælder for immaterielle rettigheder efter bl.a. patentlovens § 58, stk. 2, og varemærkelovens § 43, stk. 2. Disse bestemmelser har gennemført artikel 13 i direktiv 2004/48/EF om håndhævelsen af intellektuelle rettigheder i dansk ret. Som det også er tilfældet efter disse bestemmelser, medfører kravet om, at den krænkende parts fortjeneste skal tillægges vægt ved beregningen af erstatningen, at en forretningshemmelighedshaver vil kunne få en erstatning, der samlet er større end det faktiske lidte tab. Det kan dog ikke forventes, at en forretningshemmelighedshaver kan få dækket både sit fulde tab samt krænkerens fulde fortjeneste. I lighed med hvad der allerede i dag gælder for krænkelse af patenter og varemærker mv. efter bl.a. de ovennævnte bestemmelser, får domstolene efter lovforslaget mulighed for at fastsætte den samlede erstatning ud fra skønsmæssige betragtninger, hvori krænkerens fortjeneste indgår som et element. Muligheden for også at lægge vægt på krænkerens fortjeneste, giver således retten adgang til en friere vurdering ved fastsættelsen af det lidte tab og dermed erstatningens størrelse. Kriteriet om krænk-

rens ”uberettigede fortjeneste” kan bl.a. tænkes anvendt i situationer, hvor en stor virksomhed har krænkede en indehaver af en forretningshemmelighed, der indehaves af en person eller virksomhed med få økonomiske ressourcer. I sådanne tilfælde kan det være vanskeligt at fastsætte indehavers tabte fortjeneste og langt lettere at beregne krænkerens fortjeneste. Forslaget er i overensstemmelse med det i direktiv 2016/943 om forretningshemmeligheder i præambelbetragtning nr. 30 anførte om, at formålet med erstatningsreglerne bl.a. er at undgå, at en krænker af en forretningshemmelighedshaver kan drage fordel af en sådan adfærd.

Med de foreslåede erstatningsregler for uberettiget erhvervelse mv. af forretningshemmeligheder ændres den gældende retstilstand, idet erstatningsreglerne efter forslaget – i modsætning til den gældende regel i markedsføringslovens § 24, stk. 2 – giver mulighed for et friere skøn ved fastsættelsen af erstatningen, jf. ovenfor. Der vil dog fortsat i det mindste skulle sandsynliggøres et tab, for at erstatning bliver relevant.

Det foreslås endvidere i overensstemmelse med direktivet, at erstatningen uanset det ovenstående kan fastsættes til et beløb, som mindst svarer til et rimeligt vederlag for udnyttelsen af forretningshemmeligheden.

Med forslaget videreføres således den gældende retstilstand efter markedsføringslovens § 24, stk. 3, der ligeledes fastsætter, at uagtsom eller forsætlig krænkelse af bl.a. en forretningshemmelighedshavers ret medfører, at krænkeren skal betale et rimeligt vederlag herfor.

Det foreslås endelig i overensstemmelse med direktivet, at der ud over erstatning kan fastsættes en godtgørelse til forretningshemmelighedshaveren for ikke-økonomisk skade.

Forslaget tilsigter at gennemføre direktivets artikel 14, stk. 2, om, at der ved fastsættelse af en erstatning skal tages højde for den ikke-økonomiske skade, der er påført forretningshemmelighedshaveren.

Der findes ikke i markedsføringsloven hjemmel til at tilkende en forretningshemmelighedshaver en godtgørelse i dag, og der er dermed tale om en ændring af den gældende retstilstand på dette punkt.

De foreslåede bestemmelser finder i overensstemmelse med direktivet anvendelse, uanset om der er tale om ansatte mv. eller ej. I forhold til den gældende retstilstand ved krænkelse af en indehaver af en forretningshemmelighed begået af en, som ikke er ansat eller lignende hos indehaveren, er der således tale om en ændring, idet udmålingen af erstatningen fremover også i disse tilfælde vil være reguleret af loven.

Direktivet giver som nævnt ovenfor under afsnit 2.12.2 mulighed for at begrænse ansattes erstatningsansvar over for deres arbejdsgivere for ulovlig erhvervelse mv. af arbejdsgiverens forretningshemmeligheder, hvis de har handlet uden forsæt.

Det følger allerede af erstatningsansvarslovens § 23, stk. 3, jf. stk. 1, at en arbejdsgivers erstatningskrav mod en ansat kun kan kræves betalt af den ansatte i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, arbejdstagerens stilling og omstændighederne i øvrigt. Herved vil domstolene, i overensstemmelse med det i direktivet anførte kunne lempe en arbejdstagers erstatningsansvar over for arbejdsgiveren, hvis arbejdstageren har handlet uden forsæt. På den baggrund finder Erhvervsministeriet og Justitsministeriet ikke anledning til at fastsætte særlige regler herom.

2.13. Tvangsbøder

2.13.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 430, stk. 1, kan den, der forsætligt overtræder et forbud eller påbud, idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder og i forbindelse hermed dømmes til at betale erstatning. En sag herom anlægges af den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet.

Endvidere fremgår det af § 430, stk. 2, at bestemmelsens stk. 1 finder tilsvarende anvendelse over for den, der forsætligt yder den, som et forbud eller påbud retter sig imod, bistand til at overtræde forbuddet eller påbuddet. Spørgsmålet om idømmelse af straf eller erstatning kan udsættes, indtil sagen om den rettighed, der påstås krænkede, er afgjort, jf. bestemmelsens stk. 3.

Det fremgår af retsplejelovens § 535, stk. 1, at den, der forsætligt overtræder en dom, hvorved det er pålagt vedkommende at foretage eller undlade noget, under en af rekvirenten anlagt sag, kan idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Tilsidesættelse af unndladespligter kan straffes hver gang, der foreligger en særskilt tilsidesættelse af dommen.

Endvidere fremgår det af § 535, stk. 2, at en sag efter bestemmelsens stk. 1 ikke kan anlægges, hvis rekvirenten har opnået sin ret eller sikkerhed for den. I så fald skal en allerede anlagt sag hæves og fuldbyrdelsen af en idømt straf undlades eller standses.

Domme vedrørende andre krav end pengekrav kan tvangsfuldbyrdes af fogedretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 45-46 og 48.

2.13.2. Direktivet

Direktivets artikel 16, stk. 1, forpligter medlemsstaterne til at sikre, at de kompetente retslige myndigheder kan pålægge sanktioner over for enhver person, som ikke overholder eller nægter at overholde foranstaltninger truffet i overensstemmelse med bl.a. direktivets artikel 10 og artikel 12.

Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at det bl.a. skal være muligt at pålægge tvangsbøder i tilfælde af manglende overholdelse af en foranstaltning truffet i overensstemmelse med direktivets artikel 10 og 12.

Bestemmelsen fastslår endelig, at sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og have en afskrækkende virkning.

2.13.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af afsnit 2.13.1 at der i gældende ret findes et strafferetligt værn for manglende overholdelse af både midlertidige forbud og påbud og endelige forbud og påbud.

Domme, hvorved der fastsættes foranstaltninger i henhold til denne lovs § 12, kan som andre domme fuldbyrdes af fogedretten efter retsplejelovens regler herom.

Det er imidlertid ikke efter gældende ret muligt, som foreskrevet i direktivets artikel 16, at pålægge tvangsbøder hverken for manglende overholdelse af forbud eller påbud eller for manglende overholdelse af en dom. Tvangsbøder anvendes imidlertid allerede i dag i andre typer sager. Fogedretten kan således i sager om tvangsfuldbyrdelse af forældremyndighed, barnets bopæl og samvær anvende tvangsbøder, jf. retsplejelovens § 537, stk. 3.

For at sikre en korrekt implementering af direktivet, og da tvangsbøder allerede er et tvangsmiddel, som i andre sagstyper kan anvendes af fogedretten, foreslås det, at der indføres hjemmel til, at fogedretten kan pålægge tvangsbøder i de situationer, som er foreskrevet i direktivet.

Det foreslås derfor, at der i § 16, stk. 1, indføres en bestemmelse, hvorefter fogedretten i tilfælde af manglende overholdelse af et forbud eller påbud meddelt efter § 8 og ved fuldbyrdelse af domme, hvorved der er fastsat foranstaltninger i medfør af § 12, efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren kan pålægge den tvangsbøder, som forbuddet, påbuddet eller foranstaltningen er rettet imod.

I § 16, stk. 2, foreslås det, at der indføres en bestemmelse, hvorefter tvangsbøderne fastsættes som daglige eller ugent-

lige bøder, der løber indtil forbuddet, påbuddet eller foranstaltningen overholdes. Fogedretten kan dog, såfremt det findes hensigtsmæssigt, beslutte, at der fastsættes en enkelt bøde, der forfalder, når en bestemmelse om at forbuddet, påbuddet eller foranstaltningen skal være overholdt på et nærmere angivet tidspunkt ikke efterkommes.

Ved fogedrettens behandling af en anmodning om pålæggelse af tvangsbøder efter § 16, forudsættes det, at reglerne i retsplejeloven, herunder særligt kapitel 46, finder anvendelse med de fornødne tilføjelser.

For så vidt angår domme, hvorved der er fastsat foranstaltninger i medfør af § 12, foreslås det, at der i § 16, stk. 1, indføres en bestemmelse, hvorefter fogedretten ved fuldbyrdelse af de nævnte domme efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren kan pålægge den tvangsbøder, som foranstaltningen er rettet imod.

I § 16, stk. 2, foreslås det, at der indføres en bestemmelse, hvorefter tvangsbøderne fastsættes som daglige eller ugentlige bøder, der løber, indtil foranstaltningen efterkommes. Fogedretten kan dog, såfremt det findes hensigtsmæssigt, beslutte, at der fastsættes en enkelt bøde, der forfalder, når en bestemmelse om, at foranstaltningen er efterkommet på et nærmere angivet tidspunkt ikke efterkommes.

2.14. Offentliggørelse af retsafgørelser

2.14.1. Gældende ret

Der findes ikke efter gældende ret regler om pligten til at offentliggøre retsafgørelser vedrørende krænkelse af forretningshemmeligheder. Dansk ret indeholder dog lignende regler på en række andre områder.

Der kan i den forbindelse f.eks. henvises til patentlovens § 60 a, der bestemmer, at i en dom, hvorved nogen dømmes efter lovens §§ 58-60, kan retten på begæring bestemme, at dommen skal offentliggøres i sin helhed eller i uddrag. Tilsvarende bestemmelser findes i varemærkelovens § 44 a, designlovens § 39 a, ophavsretslovens § 84 a, fødevarerlovens § 19 c, § 15 a i lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) og § 26 c i lov om plantenyheder. Reglerne blev indført med lov nr. 1430 af 21. december 2005 om ændring af patentloven, ophavsretsloven mv., og implementerer artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelse af intellektuelle rettigheder (retshåndhævsedirektivet).

Der kan endvidere henvises til straffelovens § 273, stk. 2, hvoraf det bl.a. fremgår, at den, der dømmes for æreskrænkelser, efter forurettedes påstand, kan tilpligtes at betale forurettede et af retten fastsat beløb svarende til omkostninger-

ne ved offentliggørelse af dommen i et eller flere offentlige tidsskrifter.

2.14.2. Direktivet

Der henvises til afsnit 2.7.2 for en gennemgang af direktivets artikel 6 og 7 om generelle forpligtelser og proportionalt og procesmisbrug i forbindelse med direktivets bestemmelser om foranstaltninger, procedurer og retsmidler.

Direktivets artikel 15 handler om offentliggørelse af retsafgørelser.

Artikel 15 i direktivet nødvendiggør, at der indføres en ny regel om hel eller delvis offentliggørelse af retsafgørelse vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed.

Det fremgår af direktivets artikel 15, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente retslige myndigheder i retssager vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed kan påbyde, at der på sagsøgerens begæring og for den krænkende parts regning træffes passende foranstaltninger til formidling af information om afgørelsen, og at afgørelsen offentliggøres helt eller delvist.

Direktivets artikel 15, stk. 2, fastslår, at ved enhver foranstaltning som omhandlet i artikel 15, stk. 1, beskyttes forretningshemmeligheden, jf. direktivets artikel 9.

Det fremgår af direktivets artikel 15, stk. 3, at når de kompetente retslige myndigheder beslutter, hvorvidt de vil udstede påbud om en foranstaltning som omhandlet i artikel 15, stk. 1, og vurderer dens forholdsmæssighed, tager de, hvor dette er relevant, hensyn til forretningshemmelighedens værdi, den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden og sandsynligheden for yderligere ulovlig brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden for den krænkende parts vedkommende.

Det fremgår desuden af bestemmelsen, at de kompetente retslige myndigheder også tager hensyn til, om oplysningerne om den krænkende part ville være af en sådan art, at en fysisk person ville kunne identificeres, og, hvis dette er tilfældet, om offentliggørelse af disse oplysninger er berettiget, navnlig på baggrund af den mulige skade, som en sådan foranstaltning kan medføre for privatlivets fred og den krænkende parts omdømme.

For yderligere at afskrække fremtidige krænkende parter og fremme øget bevidsthed i den brede offentlighed er det hensigtsmæssigt at offentliggøre afgørelser, herunder i givet fald ved bekendtgørelse på en iøjnefaldende måde, i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder, forudsat at sådan offentliggørelse ikke fører til videregivelse af forretningshemmeligheder eller får urimelige konsekvenser for fysiske personers privatliv og omdømme, hvilket fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 31, som formålet med bestemmelsen.

2.14.3. Erhvervsministeriets og Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.14.3.1. Offentliggørelse

Efter direktivets artikel 15, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de kompetente retslige myndigheder i retssager vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed kan påbyde, at der på sagsøgerens begæring og for den krænkende parts regning træffes passende foranstaltninger til formidling af information om afgørelsen, og at afgørelsen offentliggøres helt eller delvist.

Det skal således efter direktivet være muligt for retten, på sagsøgers begæring, at påbyde den krænkende part i en sag om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed helt eller delvist at offentliggøre dommen, der fastslår ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse.

Som anført i afsnit 2.14.1 findes der ingen regler i dansk ret om pligten til at offentliggøre retsafgørelser vedrørende krænkelser af forretningshemmeligheder.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en bestemmelse i lovens § 17, stk. 1, der fastslår, at retten i en dom, hvorved nogen dømmes for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, kan bestemme, at dommen på den krænkedes parts anmodning skal offentliggøres i sin helhed eller i uddrag.

Den foreslåede bestemmelse er udformet på baggrund af lignende bestemmelser i patentloven, varemærkeloven, designloven, ophavsretsloven, fødevareloven, lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) og lov om plantenyheder, der implementerer artikel 15 i retshåndhævelsesdirektivet. Der henvises til afsnit 2.14.1 ovenfor.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af ordlyden af direktivets artikel 15, hvem der bærer pligten til at offentliggøre en dom efter bestemmelsens stk. 1. Det fastslås derimod, at offentliggørelsen skal ske på den krænkedes parts regning, og bestemmelsen må derfor forstås således, at det er den kræn-

kende part, der har pligten til at iværksætte offentliggørelsen. Derudover fremgår det af direktivets artikel 15, stk. 2, at forretningshemmeligheden skal beskyttes ved offentliggørelse af dommen.

Det foreslås på den baggrund endvidere, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 17, stk. 2, hvoraf det fremgår, at pligten til offentliggørelsen påhviler den krænkende part, og at offentliggørelsen skal ske for den krænkedes parts bekostning. Ved offentliggørelse efter stk. 1 skal forretningshemmeligheden beskyttes.

Med bestemmelsen i § 17, stk. 2, foreslås det endvidere, at offentliggørelse skal ske på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges. Bestemmelsen er ligeledes udformet i overensstemmelse med lignende bestemmelser i patentloven, varemærkeloven, designloven, ophavsretsloven, fødevareloven, lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) og lov om plantenyheder, der implementerer artikel 15 i retshåndhævelsesdirektivet, jf. afsnit 2.14.1 ovenfor, og indebærer, at retten kan træffe afgørelse om, at offentliggørelse i f.eks. et dagblad skal ske med samme typer, som dagbladets almindelige tekst. Retten træffer afgørelse om offentliggørelsens form, placering mv. efter anmodning fra den krænkedes part.

Det forudsættes, at offentliggørelse efter den foreslåede bestemmelse sker i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, straffelovens § 264 d og retsplejelovens § 1017 d.

Den som forsætligt overtræder forbuddet mod erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder skal ifølge forslaget § 15 erstatte den skade, som forretningshemmelighedshaveren har lidt som følge heraf.

En overtrædelse af forbuddet mod erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder kan ifølge forslaget § 18 ligeledes straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år og 6 måneder. En strafsanktion efter § 18 er underlagt betinget offentlig påtale, jf. stk. 2.

De afgørelser, der offentliggøres efter § 17, kan således både være straffesager og civilretlige sager. Forslagets bestemmelser gælder således naturligvis også i de civilretlige retssager, hvor der udover en påstand om erstatning, også nedlægges påstand om straf.

For så vidt angår straffesager, vil offentliggørelse i medfør af forslaget § 17, være omfattet af retsplejelovens § 1017 d, stk. 1, der bestemmer, at domme og kendelser i straffesager kun må gengives offentligt, når de er anonymiseret, således at sigtedes, tiltaltes, forurettedes eller vidners identitet ikke fremgår.

Anonymiseringen skal være så effektiv, at de pågældende ikke kan genkendes i en videre kreds. Det er således ikke nok blot at anonymisere navne og præcise adresseangivelser, hvis dommen eller kendelsen indeholder andre oplysninger, der gør det muligt at identificere de pågældende. Det kan f.eks. være nødvendigt også at udelade oplysninger om en persons erhverv eller beskæftigelse, hvis denne oplysning i kombination med navnet på den by, hvor vedkommende bor, og eventuelt vedkommendes alder og køn reelt giver en bred kreds mulighed for at identificere den pågældende. Det er også ofte nødvendigt at udelade fødselsdatoer (i modsætning til fødselsår).

Det kræves imidlertid ikke efter retsplejelovens § 1017 d, at anonymiseringen skal være så effektiv, at end ikke de nærmeste kan genkende den pågældende. Da der således vil kunne blive tale om offentliggørelse af oplysninger om en identificerbar fysisk person, vil der kunne være tale om behandling (herunder offentliggørelse) af personoplysninger, som er underlagt de databeskyttelsesretlige regler, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1.

Det er i den forbindelse en forudsætning med forslaget § 17, at der ikke offentliggøres følsomme oplysninger omfattet af forordningens artikel 9 og 10, og sådanne oplysninger skal således på effektiv vis også udelades i forbindelse med offentliggørelsen. Offentliggørelse af personoplysninger skal i øvrigt ligge inden for databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens rammer.

2.14.3.2. Hensyn, der skal inddrages ved afgørelse om offentliggørelse af retsafgørelser

Det fremgår af direktivets artikel 15, stk. 3, at når de kompetente retslige myndigheder beslutter, hvorvidt de vil udstede påbud om en foranstaltning som omhandlet i direktivets artikel 15, stk. 1, og vurderer dens forholdsmæssighed, tager de, hvor dette er relevant, hensyn til forretningshemmelighedens værdi, den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden og sandsynligheden for yderligere ulovlig brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden for den krænkende parts vedkommende.

Det fremgår desuden af bestemmelsen, at de kompetente retslige myndigheder også tager hensyn til, om oplysningerne om den krænkende part ville være af en sådan art, at en fysisk person ville kunne identificeres, og, hvis dette er tilfældet, om offentliggørelse af disse oplysninger er berettiget, navnlig på baggrund af den mulige skade, som en sådan foranstaltning kan medføre for privatlivets fred og den krænkende parts omdømme.

Der findes som nævnt i afsnit 2.14.1 ingen regler i dansk ret om pligten til at offentliggøre retsafgørelser om krænkelse af forretningshemmeligheder, herunder om de hensyn der skal inddrages ved en afgørelse om en sådan offentliggørelse.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ny bestemmelse i lovens § 17, stk. 3, hvorefter retten, når den træffer bestemmelse om offentliggørelse efter den foreslåede § 17, stk. 1, og vurderer proportionaliteten heraf, i det omfang det er relevant, skal tage hensyn til forretningshemmelighedens værdi (nr. 1), den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 2), konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 3), sandsynligheden for den krænkende parts yderligere ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 4) og om oplysningerne om den krænkende part vil være af en sådan art, at en fysisk person vil kunne identificeres, og, hvis dette er tilfældet, om offentliggørelse af disse oplysninger er berettiget, navnlig på baggrund af den mulige skade, som offentliggørelsen kan medføre for privatlivets fred og den krænkende parts omdømme (nr. 5). I forhold til nr. 5 henvises til det ovenfor i afsnit 2.14.3.1 anførte.

3. Forholdet til lovgivning vedrørende ansættelsesforhold

Reguleringen af forretningshemmeligheder i direktivets forstand er ikke reguleret særligt i dansk ansættelsesret. Området har dog berøringsflade til en række øvrige områder med relevans for ansættelsesforholdet, bl.a. loyalitetsforpligtelsen, der gælder i alle ansættelsesforhold.

Der er ikke med nærværende lovforslag tilsigtet en ændring af den ulovbestemte ret eller retstilstanden, der vedrører loyalitetsforpligtelsen. Den generelle loyalitetspligt i ansættelsesforhold suppleres desuden af markedsføringsloven.

Loyalitetsforpligtelsen er ikke lovfastsat, men hviler på en arbejdsretlig grundsætning om, at medarbejderen har en pligt til at varetage arbejdsgiverens interesser og være loyal over for arbejdsgiveren.

Selvom loyalitetsforpligtelsen først og fremmest retter sig mod medarbejderens adfærd, består der i ansættelsesforholdet en gensidig loyalitetspligt, hvilket betyder, at arbejdsgivere heller ikke må optræde på en illoyal måde over for en medarbejder. Er den i ansættelsesforholdet gældende loyalitetspligt sammenholdt med markedsføringslovens regler ikke tilstrækkelig beskyttelse for arbejdsgiveren og virksomheden, kan ansættelseskontrakten suppleres med en ansættelsesklausul. Reglerne om ansættelsesklausuler følger af lov nr. 165 af 15. december 2015 om ansættelsesklausuler.

Lov om ansættelsesklousuler tillader, at ansættelsesklousuler – det vil sige kunde-, konkurrence- og kombinerede klousuler – kan indgås i særlige situationer og indeholder en række betingelser, som arbejdsgiverne skal overholde for at kunne forpligte arbejdstagere via erhvervsbegrænsende ansættelsesklousuler. Der stilles f.eks. krav om, at aftaler om klousuler skal indgås skriftligt, at arbejdstageren har ret til kompensation, og at klousulerne maksimalt kan vare i 1 år efter fratreden. Der er yderligere konkrete krav til indgåelse af de enkelte typer af ansættelsesklousuler. Derudover indeholder loven bestemmelser om opsigelse af aftaler om ansættelsesklousuler og bestemmelser om konsekvenserne af misligholdelse af en aftale om en ansættelsesklousul. Loven kan fraviges ved kollektiv overenskomst mellem de mest repræsentative arbejdsmarkedsparter til både arbejdstagers fordel og ulempe.

Det bemærkes, at nærværende lovforslag ikke ændrer på ansættelsesklousullovens anvendelse.

Ansættelsesklousullovens anvendelsesområde er ikke begrænset til at omfatte forhold, der vedrører forretningshemmeligheder. Forretningshemmeligheder kan udgøre en del af den viden, der udveksles i et ansættelsesforhold, men der er ikke nødvendigvis sammenfald mellem forretningshemmeligheder og forhold, der ønskes reguleret af en ansættelsesklousul. Ansættelsesklousulloven omfatter således også forhold, hvor en arbejdsgiver ønsker at begrænse arbejdstagers mobilitet uden et ønske om at beskytte konkrete forretningshemmeligheder.

Derudover bemærkes det, at lov nr. 303 af 2. maj 2005 om information og høring af lønmodtagere har til formål at sikre, at ansatte i virksomheder med mindst 35 ansatte har ret til at blive informeret og hørt omkring forhold, som kan have eller vil få væsentlig betydning for deres ansættelse og arbejdsmæssige forhold. På samme vis gælder lov nr. 241 af 27. marts 2006 om medarbejderindflydelse i SCE-selskaber og lovebekendtgørelse nr. 1018 af 27. oktober 2009 om europæiske samarbejdsudvalg for virksomheder, der opererer i flere lande. Det bemærkes i den forbindelse, at lovene alene finder anvendelse, hvis arbejdstagere hos en virksomhed ikke er sikret ret til information og høring via en kollektiv overenskomst eller samarbejdsaftale, som lever op til en række minimumsbestemmelser, der følger af de underliggende EU-direktiver. Lovene har derfor alene betydning for de dele af arbejdsmarkedet, som ikke i dag er omfattet af en overenskomst eller samarbejdsaftale, som sikrer de ansatte information og høring.

Nærværende lovforslag ændrer ikke i lov om information og høring, lov om medarbejderindflydelse i SCE-selskaber, lov om europæiske samarbejdsudvalg eller andre lignende love eller i øvrigt i retstillingen for udøvelsen af arbejdstagerrepræsentanternes ret til information, høring og deltagelse herfter.

Derudover er bl.a. funktionærers ret til at organisere sig og videregive oplysninger til deres egen organisation om egne løn- og ansættelsesforhold reguleret i funktionærloven.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke at indebære økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER) vurderer, at lovforslaget ikke medfører administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentet og Rådets direktiv (EU) 2016/943 af 8. juni 2016 om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse (EU-Tidende 2015, nr. L 157 s. 1). Direktivet skal være gennemført i dansk ret senest den 9. juni 2018.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden den 6. oktober til den 3. november 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

3F Fagligt Fælles Forbund, Accura Advokatpartnerselskab, ADIPA, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne (AC), Alkohol og Samfund, Amagerforbrænding, AM-GROS, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arriva Tog, Asfaltindustrien, Autobranchen Danmark, Awapatent, Bandedanmark, Bech-Bruun Advokatfirma, Begravelse Danmark, Bilbranchen, Bryggeriforeningen, Budde Schou A/S, Business Danmark, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Børnerådet, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark (CAD), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Chas. Hude A/S, Clean Clothes Campaign, CO-Industri, Copenhagen Business School (CBS), Danmarks Automobilforhandler Forening (DAF), Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Almene Boliger, Danmarks Apotekerforening,

Danmarks Eksportråd, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Fotohandler Forening, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks Skohandler Forening, Danmarks Sportshandler-Forening, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Affaldsforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Bilbrancheråd, Dansk Byggeri, Dansk Dagligvareleverandør Forening, Dansk Detail, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Energi Gas, Dansk Erhverv, Dansk Fagpresse, Dansk Fjernvarme, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Industri, Dansk Inkasso Brancheforening, Dansk Journalistforbund, Dansk Kredit Råd, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Magasinpresse Ud giverforening, Dansk Markedsføring, Dansk Marketing Forum, Dansk Opfinderforening, Dansk Postordre handel, Dansk Skovforening, Dansk Tandlægeforening, Dansk Tandplejerforening, Dansk Taxi Råd, Dansk Tekstil & Beklædning, Dansk Textil Union, Dansk Transport og Logistik, Danske Advokater, Danske Andelselskaber, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Bedemænd, Danske Biludlejere, Danske Busvognmænd, Danske Dagblades Forening, Danske Distriktsblade ApS, Danske Fysioterapeuter, Danske Insolvensadvokater, Danske Malermestre, Danske Mediers Forum, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening, Danske Revisorer, Danske Spil, De Danske Bilimportører, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dyr lægeforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi, Grønland, Det Faglige Hus, Det Økologiske Råd, DLA Piper, Dagligvareleverandørerne (DLF), Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandforening, Domstolsstyrelsen, DONG Energy, DSB, De Samvirkende Købmænd (DSK), Ecolabel, Fair Trade, Falck, FDB, Foreningen for Distance og Internethandel (FDIH), Foreningen af Danske Internet Medier (FDIM), Forenede Danske Motorejere (FDM), FEHA, Ferring Lægemidler A/S, Ferrosan A/S, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), FLSmidth, Forbrugerklagenævnet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Dagligvare Grossister, Foreningen af Danske Inkassoadvokater, Foreningen af Danske Lokale Ugeaviser, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Politidirektører i Danmark, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Foreningen af Statsautoriserede Revisorer,

Foreningen Danske Revisorer, Foreningen Industriel Retsbeskyttelse, Forsikring og Pension, Frie Funktionærer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere (GLS-A), GN Store Nord A/S, Gorrissen Federspiel, H. Lundbeck A/S, Haldor Topsøe A/S, Handelshøjskolen – Århus Universitet, HK-Landsklubben, Danmarks Domstole, HORESTA, Horten Advokataktieselskab, Huset Markedsføring, Højberg A/S, Højesteret, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, Inspicos A/S, Investeringsfundsbranchen, IT-Brancheforeningen, IT-Branchen, ITEK, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Kommunernes Landsforening (KL), Kreativitet og Kommunikation, Kristelig Arbejdsgiverforening (KA), Kristelig Fagbevægelse (Krifa), Kromann Reumert, Kvinderådet, Københavns Rets hjælp, Københavns Universitet, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af statsaut. Fodterapeuter, Landsorganisationen i Danmark (LO), Larsen & Birkeholm A/S, Lederne, LEO Pharma Nordic, Liberale Erhvervs Råd, Lind Cadovius Advokataktieselskab, Lokale Pengeinstitutter, Lægemedelindustriforeningen (LIF), Løje, Arnesen & Meedom Advokatpartnerselskab, MAQS Law Firm, Metroselskabet, Midttrafik, Møbelhandlernes Centralforening, NJORD, Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S, Nærbutikkernes Landsforening, Opfinderforeningen.dk, Parcelhusejernes Landsforening, Patent Nord ApS, Patentgruppen, Plesner, Plougmann & Vingtoft A/S, Praktiserende Tandlægers Organisation, Procesbevillingsnævnet, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Radio- og tv-nævnet, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Rådet for Samfundsansvar, Sex og Samfund, Statens og Kommunernes Indkøbsservice, Syddansk Universitet, Sydtrafik, Sø- og Handelsretten, Søsportens Brancheforening, TEKNIQ, Teknologisk Institut, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Tinglysningsretten, TV 2 DANMARK A/S, TV Danmark A/S, Udenrigs- og Erhvervsministeriet, Færøerne, Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde, Vestre Landsret, Vin og Spiritus Organisationen I Danmark (V. S. O. D.), Zacco Danmark, Østre Landsret, Aalborg Universitet, Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindredgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet mv.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/943 af 8. juni 2016 om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse. Direktivet skal være gennemført i dansk ret senest 9. juni 2018.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 1. Den foreslåede bestemmelse fastlægger lovens anvendelsesområde. Det fremgår af bestemmelsen, at loven indeholder regler om beskyttelse mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder.

Bestemmelser om beskyttelse mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder findes i dag i flere forskellige love. Markedsføringslovens § 23 indeholder regler om beskyttelse af erhvervsdrivende mod, at nogen, som har et tilknytningsforhold til virksomheden, uretmæssigt erhverver, bruger eller videregiver erhvervshemmeligheder. Beskyttelse af erhvervshemmeligheder er ligeledes reguleret i bl.a. straffelovens §§ 263, 264 og 264 c, der under visse nærmere betingelser kriminaliserer industrispionage og også omfatter personer uden tilknytning til virksomheden.

Endvidere bidrager en række love og retsgrundsætninger fra andre retsområder også til beskyttelsen af forretningshemmeligheder. Det gælder f.eks. den ulovbestemte loyalitetsforpligtelse inden for ansættelsesretten samt ansættelsesklaustruloven. Ligeledes er der bestemmelser i retsplejeloven om retsmøders offentlighed samt gengivelse af retsmøder i retsbogen, om aktindsigt samt om midlertidige retsmidler i form af forbud, påbud og beslaglæggelse, der alle i et vist omfang kan beskytte de fortrolige oplysninger.

Forretningshemmeligheder nyder med lovforslaget udelukkende beskyttelse mod situationer, hvor hemmeligholdt information erhverves, bruges eller videregives uretmæssigt. Modsat intellektuelle ejendomsrettigheder som f.eks. patenter og varemærker, giver forretningshemmeligheder ikke ejeren nogen enerettighed. De foreslåede bestemmelser skaber således ikke eneret til knowhow eller oplysninger, som er beskyttet som forretningshemmelighed. Forretningshemmeligheder kan supplere beskyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder. Således udvikles der typisk forretningshemmeligheder undervejs i de processer, som senere fører til skabelsen af nye innovative løsninger og produkter og intellektuelle ejendomsrettigheder.

Lovens anvendelsesområde er sammenfaldende med direktivets, og lovens anvendelsesområde begrænses derfor i overensstemmelse med direktivets artikel 1, stk. 2 og 3, der indeholder en opregning af forhold, som ikke berøres af direktivet, eller som ikke skal fortolkes ind i direktivet, jf. også direktivets præambelbetragtninger nr. 11-13. Med disse begrænsninger sikres, at direktivet respekterer de nationale og europæiske retsregler, der sikrer borgernes frihedsrettigheder. Dette kunne eksempelvis være grundlovens § 77 vedrørende ytringsfrihed. Disse begrænsninger sikres bl.a. af direktivets artikel 1, stk. 2 og 3, samt artikel 5.

Loven berører i overensstemmelse med direktivets artikel 1, stk. 2, ikke udøvelse af retten til ytrings- og informationsfrihed, hvilket kommer til udtryk i direktivets artikel 5, litra a, hvorefter medlemsstaterne sikrer, at en anmodning om de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i direktivet, afvises, hvis den påståede erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden fandt sted for at udøve retten til ytrings- og informationsfrihed, som fastsat i chartret, herunder respekt for mediefrihed og mediernes pluralisme. Artikel 5, litra a, foreslås gennemført med lovforslagets § 5, nr. 1.

Ligeledes berører loven ikke anvendelse af EU-regler eller nationale regler, der kræver, at forretningshjemmelighedshavere af hensyn til den offentlige interesse videregiver oplysninger, herunder forretningshjemmeligheder, til offentlige eller administrative eller retslige myndigheder, således at disse myndigheder kan varetage deres opgaver. Endvidere berører loven ikke anvendelse af EU-regler eller nationale regler, der kræver eller tillader, at EU-institutioner og -organer eller nationale offentlige myndigheder videregiver oplysninger indgivet af virksomheder, som disse institutioner, organer eller myndigheder er i besiddelse af i henhold til og i overensstemmelse med de forpligtelser og beføjelser, der er fastsat i EU-retten eller national ret.

Loven berører i overensstemmelse med artikel 1, stk. 2, litra d, ikke arbejdsmarkedets parter uafhængighed og deres ret til at indgå kollektive overenskomster i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis. I overensstemmelse med den danske model og anerkendelsen af den vigtige rolle, som arbejdsmarkedets parter spiller for udviklingen af reglerne på det danske arbejdsmarked, giver loven således også mulighed for, at arbejdsmarkedets parter via kollektive overenskomster kan fastsætte mere vidtgående regler for at sikre tilstrækkelig og konsekvent regulering af området, herunder beskyttelse mod erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshjemmelighed, se hertil også direktivets præambelbetragtning nr. 10. Sådanne overenskomster skal sikre lønmodtageren en mindst lige så god beskyttelse af dennes rettigheder efter direktivets artikel 5, som direktivet fastsætter. Det betyder, at arbejdsmarkedets parter ikke ved kollektiv overenskomst kan fravige de beskyttelsesmæssige bestemmelser, der er fastsat i lovforslagets § 5, nr. 3, som vedrører de situationer, hvor en lønmodtager under alle omstændigheder er berettiget til at erhverve, bruge eller videregive en forretningshjemmelighed, jf. også præambelbetragtning nr. 12. Dette vil navnlig angå situationer, hvor hensynet til ytrings- og informationsfriheden (artikel 5, litra a), hensynet til at afdække aktiviteter til beskyttelse af den almene offentlige interesse (artikel 5, litra b) og hensynet til forholdet mellem en lønmodtager og dennes repræsentanter (artikel 5, litra c) medfører, at en lønmodtager ikke kan sanktioneres for videregivelse, brug eller erhvervelse af en forretningshjemmelighed.

Det bemærkes i øvrigt, at der ved kollektiv overenskomst forstås en aftale om løn- og arbejdsvilkår indgået mellem på den ene side et lønmodtagerforbund eller en gruppe af lønmodtagere og på den anden side en arbejdsgiverorganisation eller en enkelt arbejdsgiver. Begrebet omfatter både fællesoverenskomster, organisationsaftaler og selvstændige overenskomster, det vil sige uden sondring mellem begreberne 'aftaler' eller 'overenskomster'.

I overensstemmelse med direktivets artikel 1, stk. 3, må intet i denne lov forstås således, at det giver anledning til at begrænse arbejdstagernes mobilitet. Navnlig giver loven ikke

anledning til at begrænse arbejdstagernes brug af oplysninger, der ikke udgør en forretningshjemmelighed, eller til at begrænse arbejdstagernes brug af erfaringer og kompetencer, som de normalt og på ærlig vis erhverver i løbet af deres ansættelse, eller til at pålægge arbejdstagere flere begrænsninger i deres ansættelseskontrakter end de begrænsninger, der er pålagt i overensstemmelse med EU-retten eller national ret.

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 13, at det ikke er meningen, at direktivet skal berøre muligheden for at indgå aftaler mellem arbejdsgivere og arbejdstagere om ikke at konkurrere i overensstemmelse med gældende ret. Det betyder f.eks., at ansættelsesklausuler indgået i overensstemmelse med gældende dansk ret kan opretholdes.

I forlængelse heraf følger det af dansk ret, at en arbejdsgiver i særlige tilfælde retmæssigt kan begrænse en arbejdstagers mobilitet. En sådan begrænsning kan retmæssigt fastsættes ved brug af en konkurrence-, kunde- eller kombineret klausul. Denne mulighed er reguleret i ansættelsesklausuloven, og dette lovforslag berører ikke aftaler indgået i overensstemmelse med ansættelsesklausuloven.

Ønskes en arbejdstagers mobilitet i forhold til ansættelsesforhold begrænset, skal en sådan begrænsning således ske i overensstemmelse med reglerne i ansættelsesklausuloven. Ansættelsesklausuloven giver mulighed for, at en arbejdsgiver kan beskytte sin virksomhed mod, at forretningshjemmeligheder spredes til konkurrenter, eller at virksomhedens kunder forsøges medbragt i en tidligere medarbejders nye stilling, ved at indgå aftale med medarbejderen om en konkurrence-, kunde eller kombineret klausul.

Der henvises nærmere til afsnit 2.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 2. Bestemmelsen indeholder definitioner, som er af betydning for anvendelsesområdet for loven, og bestemmelsen indeholder bl.a. en definition af begrebet forretningshjemmelighed. Den foreslåede bestemmelse udgør en meget tekstnær gennemførelse af direktivets artikel 2.

I gældende national lovgivning findes ikke en definition af forretningshjemmeligheder eller erhvervshjemmeligheder. De overordnede principper for, om der foreligger en erhvervshjemmelighed i henhold til reglerne i markedsføringsloven harmonerer imidlertid med direktivets og bestemmelsen i forslaget § 2, idet oplysningerne ikke må være alment tilgængelige, skal have økonomisk værdi samt være underlagt et vist niveau af fortrolighed og beskyttelse.

Med den foreslåede bestemmelse *nr. 1*, defineres begrebet ”forretningshemmelighed”.

Begrebet forretningshemmelighed omfatter oplysninger, som opfylder tre kumulative krav, der fremgår af bestemmelsens *nr. 1*, litra a-c. Ifølge bestemmelsen skal oplysningerne

- a) være hemmelige i den forstand, at de ikke i deres helhed eller i den præcise udformning eller sammensætning er almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, der normalt beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger,
- b) have handelsværdi, fordi de er hemmelige, og
- c) de er under de givne omstændigheder blevet underkastet rimelige foranstaltninger til hemmeligholdelse af den person, som lovligt kontrollerer oplysningerne.

Definitionen harmonerer med definitionen i artikel 39 i TRIPS-aftalen, der handler om beskyttelse af fortrolig information.

For så vidt angår litra a fremgår det af direktivets præambelbetragtning *nr. 14*, at begrebet forretningshemmelighed omfatter knowhow, forretningsoplysninger og teknologiske oplysninger i tilfælde, hvor der både foreligger en legitim interesse i hemmeligholdelse af dem og en berettiget forventning om, at de forbliver hemmeligholdte.

For så vidt angår litra b fremgår det af præambelbetragtning *nr. 14*, at sådan knowhow eller sådanne oplysninger skal have faktisk eller potentiel handelsværdi, f.eks. hvor uautoriseret erhvervelse, brug eller videregivelse af oplysningerne vil kunne skade interesserne hos den person, som lovligt kontrollerer dem, på en måde, der undergraver den pågældende persons videnskabelige og tekniske potentiale, forretningsmæssige eller finansielle interesser, strategiske placering eller evne til at konkurrere.

Direktivet indeholder ikke konkrete fortolkningsbidrag til kravet i litra c.

Definitionen på en forretningshemmelighed udelukker ifølge præambelbetragtning *nr. 14* ubetydelige oplysninger og de erfaringer og kompetencer, som arbejdstagere normalt erhverver i løbet af deres ansættelse. Definitionen udelukker også oplysninger, som er almindeligt kendte blandt eller er lettilgængelige for personer i de kredse, som sædvanligvis beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger. Det fremgår også af præambelbetragtning *nr. 14*, at det er vigtigt at vedtage en ensartet definition af forretningshemmeligheder uden at begrænse den genstand, som skal beskyttes mod uretmæssig tilegnelse.

Forretningshemmeligheder omfatter efter dette lovforslag også tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller eller lignende, der i anledning af udførelsen af arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed er blevet betroet, jf. nærmere bemærkningerne til § 4.

Med bestemmelsens *nr. 2* defineres begrebet ”forretningshemmelighedshaver” som enhver fysisk eller juridisk person, som lovligt kontrollerer en forretningshemmelighed.

Med bestemmelsens *nr. 3* defineres en ”krænkende part” som enhver fysisk eller juridisk person, som ulovligt har erhvervet, brugt eller videregivet en forretningshemmelighed.

I bestemmelsens *nr. 4* defineres ”krænkende varer” som varer, hvis udformning, karakteristika, funktion, produktionsproces eller markedsføring i væsentlig grad drager fordel af forretningshemmeligheder, som er ulovligt erhvervet, brugt eller videregivet.

Der henvises nærmere til afsnit 2.3 og 2.5.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 3.

Det fremgår af den foreslåede § 3, *stk. 1*, at det er lovligt at erhverve forretningshemmeligheder, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved uafhængig opdagelse eller skabelse eller observation, undersøgelse, demontering eller test af et produkt eller en genstand, som offentligheden har fået adgang til, eller som den person, der erhverver oplysningerne, lovligt er i besiddelse af, og personen ikke er bundet af nogen juridisk gyldig forpligtelse til at begrænse erhvervelsen af forretningshemmeligheden.

Det er endvidere lovligt at erhverve forretningshemmeligheder, hvis forretningshemmeligheden er erhvervet ved enhver anden praksis, som under de givne omstændigheder er i overensstemmelse med redelig erhvervspraksis.

Viden eller information, der er udtryk for almindelig brancheindsigt eller generel erhvervs erfaring, som kan forventes af en fagmand på området, falder under bestemmelsens anvendelsesområde.

Inden for bestemmelsens anvendelsesområde falder også såkaldt ”reverse engineering”, der er betegnelsen for det forhold, at der foretages en teknisk, kemisk eller lignende undersøgelse af et produkt, der er tilgængeligt på markedet, for

derigennem at afdække de bagvedliggende forretningshemmeligheder.

En virksomheds faktiske markedsførte produkter udgør ikke en forretningshemmelighed, og derfor kan oplysninger udvundet ved reverse engineering anvendes lovligt.

Oplysninger, som en virksomhed giver fra sig om sine produkter, falder ligeledes under bestemmelsens anvendelsesområde.

Det følger endvidere af den foreslåede stk. 1, at det er lovligt at erhverve forretningshemmeligheder, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved udøvelse af arbejdstageres eller arbejdstagerrepræsentanternes ret til information, høring og deltagelse i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis. Den foreslåede bestemmelse er af særlig relevans for kollektivt forsvar af arbejdstageres og arbejdsgiveres interesser, herunder erhvervelse af en forretningshemmelighed i situationer, hvor arbejdstagerne har ret til information og høring om forhold, der har eller vil få betydning for deres arbejde og ansættelsessituation.

På det danske arbejdsmarked er disse rettigheder sikret ved lov nr. 303 af 2. maj 2005 om information og høring af lønmodtagere. Med lov om information og høring får ansatte i virksomheder af en vis størrelse ret til – via deres repræsentanter – at blive informeret og hørt af arbejdsgiveren omkring forhold, som har eller vil få væsentlig betydning for deres ansættelse og arbejdsmæssige forhold, se hertil også de almindelige bemærkningers afsnit 2.2 og 3. – På samme vis gælder lov om europæiske samarbejdsudvalg for virksomheder, der opererer i flere lande. Det bemærkes i den forbindelse, at lov om information og høring, alene finder anvendelse for arbejdstagere, som ikke er omfattet af kollektive overenskomster eller samarbejdsaftaler, herunder samarbejdsaftale mellem DA og LO, som sikrer de ansatte ret til information og høring, og som minimum svarer til bestemmelserne i de bagvedliggende direktiver. Det samme gør sig gældende vedrørende lov om europæiske samarbejdsudvalg samt øvrige tilsvarende direktiver og nationale regler, der regulerer adgangen til information og høring af arbejdstagere. Lønmodtagerrepræsentanterne eller eventuelt særligt sagskyndige, der bistår dem, må dog ikke videregive oplysninger, som de af hensyn til virksomhedens legitime interesser, f.eks. bevarelsen af forretningshemmeligheder, har modtaget som fortrolige, jf. § 7 i lov om information og høring af lønmodtagere samt § 30 i lov om europæiske samarbejdsudvalg. Tavshedspligten gælder også efter udløbet af lønmodtagerrepræsentanternes mandat. Det bemærkes, at der ikke med dette lovforslag ændres i lov om information og høring af lønmodtagere, i lov om europæiske samarbejdsudvalg eller i andre lignende love eller i anvendelsen af lovene.

Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed betragtes som lovlig, i det omfang EU-retten eller national ret kræver eller tillader en sådan erhvervelse, brug eller videregivelse. Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 18, at erhvervelse og videregivelse af forretningshemmeligheder i forbindelse med kollektivt forsvar af arbejdstageres og arbejdsgiveres interesser, skal betragtes som lovlig.

Det følger derudover af funktionærlovens § 10, stk. 1, at funktionærer har ret til at organisere sig og give oplysninger til deres organisation om egne løn- og ansættelsesforhold. Forbehold i ansættelseskontrakter om forbud mod at give sådanne oplysninger er således ugyldige.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke fritager offentlige myndigheder fra de fortrolighedsforpligtelser, som de er underlagt for så vidt angår oplysninger videregivet af forretningshemmelighedshavere, uanset om disse forpligtelser er fastsat i EU-retten eller national ret. Sådanne fortrolighedsforpligtelser vedrører bl.a. forpligtelser, der angår oplysninger, der fremsendes til ordregivende myndigheder i forbindelse med udbudsprocedurer.

Der henvises nærmere til afsnit 2.4.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 4

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 4.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre en beskyttelse mod uretmæssig udnyttelse af en forretningshemmelighedsindehavers forretningshemmeligheder.

Bestemmelsen er bl.a. udtryk for, at erhvervsvirksomheder har krav på, at visse forhold vedrørende produktion eller indkøbs- og salgsorganisation, der har særlig betydning for virksomhedens konkurrenceevne, bevares for vedkommende virksomhed og ikke eksempelvis benyttes af dens ansatte eller medindehavere uden for virksomheden eller gives videre til andre.

Den foreslåede § 4 giver både et værn mod misbrug af erhvervshemmeligheder fra personer med lovlig adgang til virksomheden, dvs. ansatte, konsulenter, gæster og leverandører mv., og et værn mod misbrug af hemmeligheder fra ulovlig indtrængen i virksomheden.

Strafferetligt er det alene misbrug af erhvervshemmeligheder fra personer med lovlig adgang til virksomheden, dvs.

ansatte, konsulenter, gæster og leverandører mv., der er omfattet af den foreslåede § 18.

Bestemmelsen i *stk. 1*, fastslår, at erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, såfremt en af to betingelser i bestemmelsen er opfyldt.

Erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes for det første som ulovlig, hvis forretningshemmeligheden kan udledes af uautoriseret adgang til, tilegnelse af eller kopiering af dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der lovligt kontrolleres af forretningshemmelighedshaveren, og som indeholder en forretningshemmelighed, eller som en forretningshemmelighed kan udledes af, jf. *stk. 1, nr. 1*.

Erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes for det andet som ulovlig, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved enhver anden adfærd, der under de givne omstændigheder betragtes som i strid med redelig erhvervspraksis, jf. *stk. 1, nr. 2*.

Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på andre personer, der har lovlig adgang til virksomheden. Bestemmelsen omfatter f.eks. besøgende og forretningsforbindelser.

Bestemmelsen vil således efter omstændighederne kunne finde anvendelse f.eks., hvor en besøgende skaffer sig informationer fra lokaliteter i virksomheden, der ikke er omfattet af rundvisningen, eller hvor en besøgende fotograferer eller medtager prøver trods forbud herom.

Bestemmelsen i *stk. 2*, fastslår, at brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden bruges eller videregives af en person, som konstateres at opfylde en af de tre betingelser nævnt i bestemmelsens nr. 1-3.

Det bemærkes hertil, at hvis der er indgået en aftale efter ansættelsesklausuloven gennem konkurrence- eller kunde-klausuler, kan disse ikke forpligte lønmodtageren i mere end 12 måneder henholdsvis 6 måneder for kombinerede klausuler. I den periode, hvor ansættelsesklausulen er gældende, er arbejdstageren begrænset efter indholdet af den indgåede ansættelsesklausul, herunder f.eks. et forbud mod at tage ansættelse i en konkurrerende virksomhed eller brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed. Efter ansættelsesklausulens ophør vil lønmodtageren ikke længere være omfattet af ansættelsesklausuloven.

Med bestemmelsen i *stk. 2* slås det dermed fast, at ikke alene erhvervelsen af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedsindehaverens samtykke kan være ulovlig, men også brugen eller videregivelsen af en forretningshemmelighed kan være ulovlig.

Der kan være tale om ulovlig brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, såfremt forretningshemmeligheden bruges eller videregives af en person, som har erhvervet forretningshemmeligheden ulovligt, jf. *stk. 2, nr. 1*.

Brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedsindehaverens samtykke er endvidere ulovlig, hvis forretningshemmeligheden bruges eller videregives af en person, som har misligholdt en fortrolighedsaftale eller enhver anden pligt til at undlade at videregive forretningshemmeligheden, jf. *stk. 2, nr. 2*.

Brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedsindehaverens samtykke er ligeledes ulovlig, hvis forretningshemmeligheden bruges eller videregives af en person, som har misligholdt en kontraktlig forpligtelse eller enhver anden pligt til at begrænse forretningshemmelighedens brug, jf. *stk. 2, nr. 3*.

Forbuddet omfatter ulovlig brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder. Er der givet tilladelse til at bruge eller videregive forretningshemmeligheden, eller har dette været en nødvendig følge af arbejdet, falder forholdet uden for bestemmelsens område.

Bestemmelsen rammer f.eks. ansatte eller samarbejdende personer mv., der viderebringer oplysninger om virksomhedens hemmeligheder til konkurrenter. Forseelsen er i denne form særlig risikabel for den virksomhed, der har krav på hemmeligholdelse. Men bestemmelsen gælder principielt også personer, der videregiver eller selv benytter kendskabet til hemmeligheden, efter at deres tilknytning til virksomheden er ophørt.

Med henblik på denne situation vil der dog ofte ved særlig aftale være truffet foranstaltninger til modvirkning af den skade, som tidligere ansatte kan påføre virksomheden. Disse såkaldte konkurrenceklausuler er omfattet af lov om ansættelsesklausuler. Hvor sådan aftale er truffet, må klausulen finde anvendelse forud for bestemmelsen i *stk. 2*.

Videregivelse vil være overladelse af information til tredjemand, f.eks. samarbejdspartnere og underleverandører.

Brug af forretningshemmeligheder dækker både intern brug, f.eks. som led i et projekt, fremstilling af produkter og markedsføring baseret på hemmelighederne.

Den, der i anledning af udførelsen af arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed er blevet betroet tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller eller lignende, må efter bestemmelsen ikke ubeføjet benytte dette eller sætte andre i stand hertil.

Tekniske tegninger mv. omfatter information, der ofte er bestemt til at komme til kendskab for en bredere kreds uden for virksomhedens rammer.

Det er ikke muligt udtømmende at opregne de genstande, der er beskyttet. I almindelighed drejer det sig om rørige ting, der tjener som forbillede ved fremstilling af nye genstande, eller som giver anvisning på en bestemt teknisk fremgangsmåde.

Endvidere omfattes udkast til kalkulationer og beskrivelser, der er udarbejdet f.eks. til brug ved tilbudsafgivelse, licitationer mv. Mundtlige anvisninger på et arbejdes udførelse og lignende falder uden for bestemmelsen.

Beskyttelsen kræver, at materialet skal være betroet i anledning af udførelsen af et arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed. Det kan være udtrykkeligt tilkendegivet, at materialet ikke må anvendes til den pågældendes egne formål eller komme uvedkommende i hænde. En sådan tilkendegivelse er dog ikke påkrævet, idet betroelsesforholdet kan fremgå af materialet selv eller af de omstændigheder, hvorunder det er overdraget.

Beskyttelsen gælder over for enhver, der har fået materialet betroet med henblik på udførelsen af et arbejde. Bestemmelsen omfatter således både den erhvervsdrivendes ansatte og enhver anden, der har fået materialet betroet i erhvervsøjemed. Det kan f.eks. være underleverandører, personer der har fået materialet overgivet til reproduktion eller i forbindelse med afgivelse af tilbud.

Det fremgår af den foreslåede *stk. 3*, at erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed også betragtes som en ulovlig handling, hvis en person på tidspunktet for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var blevet erhvervet direkte eller indirekte fra en anden person, som brugte eller videregav forretningshemmeligheden ulovligt, jf. *stk. 2*.

For en effektiv beskyttelse af forretningshemmeligheder er det vigtigt, at den, der udnytter forretningshemmeligheder, som en anden har skaffet til denne, er omfattet af bestemmelsen, idet muligheden for den erhvervsmæssige udnyttelse af en andens hemmeligheder skaber baggrunden for overtrædelse af reglerne.

Den erhvervsdrivende skal vide eller burde vide, at kendskab til eller rådighed over hemmeligheden er opnået ved en overtrædelse af bestemmelserne i *stk. 1*. Hvis den erhvervsdrivende i god tro er påbegyndt benyttelsen af noget, der senere viser sig at være en andens forretningshemmelighed, kan forholdet ikke straffes.

Bestemmelsen supplerer den foreslåede § 4, *stk. 1* og *2*, med beskyttelse af hælerilignende forhold.

Uanset den erhvervsdrivendes subjektive forhold må den berettigede dog kunne kræve udleveret sine tegninger og beskrivelser mv., der indeholder forretningshemmeligheder.

Det fastsættes i den foreslåede *stk. 4*, at produktion, udbud til salg eller markedsføring af krænkende varer eller import med henblik herpå også betragtes som ulovlig brug af en forretningshemmelighed, hvis den person, der udfører disse aktiviteter, vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var blevet brugt ulovligt, jf. *stk. 2*.

Der henvises nærmere til afsnit 2.5 i de almindelige bemærkninger.

Til § 5

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 5, litra a, b og c.

Retten til ytringsfrihed er i gældende dansk ret bl.a. beskyttet i grundlovens § 77. Det følger af grundlovens § 77, at enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres. På trods af forbuddet mod censur og andre forebyggende forholdsregler er det antaget i den statsretlige teori og accepteret i retspraksis, at grundloven ikke er til hinder for at nedlægge forbud mod offentliggørelsen af en ytring, hvis det kan godtgøres, at der vil ske uoprettelig skade, eller formålet i øvrigt vil forspildes, hvis der ikke gribes ind før offentliggørelsen, jf. Jens Peter Christensen m.fl.: Grundloven med kommentarer (2015), side 501.

Som et eksempel fra retspraksis, hvor der ikke var grundlag for at nedlægge et forbud mod offentliggørelsen af en ytring over for et nyhedsmedie, kan nævnes Højesterets kendelse af 12. april 2010 (sag 7/2010). Højesteret udtalte, at et forbud mod et nyhedsmedies offentliggørelse af optagelser er et indgreb i ytrings- og informationsfriheden, som kun kan foretages, såfremt tungtvejende grunde taler herfor. Højesteret henviste herved til principperne bag grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Det fremgår af forslaget til § 5, *nr. 1*, at videregivelse af forretningshemmeligheder i den situation, hvor den påståede erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden er foretaget for at udøve retten til ytrings- og informationsfrihed som fastsat i Chartret, herunder respekt for mediefrihed og mediernes pluralisme, ikke kan mødes med foranstaltninger, procedurer, retsmidler eller sanktioner efter denne lov. Det er vurderingen, at det for at fjerne eventuel tvivl herom bør præciseres i selve lovteksten, at en anmodning om foranstaltninger, procedurer og retsmidler skal afvises af retten, hvis en sådan anmodning sker for at udøve informations- og ytringsfriheden, herunder respekt for mediefrihed og mediernes pluralisme.

Artikel 5, litra b, vedrører den situation, hvor den påståede erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden er foretaget for at afdække forseelser, uregelmæssigheder eller ulovlige aktiviteter, hvis sagsøgte handlede med henblik på at beskytte den almene offentlige interesse. Bestemmelsen vedrører såkaldt "whistleblowing".

Efter gældende dansk ret, kan der bl.a. i nogle tilfælde være tale om, at erhvervelsen, brugen eller videregivelsen af en forretningshemmelighed sker som led i et ansættelsesforhold. Den beskyttelse, en whistleblower er sikret med direktivets artikel 5, litra b, er dog uafhængig af, om erhvervelsen, brugen eller videregivelsen sker som led i et ansættelsesforhold, idet indholdet af beskyttelsen går videre end ansættelsesforhold, hvorfor denne tillige finder anvendelse på udefrakommendes whistleblowing.

I forhold til dansk ansættelsesret er reguleringen af whistleblowing opdelt, så der bl.a. skelnes mellem offentlige myndigheder og private virksomheder, og blandt private virksomheder i øvrigt skelnes mellem den finansielle og den ikke-finansielle sektor. Private virksomheder er ikke underlagt de samme regler som offentlige myndigheder. Det er navnlig de forvaltningsretlige regler, der stiller en række krav til myndigheder.

Det foreslås i § 5, *nr. 2*, at hvis erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder efter forslaget til lovens § 4 sker for at afdække forseelser, uregelmæssigheder eller ulovlige aktiviteter med henblik på at beskytte den almene offentlige interesse, skal foranstaltninger, procedurer og retsmidler efter denne lov afvises.

Det fremgår af forslaget til § 5, *nr. 3*, at en arbejdstagers videregivelse af forretningshemmeligheder til vedkommendes lønmodtagerrepræsentanter ikke kan mødes med foranstaltninger, procedurer, retsmidler eller sanktioner efter denne lov, når videregivelsen er sket som led i repræsentanternes retmæssige varetagelse af deres opgaver i overensstemmelse med EU-retten, national ret eller gældende overenskomster, hvis videregivelse var nødvendig for varetagelsen af de på-

gældende opgaver. Med foranstaltninger, procedurer, retsmidler eller sanktioner efter denne lov henvises der til lovforslagets § 8 om midlertidige afgørelser om forbud og påbud, §§ 12 og 13 om domme om forbud og påbud og § 15 om erstatning.

Det foreslås med lovforslagets § 5, *nr. 3*, at arbejdstagerrepræsentanter eller eventuelt særligt sagkyndige, der bistår dem, ikke må videregive oplysninger, som de har modtaget fra en arbejdstager efter dette lovforslags § 5, på samme vis som det følger af § 7 i lov om information og høring af lønmodtagere samt § 30 i lov om europæiske samarbejdsudvalg, at en arbejdstagerrepræsentant har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger. Tavshedspligten gælder også efter udløbet af arbejdstagerrepræsentanternes mandat. Det bemærkes, at der ikke med dette lovforslag ændres i lov om information og høring af lønmodtagere, lov om europæiske samarbejdsudvalg og andre lignende love eller anvendelsen af lovene.

Som konsekvens af at der er tale om en undtagelsesbestemmelse til ulovlig videregivelse af forretningshemmeligheder, når en sådan er videregivet i overensstemmelse med § 5, påhviler det sagsøgte at bevise, at vedkommende er omfattet af de undtagelser som følger af bestemmelsen.

Der henvises nærmere til afsnit 2.6 i de almindelige bemærkninger.

Til § 6

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 9, stk. 1.

Efter straffelovens § 152, stk. 1, straffes den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Retsplejelovens § 129 fastslår, at bl.a. straffelovens §§ 150-152, tilsvarende finder anvendelse på advokater samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden. Det fremgår desuden af tjenestemandslovens § 6, at tjenestemanden samvittighedsfuldt skal overholde de regler, der gælder for stillingen, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver. Ansættelse som dommer sker efter tjenestemandslovens regler.

Der findes herudover ikke regler i dansk ret, der generelt forbyder personer, herunder f.eks. sagens parter og vidner, at bruge eller videregive oplysninger, som de lovligt har opnået kendskab til gennem deltagelse i en retssag eller adgang til dokumenter, der indgår i en retssag.

Den foreslåede § 6, *stk. 1, 1. pkt.*, fastslår, at den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som medvirker i en retssag vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i en sådan retssag, kan pålægges strafansvar efter straffelovens §§ 152-152 f, hvis den pågældende uberettiget bruger eller videregiver forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som den pågældende er blevet bekendt med som følge af deltagelsen i retssagen eller adgangen til dokumenterne, og som retten har identificeret som fortrolige. Dette gælder dog ikke, når retten har bestemt, at oplysningerne ikke er omfattet af denne lovs § 2, nr. 1, eller hvis oplysningerne bliver almindeligt kendte eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, som normalt beskæftiger sig med den type oplysninger.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at straffelovens §§ 152-152 f finder anvendelse i tilfælde omfattet af direktivets artikel 9, stk. 1, 1. afsnit, og at dette ikke gælder, når retten har bestemt, at oplysningerne ikke udgør en forretningshemmelighed efter den foreslåede § 2, nr. 1. Bestemmelsen indebærer i den forbindelse en fravigelse af straffelovens §§ 152-152 f, da det ikke i forvejen følger af bestemmelsen, at den ikke finder anvendelse på tilfælde, hvor retten f.eks. har vurderet, at en påstået forretningshemmelighed ikke længere har en handelsværdi, fordi den er hemmelig, og således ikke lever op til definitionen i den foreslåede § 2, nr. 1.

Bestemmelsens 2. *pkt.* indebærer bl.a. at forpligtelsen til ikke at bruge eller videregive en forretningshemmelighed, ikke finder anvendelse i tilfælde, hvor forretningshemmeligheden er videregivet i et retsmøde, der ikke afholdes for lukkede døre.

Der henvises nærmere til afsnit 2.7 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 6, *stk. 2*, fastslår, at bestemmelsen i den foreslåede § 6, *stk. 1*, tilsvarende finder anvendelse på advokater, samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden.

Den personkreds, der beskrives i den foreslåede § 6, *stk. 2*, er i forvejen omfattet af bl.a. straffelovens § 152 i medfør af retsplejelovens § 129. Med den foreslåede bestemmelse i § 6, *stk. 2*, sikres det dog, at også undtagelsen til straffelovens §§ 152-152 f i den foreslåede § 6, *stk. 1*, finder anvendelse på advokater, samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden.

Der henvises nærmere til afsnit 2.7 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 6, *stk. 3*, fastslår, at den, der uden at være omfattet af den foreslåede § 6, *stk. 1* eller 2, medvirker i en retssag vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i en sådan retssag, og som uberettiget bruger eller videregiver forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som den pågældende er blevet bekendt med som følge af deltagelsen i retssagen eller adgangen til dokumenterne, og som retten har identificeret som fortrolige, straffes med bøde. Dette gælder dog ikke, når retten har bestemt, at oplysningerne ikke er omfattet af denne lovs § 2, nr. 1, eller hvis oplysningerne bliver almindeligt kendte eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, som normalt beskæftiger sig med den type oplysninger.

Den foreslåede bestemmelse indfører en tavshedspligt for personer, der ikke er omfattet af straffelovens §§ 152-152 f eller retsplejelovens § 129, men som deltager i en retssag vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i en sådan retssag, og som derigennem opnår kendskab til forretningshemmeligheder. Dette kan f.eks. være sagens parter og vidner. Bestemmelsen skal således sikre, at tavshedspligten gælder for enhver person, der deltager i en retssag om forretningshemmeligheder, eller som har adgang til sagens dokumenter, jf. direktivets artikel 9, stk. 1, 1. afsnit.

Bestemmelsens sidste *pkt.* indebærer f.eks. at forpligtelsen til ikke at bruge eller videregive en forretningshemmelighed ikke finder anvendelse i tilfælde, hvor forretningshemmeligheden er videregivet i et retsmøde, der ikke afholdes for lukkede døre.

Bødestrafen for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse fastsættes efter straffelovens almindelige regler om fastsættelse af bøder.

Der henvises nærmere til afsnit 2.7 i de almindelige bemærkninger.

Til § 7

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 9, stk. 3.

Retsmøder er som udgangspunkt offentlige, men retten kan i medfør af retsplejelovens § 29, stk. 1, nr. 3, bestemme, at et retsmøde skal holdes for lukkede døre, når sagens behand-

ling i et offentligt retsmøde vil udsætte nogen for en unødvendig krænkelse, herunder når der skal afgives forklaring om forretningshemmeligheder. Efter retsplejelovens § 29, stk. 2, kan der derudover i borgerlige sager, efter anmodning fra parterne, træffes bestemmelse om dørlukning, hvis det er af særlig betydning for parterne at undgå offentlighed om sagen, og ingen afgørende offentlig interesse strider herimod. Når særlige grunde taler for det, kan retsformanden i medfør af retsplejelovens § 29 e, give andre end dem, der har med sagen at gøre, tilladelse til at overvære et retsmøde, der afholdes for lukkede døre. De pågældende må i så fald ikke give meddelelse om forhandlingen til nogen, der ikke har haft adgang til mødet, medmindre dørlukning alene er sket af hensyn til ro og orden i retslokalet.

Retsplejelovens § 41, stk. 1, fastslår, at enhver har ret til aktindsigt i domme og kendelser mv. efter reglerne i retsplejelovens §§ 41 a-41 c, 41 e og 41 g.

Det fremgår af retsplejelovens § 41 b, stk. 1, at enhver kan forlange at få udleveret kopi af domme og kendelser samt af beslutninger om sagsomkostninger i borgerlige sager. Retten til aktindsigt kan dog i medfør af § 41 b, stk. 3, begrænses, i det omfang dommen eller kendelsen indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders forretningshemmeligheder, og offentlighedens indsigt i retssager findes at burde vige for væsentlige hensyn til de pågældende, der ikke kan varetages ved anonymisering i medfør af § 41 e, stk. 4.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 41 c, stk. 1, at hvis der i en sag er anvendt skriftlig forelæggelse eller procedure i medfør af retsplejelovens §§ 366, 387, 850, 878 og 930 a, har enhver ret til at få udleveret kopi heraf, når der er afsagt dom i sagen, medmindre dokumenterne er omfattet af et forbud mod offentlig gengivelse, jf. retsplejelovens § 31 b. Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 41 c, stk. 3, at hvis der i en sag er anvendt endelige påstandsdokumenter eller sammenfattende processkrifter i medfør af retsplejelovens § 357, stk. 1 og 2, har enhver ret til at få udleveret kopi heraf fra 2 arbejdsdage før hovedforhandlingens begyndelse. Retsplejelovens § 41 c, stk. 4, fastslår, at retsplejelovens § 41 b, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Efter retsplejelovens § 41 d, stk. 1, kan den, der har en individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål, derudover forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der vedrører en borgerlig sag eller en straffesag, herunder indførsler i retsbøgerne, i det omfang dokumenterne har betydning for vurderingen af det pågældende retsspørgsmål. Retten til aktindsigt kan i medfør af retsplejelovens § 41, d, stk. 5, nr. 5, begrænses, i det omfang dokumentet indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders forretningshemmeligheder, og ansøgerens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for væsentlige

hensyn til de pågældende, der ikke kan varetages ved anonymisering i medfør af retsplejelovens § 41 e, stk. 4.

Efter retsplejelovens § 41 e, stk. 4, kan den myndighed, der behandler en anmodning om aktindsigt, endvidere bestemme, at et dokument, der søges aktindsigt i, inden gennemsynet eller kopieringen skal anonymiseres, hvis dokumentet indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders forretningshemmeligheder, således at de pågældendes identitet ikke fremgår.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 7 skal retten, når den i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed træffer afgørelse efter retsplejelovens kapitel 2, kapitel 3 a og § 339 a, tage hensyn til behovet for at sikre adgangen til effektive retsmidler og til en retfærdig rettergang, samt til parternes og relevante tredjeparters legitime interesser, og til eventuel skade, som parterne og relevante tredjeparter måtte lide som følge af, at en anmodning om sådanne foranstaltninger efterkommes eller afvises.

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 9, stk. 3.

Det bemærkes, at hensynet til parternes og eventuelle tredjeparters legitime interesser, samt til eventuelle skadevirkninger, som rettens afgørelse måtte medføre, vurderes i forvejen at blive inddraget i forbindelse med rettens afgørelse efter retsplejelovens kapitel 2, kapitel 3 a og § 339 a. Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 7 indebærer således ikke en fravigelse af gældende ret, og har alene til hensigt at sikre en fuldstændig og korrekt gennemførelse af direktivet.

Der henvises nærmere til afsnit 2.8 i de almindelige bemærkninger.

Til § 8

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 10 og 11, stk. 1-4.

Retten kan i medfør af retsplejelovens § 411 efter reglerne i retsplejelovens kapitel 40 ved et forbud eller påbud bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Det er ikke udtrykkeligt anført i retsplejeloven, hvilke typer af sager der er omfattet af retsplejelovens regler om forbud og påbud, eller hvilke handle- og undladellespligter et forbud eller påbud kan omfatte. Det følger dog af retspraksis, at

retsplejelovens regler om forbud og påbud finder anvendelse på sager om erhvervshemmigheder, ligesom det følger af retspraksis, at forbud og påbud kan angå f.eks. indkøb, produktion, markedsføring, afsætning, import og eksport, samt tilbagekaldelse af krænkende varer.

Forbud eller påbud kan efter retsplejelovens § 413 meddeles, hvis den part, der anmoder om meddelelse af forbuddet eller påbuddet, godtgør eller sandsynliggør, at parten har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet (§ 413, nr. 1), at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles forbud eller påbud (§ 413, nr. 2), og at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse (§ 413, nr. 3). Efter retsplejelovens § 414, stk. 2, kan retten nægte at meddele forbud eller påbud, hvis det vil påføre modparten skade eller ulempe, der står i åbenbart misforhold til partens interesse i meddelelse af forbuddet eller påbuddet. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den er udtryk for, at retten skal foretage en generel proportionalitetsafvejning i forbindelse med en afgørelse om midlertidige forbud og påbud.

Retten kan efter retsplejelovens § 415, stk. 1, bestemme, at parten som betingelse for meddelelse af forbud eller påbud skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres modparten ved forbuddet eller påbuddet. Retten kan desuden efter retsplejelovens § 423, hvis den meddeler forbud eller påbud, samtidig træffe afgørelse om at beslaglægge rørligt gods, hvis der er bestemte grunde til at antage, at det vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet. Rettens afgørelse herom træffes efter anmodning fra den part, der har anmodet om meddelelse af forbuddet eller påbuddet. Det beslaglagte opbevares i medfør af § 423, stk. 2, på partens bekostning af retten eller af den, retten bemyndiger hertil, og retten kan bl.a. betinge beslaglæggelse af, at parten stiller sikkerhed for de i § 423, stk. 2, nævnte omkostninger.

Hvis sagen om den rettighed, der påstås krænkede, afgøres ved en dansk domstol, træffes der ved afgørelsen bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med beslaglagt rørligt gods, herunder gods, der er beslaglagt af fogedretten i medfør af retsplejelovens kapitel 57. En sådan bestemmelse kan også træffes ved ophævelse af et forbud eller påbud i medfør af retsplejelovens § 426 eller ved dommen i en i medfør af lovens § 430 anlagt sag. Ved afgørelsen kan det beslaglagte tilbagegives den part som forbuddet eller påbuddet retter sig imod, udleveres til en rettighedshaver eller konfiskeres. Sker der konfiskation, kan det konfiskerede efter anmodning anvendes til dækning af erstatningskrav, der tilkommer den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet.

Hvis sag om den rettighed, der påstås krænkede, ikke allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller indledt ved en voldgiftsret, skal den, der har anmodet om meddelelse af forbud eller påbud, inden 2 uger efter at afgørelsen om

at meddele forbud eller påbud er endelig, anlægge eller indlede en sådan sag, jf. retsplejelovens § 425, stk. 1. Bestemmelsen kan fraviges ved aftale mellem parterne, som dog først kan indgås, når der er truffet endelig afgørelse om at meddele forbud eller påbud, jf. bestemmelsens stk. 3.

Et forbud eller påbud gælder, indtil det ophæves efter retsplejelovens § 426, stk. 2 eller 3, eller bortfalder efter § 426, stk. 4. Det fremgår i den forbindelse af retsplejelovens § 426, stk. 2, at et forbud eller påbud kan ophæves helt eller delvis, hvis betingelserne for rettens meddelelse af forbud eller påbud ikke længere er opfyldt (§ 426, stk. 2, nr. 1), hvis den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet, utilbørligt forhæler sagen (§ 426, stk. 2, nr. 2), eller hvis sag efter § 425 ikke anlægges eller indledes rettidigt, hæves eller afvises (§ 426, stk. 2, nr. 3). Efter § 426, stk. 3, kan et forbud eller påbud i en sag, hvor sagen om den rettighed, der påstås krænkede, skal afgøres ved udenlandsk domstol eller ved voldgift, endvidere ophæves, når afgørelsen i sagen om den rettighed, der påstås krænkede, er endelig. Et forbud eller påbud i en sag, hvor sagen om den rettighed, der påstås krænkede, skal afgøres ved en dansk domstol, bortfalder, hvis forbuddet eller påbuddet ikke forinden er ophævet efter bestemmelsens stk. 2, når der er afsagt dom i sagen om den rettighed, der påstås krænkede, og anke ikke er iværksat inden ankefristens udløb, eller en rettidigt iværksat anke senere er frafaldet, eller andet er bestemt i dommen, jf. § 426, stk. 4.

Efter retsplejelovens § 430, stk. 1, kan den, der forsætligt overtræder et forbud eller påbud, idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder og i forbindelse hermed dømmes til at betale erstatning. Sag efter bestemmelsens 1. pkt. anlægges af den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet. Det fremgår af § 430, stk. 2, at bestemmelsens stk. 1 tilsvarende finder anvendelse over for den, der forsætligt yder den, som et forbud eller påbud retter sig imod, bistand til at overtræde forbuddet eller påbuddet.

Efter den foreslåede § 8, *stk. 1*, kan retten, i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren, meddele forbud eller påbud efter reglerne i retsplejelovens kapitel 40, jf. dog den foreslåede § 8, stk. 2 og 4.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at fastslå, at retten i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder, kan træffe midlertidig afgørelse om forbud eller påbud efter retsplejelovens kapitel 40, med den ændring, der følger af den foreslåede § 8, stk. 2, om betingelserne herfor, og § 8, stk. 4, om ophævelse af forbud og påbud meddelt efter lovens § 8, stk. 1.

Efter den foreslåede § 8, *stk. 2*, kan retten meddele forbud eller påbud efter den foreslåede § 8, stk. 1, hvis den part, der

anmoder om forbuddet eller påbuddet godtgør eller sandsynliggør, at der foreligger en forretningshemmelighed (nr. 1), at sagsøgeren er forretningshemmelighedshaveren (nr. 2), og at forretningshemmeligheden er blevet erhvervet ulovligt, forretningshemmeligheden bruges eller videregives ulovligt, eller der er en umiddelbar risiko for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 3).

Den foreslåede bestemmelse indebærer en fravigelse af retsplejeloven, idet retten ved en vurdering af, om der kan meddeles midlertidigt forbud eller påbud i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, skal benytte den foreslåede bestemmelse i stedet for retsplejelovens § 413. For så vidt angår spørgsmålet om, hvornår der er tale om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, henvises til den foreslåede § 4 og bemærkningerne hertil.

De øvrige regler i retsplejelovens kapitel 40 om midlertidige afgørelser om forbud og påbud finder fortsat anvendelse i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed.

Der henvises nærmere til afsnit 2.19.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 8, stk. 3, skal retten, i sin vurdering af, om forbud eller påbud kan meddeles efter den foreslåede § 8, stk. 1, tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, herunder, hvis det er relevant, forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk ved forretningshemmeligheden (nr. 1), de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden (nr. 2), den sagsøgte adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 3), konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 4), parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis anmodningen om forbud eller påbud efterkommes eller afvises (nr. 5), tredjemands legitime interesser (nr. 6), offentlighedens interesse (nr. 7) og beskyttelse af grundlæggende rettigheder (nr. 8).

Den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 3, svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 11, stk. 2, og indebærer, at retten som led i sin proportionalitetsvurdering, i det omfang det findes relevant, skal inddrage de særlige omstændigheder i sagen. Opregningen i den foreslåede bestemmelse af de hensyn, som retten kan inddrage, er ikke udtømmende.

Det bemærkes, at retten i medfør af retsplejelovens § 414, stk. 2, er forpligtet til at foretage en generel proportionalitetsafvejning i forbindelse med en afgørelse om midlertidigt forbud og påbud. De hensyn, der er opregnet i direktivets ar-

tikel 11, stk. 2, vurderes således i medfør heraf i forvejen at blive inddraget i forbindelse med rettens afgørelse om et midlertidigt forbud eller påbud, i det omfang det er relevant. Hensynene er dog ikke udtrykkeligt anført i retsplejelovens § 414, stk. 2, og formålet med den foreslåede bestemmelse er derfor alene at sikre en fuldstændig og korrekt gennemførelse af direktivet.

Der henvises nærmere til afsnit 2.9.3.4 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 8, stk. 4, fastslår, at retten helt eller delvist kan ophæve forbud eller påbud meddelt efter stk. 1, når de oplysninger, der har dannet grundlag for forbuddet eller påbuddet, ikke længere udgør en forretningshemmelighed efter denne lovs § 2, nr. 1, og det skyldes årsager, der ikke kan tilregnes sagsøgte. Retten kan endvidere helt eller delvist ophæve forbud eller påbud meddelt efter stk. 1, i medfør af retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 2 og 3, samt stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse regulerer, hvornår retten kan ophæve et forbud eller påbud meddelt efter lovens § 8, stk. 1. Formålet med bestemmelsen er, at implementere direktivets artikel 11, stk. 3, litra b, samtidig med at det sikres, at retten fortsat kan anvende reglerne om ophævelse af forbud og påbud i retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 2 og 3, samt stk. 3. Det bemærkes i den forbindelse, at direktivets artikel 11, stk. 3, litra a, er opfyldt med retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 3.

Efter retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 1, kan et forbud eller påbud ophæves helt eller delvist, hvis betingelserne for rettens meddelelse af forbuddet eller påbuddet ikke længere er opfyldt. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis de oplysninger, der dannede grundlag for forbuddet eller påbuddet ikke længere vurderes at udgøre en forretningshemmelighed. Det er imidlertid ikke en betingelse efter retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 1, at ændringen i betingelserne for rettens meddelelse af forbud eller påbud, ikke kan tilregnes sagsøgte.

Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at retten for så vidt angår forbud og påbud meddelt efter lovens § 8, stk. 1, skal anvende lovens § 8, stk. 4, 1. pkt., i stedet for den nuværende bestemmelse i retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 1.

Efter lovens § 8, stk. 4, 1. pkt., er ophævelsen betinget af, at de oplysninger, der har dannet grundlag for forbuddet eller påbuddet, ikke længere udgør en forretningshemmelighed efter lovens § 2, nr. 1, og det skyldes årsager, der ikke kan tilregnes sagsøgte. Der vil således ikke være grundlag for at ophæve et forbud eller påbud meddelt efter lovens § 8, stk. 1, med henvisning til, at oplysningerne ikke længere udgør en forretningshemmelighed, hvis dette skyldes, at sagsøgte f.eks. har bragt oplysningerne om forretningshemmeligheden i det offentlige rum.

Efter lovens § 8, stk. 4, 2. pkt., kan forbud eller påbud meddelt efter lovens § 8, stk. 1, ophæves helt eller delvist i de tilfælde, der er anført i retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 2 og 3, samt stk. 3. Der er ikke med loven tilsigtet ændringer i anvendelsen af retsplejelovens § 426, stk. 2, nr. 2 og 3, samt stk. 3.

Der henvises nærmere til afsnit 2.9.3.5 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 8, *stk. 5*, kan retten, som alternativ til at meddele forbud eller påbud efter retsplejelovens kapitel 40, bestemme, at den påståede krænkende part kan fortsætte med brug af forretningshemmeligheden mod at vedkommende stiller den fornødne sikkerhed for kompensation til den påståede krænkede part.

Ved udmålingen af sikkerheden kan der bl.a. lægges vægt på størrelsen af den pågældende forretningshemmeligheds værdi.

Den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 5, svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 10, stk. 2, og bør særligt anvendes, når der kun er lille risiko for, at forretningshemmeligheden når ud til offentligheden, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 26.

Den foreslåede bestemmelse finder alene anvendelse på brugen af en forretningshemmelighed, og retten kan således ikke bestemme, at den påståede krænkende part fortsat kan videregive forretningshemmeligheden, mod at vedkommende stiller sikkerhed for kompensation.

Der henvises nærmere til afsnit 2.9.3.6 i de almindelige bemærkninger.

Til § 9

Med den foreslåede § 9 gennemføres direktivets artikel 10, stk. 1, litra c, i forhold til rettens kompetence vedrørende forbud og påbud i sager om forretningshemmeligheder.

Efter retsplejelovens regler kan retten ikke ved forbud og påbud træffe afgørelse om, at rørligt gods som en midlertidig foranstaltning skal udleveres til den part, der har anmodet om forbud eller påbud. Retten kan således først i forbindelse med sagen om den rettighed, der påstås krænket, træffe afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med beslaglagt rørligt gods, jf. retsplejelovens § 429, stk. 1.

Den foreslåede § 9, *stk. 1*, fastslår, at meddeler retten forbud eller påbud i medfør af denne lovs § 7, kan retten efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren samtidig træffe afgørelse om udlevering til denne af de formodet krænkende varer, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at de vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet.

Betingelserne for at træffe afgørelse om udlevering af formodet krænkende varer svarer til betingelserne for at træffe afgørelse om beslaglæggelse efter retsplejelovens § 423, stk. 1.

Ved vurderingen af, hvorvidt der kan ske udlevering af de formodet krænkende varer til forretningshemmelighedshaveren, forudsættes det, at retten foretager en proportionalitetsvurdering, herunder med inddragelse af hensynet til den formodet krænkende part.

Efter den foreslåede § 9, *stk. 2*, finder retsplejelovens § 423, stk. 1, 2. pkt., og stk. 4, tilsvarende anvendelse under behandlingen af en anmodning om udlevering.

Henvisningen til retsplejelovens § 423, stk. 1, 2. pkt., og § 423, stk. 4, medfører, at retsplejelovens processuelle regler for anmodninger om beslaglæggelse finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår anmodninger om udlevering, hvorved det sikres, at der er ensartede regler for anmodninger om beslaglæggelse og udlevering.

Der henvises nærmere til afsnit 2.9.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 10

Med den foreslåede § 10 gennemføres direktivets artikel 10, stk. 1, litra c, i forhold til fogedrettens kompetence vedrørende forbud og påbud i sager om forretningshemmeligheder.

Det fremgår af retsplejelovens § 424 og § 641, stk. 1, at fogedretten yder bistand til opretholdelse eller gennemførelse af et forbud eller påbud efter reglerne i kapitel 57.

Efter den foreslåede § 10, *stk. 1*, yder fogedretten bistand til opretholdelse af et forbud eller påbud meddelt efter § 8 efter reglerne i retsplejelovens kapitel 57.

Henvisningen til retsplejelovens regler medfører, at fogedretten har de samme beføjelser i forhold til forbud og påbud meddelt efter denne lov som forbud og påbud meddelt efter retsplejelovens almindelige regler.

Den foreslåede § 10, *stk. 2*, fastslår, at fogedretten, efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren kan træffe afgørelse om udlevering af de formodet krænkende varer til forretningshemmelighedshaveren, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at de vil blive anvendt til overtrædelse af forbuddet eller påbuddet.

Bestemmelsen medfører, at fogedretten efter meddelelsen af et midlertidigt forbud eller påbud, kan træffe afgørelse om udlevering af formodet krænkende varer, jf. direktivets artikel 10, *stk. 1*, litra c, under samme betingelser som anført i den foreslåede § 9, *stk. 1*.

Der henvises nærmere til afsnit 2.9.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 11

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 11, *stk. 5*.

Efter retsplejelovens § 428, *stk. 1*, skal den, som har opnået et forbud eller påbud på grundlag af en rettighed, som viser sig ikke at bestå, betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort. Det samme gælder, når forbuddet eller påbuddet bortfalder eller ophæves på grund af efterfølgende omstændigheder, såfremt det må antages, at rettigheden ikke bestod. Viser rettighedshaverens ret sig alene at bestå i et mindre omfang, skal rettighedshaveren betale modparten erstatning for det tab, der følger af, at forbuddet eller påbuddet har haft for stor udstrækning, jf. § 428, *stk. 2*. Hvis forbuddet eller påbuddet er ulovligt af andre grunde, skal rettighedshaveren betale modparten erstatning for tab og godtgørelse for tort, såfremt rettighedshaveren burde have undladt at begære forbud eller påbud, jf. § 428, *stk. 3*.

Retsplejelovens § 428 finder efter sin ordlyd ikke anvendelse på skade, som tredjemand måtte have lidt i forbindelse med et forbud eller påbud. Erstatning og godtgørelse vil i disse tilfælde således skulle afgøres efter de almindelige regler herfor.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 11 finder retsplejelovens § 428, i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, tilsvarende anvendelse i forhold til tredjemand, der har lidt skade i forbindelse med et forbud eller påbud. Der er således med den foreslåede bestemmelse tale om en udvidelse af anvendelsesområdet for retsplejelovens § 428.

Krav om erstatning efter retsplejelovens § 428, *stk. 1-3*, herunder vedrørende tredjemands skade som følge af et forbud

eller påbud, kan i medfør af retsplejelovens § 428, *stk. 4*, gøres gældende som modkrav under sagen, hvis denne allerede verserer ved en dansk domstol, eller ved selvstændigt søgsmål. Selvstændigt søgsmål, der først kan anlægges, når forbuddet eller påbuddet er ophævet eller bortfaldet, jf. retsplejelovens § 426, skal anlægges inden 3 måneder efter ophævelsen eller bortfaldet.

Der henvises nærmere til afsnit 2.9.3.5 i de almindelige bemærkninger.

Til § 12

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 12 og 13.

Efter gældende ret kan retten ved dom meddele endelige forbud og påbud. Dansk ret indeholder dog ikke generelle regler om anvendelsesområdet for domme om endelige forbud og påbud, ligesom der ikke i dansk ret findes generelle regler om betingelserne herfor.

Der findes flere eksempler fra retspraksis, hvoraf det fremgår, at en dom om endelige forbud kan angå en række forskellige handle- og unladelsespligter, herunder f.eks. forbud mod produktion, markedsføring og forhandling af krænkende varer, samt mod import og eksport heraf. Der er ligeledes eksempler fra retspraksis på domme om tilintetgørelse og tilbagekaldelse af krænkende varer.

Efter den foreslåede § 12, *stk. 1*, kan retten ved dom fastsætte en række særligt opregnede foranstaltninger i forhold til en forretningshemmelighed, når retten har fastslået, at der er sket ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, jf. § 4. Det drejer sig om ophør med eller i givet fald tidsbegrænset forbud mod brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 1), forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå (nr. 2), tilbagekaldelse af de krænkende varer fra markedet (nr. 3), fratagelse af krænkende egenskaber hos de krænkende varer (nr. 4), tilintetgørelse af de krænkende varer eller i givet fald tilbagekaldelse af varen fra markedet, forudsat at en sådan tilbagekaldelse ikke hindrer beskyttelsen af den pågældende forretningshemmelighed (nr. 5), og tilintetgørelse af dele af eller hele dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der indeholder eller udgør forretningshemmeligheden, eller i givet fald udlevering til sagsøgeren af alle eller dele af disse dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer (nr. 6).

Det vurderes, at retten allerede efter gældende ret har mulighed for at iværksætte de foranstaltninger, der er opregnet i

direktivets artikel 12, stk. 1. Dansk ret indeholder dog ikke udtrykkelige regler herom, og den foreslåede bestemmelse har således alene til formål at sikre en fuldstændig og korrekt gennemførelse af direktivet.

Tilintetgørelse efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 5 og 6, bør ikke nødvendigvis benyttes som foranstaltning, hvis der findes andre brugbare løsninger, f.eks. at varen fratages sin krænkende egenskab, eller at varerne afhændes uden for markedet, f.eks. ved hjælp af donationer til velgørende organisationer, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 28.

Der henvises nærmere til afsnit 2.10.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 12, stk. 2, skal retten, når den tager stilling til, om foranstaltninger efter den foreslåede § 12, stk. 1, kan meddeles, og vurderer proportionaliteten af sådanne foranstaltninger, tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, herunder forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk derved (nr. 1), de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden (nr. 2), den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 3), konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 4), parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis foranstaltningerne efterkommes eller afvises (nr. 5), tredjeparters legitime interesser (nr. 6), offentlighedens interesse (nr. 7) og beskyttelse af grundlæggende rettigheder (nr. 8).

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 13, stk. 1, og indebærer, at retten, i det omfang det er relevant, skal inddrage de særlige omstændigheder i sagen, når den som led i afgørelse om endelige forbud og påbud foretager en generel proportionalitetsvurdering. Opregningen i den foreslåede bestemmelse af de hensyn, som retten kan inddrage i den forbindelse, er ikke udtømmende.

Det vurderes, at retten i forvejen som led i en generel proportionalitetsvurdering vil inddrage de hensyn, der er opregnet i direktivets artikel 13, stk. 1, i det omfang det er relevant. På trods heraf er det ikke udtrykkeligt fastsat i dansk ret, hvilke hensyn der skal inddrages i rettens vurdering af, om der kan meddeles et endeligt forbud eller påbud. Der er således ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet en ændring af gældende ret, og den har derfor alene til formål at sikre en fuldstændig og korrekt gennemførelse af direktivet.

Der henvises nærmere til afsnit 2.10.3.2 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 12, stk. 3, fastslår, at når retten begrænser varigheden af foranstaltninger efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, skal denne varighed være tilstrækkelig til at fjerne enhver forretningsmæssig eller økonomisk fordel, som den krænkende part måtte have opnået som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden. Foranstaltningerne ophører, når de ikke længere er omfattet af denne lovs § 2, nr. 1, og det skyldes forhold, der ikke direkte eller indirekte kan tilregnes den krænkende part.

Den foreslåede bestemmelse stiller først og fremmest krav til, hvordan retten skal tilrettelægge foranstaltninger efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, i de tilfælde, hvor retten bestemmer, at sådanne foranstaltninger skal have en begrænset varighed. Det drejer sig om foranstaltninger, der går ud på ophør med, eller i givet fald midlertidigt forbud mod, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, jf. nr. 1, og forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå, jf. nr. 2.

Derudover fastsætter bestemmelsen regler om, hvornår sådanne foranstaltninger ophører. Det er i denne forbindelse en betingelse, at det forhold, der bevirker, at oplysningerne, der danner grundlag for rettens meddelelse af et endeligt forbud eller påbud, ikke længere udgør en forretningshemmelighed, ikke kan tilregnes sagsøgte direkte eller indirekte. Der vil således efter den foreslåede bestemmelse f.eks. ikke være grundlag for, at et endeligt forbud ophører med henvisning til, at oplysningerne ikke længere udgør en forretningshemmelighed, hvis dette skyldes, at sagsøgte f.eks. har bragt oplysningerne om forretningshemmeligheden i det offentlige rum.

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 13, stk. 1, sidste afsnit, og artikel 13, stk. 2.

Der henvises nærmere til afsnit 2.10.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 12, stk. 4, foretages foranstaltninger efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 3-6, på den krænkende parts bekostning, medmindre særlige grunde taler herimod. Foranstaltningerne berører ikke en mulig erstatning til forretningshemmelighedshaveren for den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 12, stk. 4, og indebærer, at de foranstaltninger, der er opregnet i den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 3-6, foretages for den krænkende parts regning, medmindre særlige grunde taler imod det. Det drejer sig om tilfælde, hvor retten bestemmer, at der skal ske tilba-

gekaldelse af de krænkende varer fra markedet, fratagelse af krænkende egenskaber hos de krænkende varer, tilintetgørelse af de krænkende varer eller i givet fald tilbagekaldelse af varerne fra markedet, forudsat at en sådan tilbagekaldelse ikke hindrer beskyttelsen af den pågældende forretningshemmelighed, og tilintetgørelse af dokumenter, eller dele heraf, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der indeholder eller udgør forretningshemmeligheden, eller i givet fald udlevering til sagsøgeren af disse dokumenter, eller dele heraf, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer.

Der henvises nærmere til afsnit 2.10.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 13

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 13, stk. 3.

Der findes ikke regler i dansk ret, der udtrykkeligt fastslår, at retten kan bestemme, at den part, der har krænkede forretningshemmelighed, kan betale godtgørelse som alternativ til at blive meddelt et endeligt forbud eller påbud af retten.

Efter den foreslåede § 13, *stk. 1*, kan retten i stedet for at træffe foranstaltninger efter den foreslåede § 12, efter anmodning fra den, der vil kunne pålægges disse foranstaltninger, bestemme, at denne skal betale den krænkede part godtgørelse, hvis den pågældende person på tidspunktet for brugen eller videregivelsen hverken vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var erhvervet fra en anden person, der brugte eller videregav forretningshemmeligheden ulovligt (nr. 1), gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger vil skade den pågældende person uforholdsmæssigt meget (nr. 2), og en kontant godtgørelse til den krænkede part forekommer rimelig (nr. 3).

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 13, stk. 3, og bemyndiger udtrykkeligt retten til at lade godtgørelse træde i stedet for et endeligt forbud eller påbud efter den foreslåede § 12 i tilfælde, hvor den krænkende part anmoder om det. Betingelserne for rettens anvendelse af den foreslåede bestemmelse er kumulative.

Den foreslåede bestemmelse kan f.eks. finde anvendelse i tilfælde, hvor en person, som oprindeligt erhvervede en forretningshemmelighed i god tro, først på et senere tidspunkt, herunder ved underretning fra den oprindelige forretningshemmelighedshaver, bliver bevidst om, at vedkommendes kendskab til den pågældende forretningshemmelighed kommer fra kilder, som brugte eller videregav den relevante for-

retningshemmelighed ulovligt. Den foreslåede bestemmelse skal i sådanne tilfælde sikre, at det undgås, at endelige forbud eller påbud efter den foreslåede § 12 påfører den pågældende uforholdsmæssig stor skade. Hvis den ulovlige brug af forretningshemmeligheden imidlertid er i strid med anden lovgivning eller vil kunne skade forbrugerne, bør den ulovlige brug ikke være tilladt, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 29.

Der henvises nærmere til afsnit 2.10.3.4 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 13, *stk. 2*, må godtgørelse, der træder i stedet for foranstaltninger efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, ikke overstige de gebyrer eller afgifter, som den, der er dømt til at betale godtgørelse skulle have betalt i den periode, hvor brug af forretningshemmeligheden kunne have været forbudt, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshemmelighed.

Den foreslåede bestemmelse svarer med enkelte sproglige tilpasninger til direktivets artikel 13, stk. 3, 2. afsnit, og fastsætter krav til opgørelsen af godtgørelse, der bestemmes i medfør af den foreslåede § 13, stk. 1.

Der henvises nærmere til afsnit 2.10.3.4 i de almindelige bemærkninger.

Til § 14

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 8, stk. 1, i forhold til fristerne for søgsmål.

Der findes ikke i dansk ret regler om frister for søgsmål om anvendelse af de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er foreskrevet i direktivet.

Efter den foreslåede § 14, *stk. 1*, skal anmodning om meddelelse af forbud eller påbud i medfør af denne lovs § 8 være indgivet til retten inden 6 måneder efter, at forretningshemmelighedshaveren har fået et sådant kendskab til den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, at forretningshemmelighedshaveren har tilstrækkelig grundlag for indgivelse af anmodningen.

Efter den foreslåede § 14, *stk. 2*, skal sagsanlæg med påstand om fastsættelse af foranstaltninger i medfør af denne lovs § 12, stk. 1, være indgivet til retten inden 6 måneder efter, at forretningshemmelighedshaveren har fået et sådant kendskab til den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, at forretningshemmelighedshaveren har tilstrækkelig grundlag for sagsanlæg.

Søgsmålsfristerne begynder først at løbe, når det kendskab, som forretningshemmelighedshaveren har til den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, giver den pågældende tilstrækkelig grundlag for indgivelse af anmodningen eller sagsanlæg. Dette indebærer bl.a., at søgsmålsfristen først begynder at løbe, når forretningshemmelighedshaveren har indsamlet tilstrækkeligt bevismateriale til at indgive en anmodning eller anlægge sag.

Hvad der udgør et tilstrækkeligt grundlag for indgivelse af en anmodning eller sagsanlæg vil i øvrigt afhænge af karakteren og omfanget af den konkrete sag. Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at søgsmålsfristen i enkle sager typisk vil begynde at løbe tidligere end i mere komplicerede sager.

Der henvises nærmere til afsnit 2.11.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 15

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 14 om erstatning.

Efter gældende ret er ansvarsgrundlaget for erstatningskrav som følge af uberettiget erhvervelse mv. af forretningshemmeligheder som udgangspunkt et almindeligt culpaansvar. Dette gælder både for erstatning som følge af erhvervelse mv. foretaget af ansatte mv., jf. markedsføringslovens § 24, stk. 2, og foretaget af andre parter, jf. bl.a. straffelovens §§ 263, 264 og 264 c.

Den erstatning, som en skadelidt indehaver af en forretningshemmelighed i dag kan kræve ved overtrædelse af de ovennævnte bestemmelser i markedsføringsloven og straffeloven, svarer efter de almindelige erstatningsretlige regler til det økonomiske tab, som indehaveren har lidt. Den skadelidte skal således i princippet have dækket sit fulde tab i anledning af skaden, men er ikke berettiget til yderligere kompensation herudover.

Herudover følger det af markedsføringslovens § 24, stk. 3, at den, der forsætligt eller uagtsomt krænker eller uberettiget udnytter en andens ret i strid med loven, herunder en erhvervshemmelighed, skal betale et rimeligt vederlag herfor.

Efter den foreslåede bestemmelses *stk. 1* skal den, som forsætligt eller uagtsomt foretager en ulovlig handling som nævnt i lovforslagets § 4 erstatte den skade, som forretningshemmelighedshaveren har lidt som følge af den ulovlige handling.

Det er i almindelig dansk erstatningsret en betingelse for erstatning, at der er sket en skade, hvormed der er lidt et økonomisk tab, og at der foreligger et ansvarsgrundlag, dvs. at skadevolderen som udgangspunkt har handlet culpøst og forvoldt skaden ved forsætlig eller uagtsom adfærd.

Det er endvidere en betingelse for, at skadevolderen kan ifalde et erstatningsansvar, at der foreligger den nødvendige årsagsforbindelse (kausalitet) mellem den indtrådte skade og skadevolderens adfærd. Herved forstås, at den skadevoldende adfærd har forøget risikoen for, at den pågældende skade indtræder. Herudover forudsætter et erstatningsansvar, at der foreligger såkaldt adækvans (påregnelighed), dvs. at skaden er en påregnelig følge af skadevoldernes adfærd. Skader, der er helt atypiske eller tilfældige i forhold til den risiko, som skadevolders adfærd har fremkaldt, falder dermed normalt uden for erstatningspligten.

Udgangspunktet efter dansk rets almindelige erstatningsretlige principper er, at alene den direkte skadelidte kan opnå erstatning fra skadevolderen. En skadevolder bliver således ikke som udgangspunkt ansvarlig for afledte tab.

Det er desuden et grundlæggende princip i dansk erstatningsret, at den skadelidte skal stilles, som om skaden ikke var indtrådt. Det indebærer, at den skadelidte skal have dækket det fulde tab, som den pågældende har lidt, herunder tabt fortjeneste og renter. Den skadelidte skal omvendt ikke have dækket mere end sit tab. Den skadelidte må således ikke opnå en økonomisk berigelse som følge af den tilkendte erstatning.

I forhold til et tab lidt som følge af en uberettiget erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed vil det sige, at skadelidte skal stilles som om, der ikke var sket en krænkelse af forretningshemmeligheden og have dækket et eventuelt økonomisk tab forvoldt i forbindelse hermed.

Den skadelidte har endvidere en pligt til at begrænse sit tab. I det omfang skadelidte forsømmer denne pligt, kan erstatningen blive reduceret tilsvarende. Den skadelidte kan således som udgangspunkt ikke få erstatning for et tab, som den pågældende ved hjælp af passende forholdsregler kunne have begrænset eller undgået.

Hvis en direkte skadelidt har formået at overvælte sit tab eller en del heraf på en anden, har den pågældende ikke længere lidt et tab og kan således ikke få erstatning for den del af tabet, der er overvæltet. Det skyldes, at den direkte skadelidte i modsat fald ville opnå en berigelse.

Den foreslåede bestemmelse stemmer dermed overens med det almindelige udgangspunkt i dansk ret, hvorefter en ska-

delidt har krav på at få erstattet det tab, som den pågældende har lidt som følge af en ansvarspådragende adfærd. Bestemmelsen stemmer derudover overens med udgangspunktet efter markedsføringslovens § 24, stk. 2.

Efter den foreslåede bestemmelses *stk. 2*, skal erstatningen fastsættes bl.a. under hensyn til forretningshjemmelighedshaverens tab af fortjeneste og den krænkende parts uberettigede fortjeneste.

Kravet om, at der ved fastsættelsen af erstatningen skal tages hensyn til den krænkende parts uberettigede fortjeneste, svarer til de erstatningsregler, der gælder for immaterielle rettigheder efter bl.a. patentlovens § 58, stk. 2, og varemærkelovens § 43, stk. 2. Disse bestemmelser har gennemført artikel 13 i direktiv 2004/48/EF om håndhævelsen af intellektuelle rettigheder i dansk ret. Som det også er tilfældet efter disse bestemmelser, medfører kravet om, at den krænkende parts fortjeneste skal tillægges vægt ved beregningen af erstatningen, at en forretningshjemmelighedshaver vil kunne få en erstatning, der samlet er større end det faktiske lidte tab. Det kan dog ikke forventes, at en forretningshjemmelighedshaver kan få dækket både sit fulde tab samt krænkerens fulde fortjeneste. I lighed med, hvad der allerede i dag gælder for krænkelser af patenter og varemærker mv. efter bl.a. de ovennævnte bestemmelser, får domstolene efter lovforslaget mulighed for at fastsætte den samlede erstatning ud fra skønsmæssige betragtninger, hvori krænkerens fortjeneste indgår som et element. Muligheden for også at lægge vægt på krænkerens fortjeneste, giver således retten adgang til en friere vurdering ved fastsættelsen af det lidte tab og dermed erstatningens størrelse. Kriteriet om krænkerens "uberettigede fortjeneste" kan bl.a. tænkes anvendt i situationer, hvor en stor virksomhed har krænket en forretningshjemmelighed, der indehaves af en person eller virksomhed med få økonomiske ressourcer. I sådanne tilfælde kan det være vanskeligt at fastsætte indehavers tabte fortjeneste og langt lettere at beregne krænkerens fortjeneste.

Med forslaget ændres den gældende retstilstand, idet erstatningsreglerne efter forslaget i modsætning til markedsføringslovens § 24, stk. 2, og almindelige erstatningsretlige principper giver mulighed for en friere fastsættelse af erstatningen. Der vil dog fortsat i det mindste skulle sandsynliggøres et tab, for at erstatning efter bestemmelsen bliver relevant.

Den foreslåede bestemmelses *stk. 3* indebærer, at erstatningen uanset det foreslåede *stk. 2* kan fastsættes til et beløb, som mindst svarer til et rimeligt vederlag for udnyttelsen af forretningshjemmeligheden.

Ved rimeligt vederlag forstås i overensstemmelse med direktivet størrelsen af de gebyrer og afgifter, f.eks. en licensafgift, som den krænkende part skulle have betalt, hvis

vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshjemmelighed. Begrebet svarer i øvrigt til det begreb, som er anvendt i bl.a. patentlovens § 58, stk. 1, nr. 1.

Formålet hermed er at sikre, at en forretningshjemmelighedshaver i tilfælde, hvor det på grund af forretningshjemmelighedens immaterielle karakter kan være vanskeligt at bestemme størrelsen af den faktiske skade, får en erstatning på et objektivt grundlag, hvor der samtidig kan tages hensyn til forretningshjemmelighedshaverens udgifter til f.eks. påvisning og efterforskning af krænkelsen.

Den foreslåede bestemmelse skal således anvendes i de tilfælde, hvor retten af bevismæssige årsager finder det mest hensigtsmæssigt at fastsætte erstatningen til, hvad der svarer til mindst et rimeligt vederlag, og med mulighed for at inddrage faktorer som f.eks. udgifter til påvisning og efterforskning af krænkelsen i erstatningsudmålingen.

Med forslaget videreføres den gældende retstilstand efter markedsføringslovens § 24, stk. 3, der ligeledes fastsætter, at uagtsom eller forsætlig krænkelse af bl.a. en forretningshjemmelighedshavers ret medfører, at krænkeren skal betale et rimeligt vederlag herfor. I forhold til erstatning i forbindelse med overtrædelse af bl.a. straffelovens §§ 263, 264 og 264 c, er der tilsigtet en ændring af den gældende retstilstand, idet også erstatning i anledning af krænkelser begået af andre end ansatte mv., som er omfattet af de nævnte bestemmelser i straffeloven, vil blive behandlet efter reglerne i de foreslåede bestemmelser.

Det foreslås endelig i *stk. 4*, at der ud over erstatning kan fastsættes en godtgørelse til forretningshjemmelighedshaveren for ikke-økonomisk skade.

Der findes ikke i hverken markedsføringsloven eller straffeloven hjemmel til at tilkende en forretningshjemmelighedshaver en godtgørelse i dag, og der er dermed tale om en ændring af den gældende retstilstand på dette punkt.

Det fremgår af direktivets artikel 6, stk. 2, litra a og b, at de retsmidler, som tilvejebringes af medlemsstaterne ved implementeringen af direktivet, skal være fair, rimelige, og effektive, og have afskrækkende virkning.

Ved udmålingen af godtgørelsen kan der således bl.a. lægges vægt på den økonomiske fordel og ulempe, som er forbundet med krænkelsen.

Der henvises nærmere til afsnit 2.12 i de almindelige bemærkninger.

Til § 16

Med den foreslåede § 16 gennemføres direktivets artikel 16 i forhold til tvangsbøder.

Det er ikke muligt efter gældende dansk ret, som foreskrevet af direktivets artikel 16, at pålægge tvangsbøder hverken for manglende overholdelse af forbud eller påbud eller for manglende overholdelse af en dom.

Efter den foreslåede § 16, *stk. 1*, kan fogedretten i tilfælde af manglende overholdelse af et forbud eller påbud meddelt efter § 12 og ved fuldbyrdelse af domme, hvorved der er fastsat foranstaltninger i medfør af § 12, efter anmodning fra forretningshemmelighedshaveren, pålægge den tvangsbøder, som forbuddet, påbuddet eller foranstaltningen er rettet i mod.

Den foreslåede bestemmelse er med de fornødne tilpasninger udformet på baggrund af lignende bestemmelser i bl.a. retsplejelovens kapitel 48 a om tvangsfuldbyrdelse af forældremyndighed, barnets bopæl og samvær. I lighed med sager omfattet af retsplejelovens § 48 er det således fogedretten, der fastsætter tvangsbøder i sager om forretningshemmeligheder ved manglende overholdelse af forbud eller påbud eller for manglende overholdelse af en dom.

Efter den foreslåede § 16, *stk. 2*, fastsættes tvangsbøder som daglige eller ugentlige bøder, der løber indtil forbuddet, påbuddet eller foranstaltningen overholdes. Fogedretten kan dog, såfremt det findes hensigtsmæssigt, beslutte, at der fastsættes en enkelt bøde, der forfalder, når en bestemmelse om, at forbuddet, påbuddet eller foranstaltningen skal være overholdt på et nærmere angivet tidspunkt, ikke efterkommes.

Som anført i afsnit 2.13.2 fastslår direktivets artikel 16, at sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til kränkelsen og have en afskrækkende virkning.

Ved udmålingen af tvangsbøden kan der således bl.a. lægges vægt på den kränkende eller formodet kränkende virksomheds størrelse og den økonomiske fordel og ulempe, der er forbundet med kränkelsen. Der kan endvidere lægges vægt på forretningshemmelighedens karakter, herunder værdien og risikoen for misbrug.

Ved fogedrettens behandling af en anmodning om pålæggelse af tvangsbøder efter § 16, *stk. 1*, forudsættes det, at reglerne i retsplejeloven, herunder særligt kapitel 46, finder anvendelse med de fornødne tilføjelser.

Tvangsbøder fastsat efter denne lov tilfalder statskassen.

Der henvises nærmere til afsnit 2.13 i de almindelige bemærkninger.

Til § 17

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 15.

Der findes ikke regler i dansk ret om pligten til at offentliggøre retsafgørelser vedrørende krænkelse af forretningshemmeligheder. Dansk ret indeholder dog lignende regler på en række andre områder.

Det gælder f.eks. patentlovens § 60 a, varemærkelovens § 44 a, designlovens § 39 a, ophavsretslovens § 84 a, fødevarerlovens § 19 c, § 15 a i lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) og § 26 c i lov om plantenyheder. Der findes tilsvarende en bestemmelse i straffelovens § 273, *stk. 2*, om ærekrænkelser.

Efter den foreslåede § 17, *stk. 1*, kan retten i en dom, hvorved nogen dømmes for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, bestemme, at dommen på den krænkede parts anmodning skal offentliggøres i sin helhed eller i uddrag.

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 15, *stk. 1*, og er udformet på baggrund af lignende bestemmelser i patentloven, varemærkeloven, designloven, ophavsretslovens, fødevarerlovens, lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) og lov om plantenyheder, jf. ovenfor.

Det forudsættes, at en offentliggørelse i medfør af den foreslåede § 17, *stk. 1*, sker i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, straffelovens § 264 d og retsplejelovens § 1017 d.

De afgørelser, der offentliggøres efter forslaget § 17, kan både være straffesager og civilretlige sager. Forslagets bestemmelser gælder således naturligvis også i de civilretlige retssager, hvor der udover en påstand om erstatning, også nedlægges påstand om straf.

For så vidt angår straffesager, vil offentliggørelse i medfør af forslaget § 17, være omfattet af retsplejelovens § 1017 d, *stk. 1*, der bestemmer, at domme og kendelser i straffesager kun må gengives offentligt, når de er anonymiseret, således at sigtedes, tiltaltes, forurettedes eller vidners identitet ikke fremgår.

Anonymiseringen skal være så effektiv, at de pågældende ikke kan genkendes i en videre kreds. Det er således ikke nok blot at anonymisere navne og præcise adresseangivelser, hvis dommen eller kendelsen indeholder andre oplysninger, der gør det muligt at identificere de pågældende. Det kan f.eks. være nødvendigt også at udelade oplysninger om en persons erhverv eller beskæftigelse, hvis denne oplysning i kombination med navnet på den by, hvor vedkommende bor, og eventuelt vedkommendes alder og køn reelt giver en bred kreds mulighed for at identificere den pågældende. Det er også ofte nødvendigt at udelade fødselsdatoer (i modsætning til fødselsår).

Det kræves imidlertid ikke efter retsplejelovens § 1017 d, at anonymiseringen skal være så effektiv, at end ikke de nærmeste kan genkende den pågældende. Da der således vil kunne blive tale om offentliggørelse af oplysninger om en identificerbar fysisk person, vil der kunne være tale om behandling (herunder offentliggørelse) af personoplysninger, som er underlagt de databeskyttelsesretlige regler, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1.

Det er i den forbindelse en forudsætning med forslaget § 17, at der ikke offentliggøres følsomme oplysninger omfattet af forordningens artikel 9 og 10, og sådanne oplysninger skal således på effektiv vis også udelades i forbindelse med offentliggørelsen. Offentliggørelse af personoplysninger skal i øvrigt ligge inden for databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens rammer.

Der henvises nærmere til afsnit 2.14.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 17, stk. 2, påhviler pligten til offentliggørelse den krænkende part. Offentliggørelsen skal ske på den krænkende parts bekostning og på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges. Ved offentliggørelse efter den foreslåede stk. 1 skal forretningshemmeligheden beskyttes.

Den foreslåede bestemmelse er udformet på baggrund af lignende bestemmelser i patentloven, varemærkeloven, designloven, ophavsretsloven, fødevarerloven, lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi) og lov om plantenyheder, jf. ovenfor.

Bestemmelsen indebærer, at retten kan træffe afgørelse om, at offentliggørelse i f.eks. et dagblad skal ske med samme typer, som dagbladets almindelige tekst. Retten træffer afgørelse om offentliggørelsens form, placering etc. efter anmodning fra den krænkede part.

Ved offentliggørelse skal forretningshemmeligheden beskyttes, hvilket indebærer, at forretningshemmeligheden ikke må

videregives ved offentliggørelsen, jf. præambelbetragtning nr. 31.

Der henvises nærmere til afsnit 2.14.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Efter den foreslåede § 17, stk. 3, skal retten, når den træffer bestemmelse om offentliggørelse efter den foreslåede § 17, stk. 1, og vurderer proportionaliteten heraf, tage hensyn til en række særligt opregnede forhold, i det omfang det er relevant. Det drejer sig om forretningshemmelighedens værdi (nr. 1), den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 2), konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 3), sandsynligheden for den krænkende parts yderligere ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden (nr. 4), og om oplysningerne om den krænkende part vil være af en sådan art, at en fysisk person vil kunne identificeres, og hvis dette er tilfældet, om offentliggørelse af disse oplysninger er berettiget, navnlig på baggrund af den mulige skade, som offentliggørelsen kan medføre for privatlivets fred og den krænkende parts omdømme (nr. 5).

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne sproglige tilpasninger til direktivets artikel 15, stk. 3, og forpligter retten til at foretage en generel proportionalitetsvurdering, når den træffer bestemmelse om, hvorvidt der skal ske offentliggørelse efter den foreslåede § 12, stk. 1. Opregningen i den foreslåede § 17, stk. 3, af de hensyn, som retten kan inddrage i den forbindelse, er ikke udtømmende.

Der henvises nærmere til afsnit 2.14.3.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 18

Det fremgår af bestemmelsen, at overtrædelse af § 4 straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 299 a.

Det følger af *stk. 1, nr. 1*, at bestemmelsen finder anvendelse for personer, der står i tjeneste- eller samarbejdsforhold til en erhvervsdrivende eller udfører et hverv for denne. Bestemmelsen omfatter således alle personer, der via et ansættelses- eller samarbejdsforhold eller et hverv har lovlig adgang til virksomheden.

Det følger af *stk. 1, nr. 2*, at bestemmelsen omfatter personer, der har lovlig adgang til den erhvervsdrivendes virksomhed. Bestemmelsen omfatter f.eks. besøgende og forretningsforbindelser.

Det følger af stk. 1, nr. 3, at bestemmelsen også omfatter personer, der i anledning af udførelse af arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed er blevet betroet tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller eller lignende.

Dette drejer sig f.eks. om rørlige ting, der tjener som forbi- lede ved fremstilling af nye genstande, eller som giver anvisning på en bestemt teknisk fremgangsmåde. Endvidere kan der være tale om udkast til kalkulationer og beskrivelser, der er udarbejdet f.eks. til brug ved tilbudsafgivelse, licitationer mv.

Det er et krav, at materialet skal være betroet i anledning af udførelsen af arbejdet eller i øvrigt i erhvervsøjemed.

Den foreslåede nr. 3 gælder for personer, der har fået materialet betroet med henblik på udførelsen af et arbejde. Bestemmelsen omfatter således både den erhvervsdrivendes ansatte og enhver anden, der har fået materialet betroet i erhvervsøjemed. Det kan f.eks. være underleverandører, personer der har fået materialet overgivet til reproduktion eller i forbindelse med afgivelse af tilbud.

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af forslaget om at ophæve markedsføringslovens § 23, idet denne bestemmelse er omfattet af forslagens § 4. I den forbindelse foreslås sanktionsbestemmelsen i markedsføringslovens § 37, stk. 5, for overtrædelse af markedsføringslovens § 23 ophævet og erstattet af en tilsvarende bestemmelse, der vedrører overtrædelse af § 4 i det foreliggende lovforslag.

Det forudsættes, at den nuværende praksis omkring strafniveauet for overtrædelse af markedsføringslovens § 23 videreføres for overtrædelser af den foreslåede § 4, jf. § 18.

Det bemærkes, at den strafferetlige forfølgelse af ulovlig erhvervelse af forretningshemmeligheder for så vidt angår personer uden tilknytning til virksomheden allerede er dækket bl.a. af straffelovens §§ 263, 264 og 264 c, og at der ikke er behov for en justering af disse bestemmelser for at gennemføre direktivet på dette område.

Den foreslåede § 4 suppleres således af straffelovens regler i bl.a. §§ 263, 264 og 264 c og de to regelsæt udgør til sammen en fuldstændig beskyttelse af erhvervslivets fortrolige oplysninger.

Det foreslås i *stk. 2*, at påtale kun finder sted efter den forurettedes begæring.

Det foreslås i *stk. 3*, at der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar, efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Det vil fortsat være overladt til anklagemyndigheden og domstolene, om man vil rejse tiltale henholdsvis dømme i sammenstød mellem den foreslåede bestemmelse og bestemmelserne i straffeloven, eller om man vil give en bestemmelse forrang.

Til § 19

Det foreslås, at loven træder i kraft den 9. juni 2018, som ifølge direktivet er senest mulige ikrafttrædelsestidspunkt.

Regeringens Økonomiudvalg har godkendt, at lovforslaget bliver undtaget fra de fælles ikrafttrædelsesdatoer 1. januar og 1. juli, således at loven kan træde i kraft den 9. juni 2018. Det sene ikrafttrædelsestidspunkt harmonerer med retningslinjerne for implementering af EU-regulering.

Det foreslås i *stk. 2*, at fristerne i § 14 tidligst udløber 6 måneder efter lovens ikrafttræden.

Formålet med bestemmelsen er at skabe den fornødne klarhed omkring søgsmålsfristernes ikrafttræden og i den forbindelse sikre, at fristerne ikke får tilbagevirkende kraft.

Til § 20

Markedsføringslovens § 23 beskytter virksomheden mod, at nogen, som har et tilknytningsforhold til virksomheden, uretmæssigt erhverver, bruger eller videregiver erhvervs-hemmeligheder.

Efter markedsføringslovens § 37, stk. 5, straffes overtrædelse af markedsføringslovens § 23 med bøde eller fængsel i indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 299 a. Påtale finder kun sted efter den forurettedes begæring.

Det foreslås at ophæve markedsføringslovens § 23 og § 37, stk. 5. Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at den gældende markedsføringslovs §§ 23 og 37, stk. 5, foreslås ophævet og erstattet med lovforslagets §§ 4 og 18.

Lovforslagets § 4 dækker både personer, der har et tilknytningsforhold til virksomheden, samt personer uden tilknytning til virksomheden. Dette medfører bl.a., at både personer, der har et tilknytningsforhold til virksomheden, og personer uden tilknytning til virksomheden, er dækket af de civilretlige sanktioner i lovforslaget.

Strafferetligt foreslås det at videreføre den nuværende opdeling, hvorefter personer, der indefra i virksomheden på util-

børlig måde benytter erhvervshemmeligheder eller tekniske tegninger, fremover skal kunne straffes efter lov om forretningshemmeligheder, jf. lovforslagets § 17, medens udefra kommende personer skal kunne straffes efter straffeloven.

I forhold til ulovlig erhvervelse af forretningshemmeligheder fra nogen, som har et tilknytningsforhold til virksomheden, er det vurderingen, at markedsføringslovens § 23 grundlæggende dækker de samme forhold, som lovforslagets § 4, med de undtagelser der følger af anvendelsesområdet for lovforslaget.

Lovforslagets § 4 adskiller sig dog formelt fra den gældende regel i markedsføringslovens § 23, idet § 4 bl.a. opererer med en opstilling af den kriminaliserede adfærd, mens markedsføringslovens § 23 beskriver ulovlig erhvervelse, videregivelse og brug af forretningshemmeligheder i mere generelle vendinger.

Derudover indeholder lovforslagets i § 4, stk. 1, nr. 2, en retlig standard, idet erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke er en ulovlig handling, hvis den erhverves ved enhver anden adfærd, der under de givne omstændigheder betragtes som i strid med redelig erhvervspraksis.

Denne retlige standard – redelig erhvervspraksis – er i dag indeholdt i markedsføringslovens §§ 3 og 4. Den retlige standard i direktivets § 4, er derfor allerede indeholdt i dansk ret, blot ikke i ordlyden af markedsføringslovens § 23, men som en del af markedsføringslovens § 3, stk. 1, og § 4.

Markedsføringslovens § 23 anvendes typisk i dag sammen med markedsføringslovens § 3, stk. 1, og § 4, og disse bestemmelser danner således en bred beskyttelse mod ulovlig erhvervelse af erhvervshemmeligheder. Det forudsættes, at markedsføringslovens § 3, stk. 1, og § 4 forsat kan anvendes i samspil med § 4 i lov om forretningshemmeligheder.

Samlet set er den forbudte adfærd i lovforslagets § 4 allerede indeholdt i dansk rets beskrivelse af de ulovlige handlinger – dvs. både markedsføringslovens § 3, stk. 1, § 4 og § 23 – idet disse bestemmelser har til formål at forhindre uretmæssig tilegnelse, brug og videregivelse af den fortrolige information.

På den baggrund foreslås det, at markedsføringslovens § 23 om ulovlig erhvervelse af forretningshemmeligheder ophæves, og at der indføres en bestemmelse, der i ordlyd og opbygning svarer til direktivets artikel 4 om ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder, jf. lovforslagets § 4.

Den foreslåede § 4 medfører i praksis overordnet ikke en materiel ændring i forhold til gældende dansk ret for så vidt angår, hvad der kvalificeres som misbrug af en forretningshemmelighed.

Dog indeholder markedsføringslovens § 23, stk. 2 en regel om, at den der står i et tjeneste- eller samarbejdsforhold til en erhvervsdrivende eller udfører et hverv for denne, og som har fået kendskab til eller rådighed over en forretningshemmelighed, ikke ubeføjet må viderebringe eller benytte sådanne hemmeligheder. Forbuddet gælder i tre år efter tjeneste-forholdets, samarbejdsforholdets eller hvervets ophør.

Det er vurderingen, at den situation, der i dag er omfattet af markedsføringslovens § 23, stk. 2, er indeholdt i artikel 4 i direktiv om forretningshemmeligheder, og gennemført ved lovforslagets § 4, stk. 2, nr. 2, der bestemmer, at brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden bruges eller videregives af en person, som har misligholdt en fortrolighedsaftale eller enhver anden pligt til at undlade at videregive forretningshemmeligheden.

Den gældende tidsfrist på 3 år i markedsføringslovens § 23, stk. 2, videreføres ikke med lovforslaget, da det er vurderingen, at denne frist ikke er forenelig med direktivets beskyttelse mod ulovlig videregivelse.

Der henvises nærmere til afsnit 2.5.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 21

Det følger af straffelovens § 299 a, 1. pkt., at den, der under særligt skærpende omstændigheder gør sig skyldig i overtrædelse af markedsføringslovens § 23, straffes med fængsel indtil 6 år.

Det følger endvidere af straffelovens § 299 a, 2. pkt., at som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor handlingen har medført betydelig skade, eller der er fremkaldt nærliggende fare herfor.

Den gældende bestemmelse i straffelovens § 299 a, 1. pkt., indeholder således en henvisning til markedsføringslovens § 23.

I det foreliggende lovforslag foreslås det med lovforslagets § 20 at ophæve markedsføringslovens § 23, som i stedet for erstattes af den foreslåede § 4.

Som konsekvens heraf foreslås henvisningen i straffelovens § 299 a, 1. pkt., ændret til den foreslåede § 4.

Det fremgår af den foreslåede § 18, at overtrædelse af lovforslagets § 4 straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 299 a.

Den foreslåede § 18 finder anvendelse for personer, der står i tjeneste- eller samarbejdsforhold til en erhvervsdrivende eller udfører et hverv for denne. Bestemmelsen omfatter således alle personer, der via et ansættelses- eller samarbejdsforhold eller et hverv har lovlig adgang til virksomheden.

Bestemmelsen omfatter endvidere personer, der har lovlig adgang til den erhvervsdrivendes virksomhed. Det kan f.eks. være besøgende og forretningsforbindelser.

Bestemmelsen omfatter også personer, der i anledning af udførelse af arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed er blevet betroet tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller eller lignende.

I det foreliggende lovforslag foreslås det med lovforslagets § 20 endvidere at ophæve den gældende straffebestemmelse i markedsføringslovens § 37, stk. 5, for overtrædelse af markedsføringslovens § 23, som i stedet for erstattes af en tilsvarende bestemmelse i den foreslåede § 18, der vedrører overtrædelse af § 4 i det foreliggende lovforslag.

Som konsekvens heraf foreslås det endvidere, at der i straffelovens § 299 a, 1. pkt., også henvises til den foreslåede § 18.

Det forudsættes, at den nuværende praksis omkring strafniveauet for overtrædelse af markedsføringslovens § 23 videreføres for overtrædelser af den foreslåede § 4.

Det bemærkes, at den strafferetlige forfølgelse af ulovlig erhvervelse af forretningshemmeligheder for så vidt angår personer uden tilknytning til virksomheden allerede er dækket bl.a. af straffelovens §§ 263, 264 og 264 c, og at der ikke er behov for en justering af disse bestemmelser for at gennemføre direktivet på dette område.

Det foreslås i *stk. 2*, at påtale kun finder sted efter den forurettedes begæring.

Det foreslås i *stk. 3*, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar, efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Det bemærkes, at det fortsat vil være overladt til anklagemyndigheden og domstolene, om man vil rejse tiltale henholdsvis dømme i sammenstød mellem den foreslåede bestemmelse og bestemmelserne i straffeloven, eller om man vil give den ene af bestemmelserne forrang.

Der henvises nærmere til afsnit 2.5.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 22

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldighed og fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Loven indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne og Grønland, idet sagsområdet forretningshemmeligheder er overtaget af det færøske hjemmestyre og det grønlandske selvstyre.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 23. Den, der er i tjeneste- eller samarbejdsforhold til en erhvervsdrivende eller udfører et hverv for denne, må ikke på utilbørlig måde skaffe sig kendskab til eller rådighed over den erhvervsdrivendes erhvervshemmeligheder.

Stk. 2. Har den pågældende fået kendskab til eller fået rådighed over den erhvervsdrivendes erhvervshemmeligheder på retmæssig måde, må den pågældende ikke ubeføjet viderebringe eller benytte sådanne hemmeligheder. Forbuddet gælder i 3 år efter tjenesteforholdets, samarbejdsforholdets eller hvervets ophør.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på andre personer, der har lovlig adgang til den erhvervsdrivendes virksomhed.

Stk. 4. Den, der i anledning af udførelsen af arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed er blevet betroet tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller el.lign., må ikke ubeføjet benytte sådant materiale eller sætte andre i stand hertil.

Stk. 5. Erhvervsdrivende må ikke benytte oplysninger eller tegninger m.v., såfremt kendskab til eller rådighed over dem er opnået i strid med stk. 1-4.

§ 37 [*Stk. 1-4*]

Stk. 5. Overtrædelse af § 23 straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 299 a. Påtale finder kun sted efter den forurettedes begæring.

§ 299 a. Med fængsel indtil 6 år straffes den, der under særligt skærpene omstændigheder gør sig skyldig i overtrædelse af markedsføringslovens § 23. Som særligt skærpene omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor handlingen har medført betydelig skade, eller der er fremkaldt nærliggende fare herfor.

§ 20. I lov nr. 426 af 3. maj 2017 om markedsføring, som ændret ved § 258, stk. 2, i lov nr. 650 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* før § 23 ophæves.

2. § 23 ophæves.

3. § 37, *stk. 5* ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

§ 21. I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 977 af 9. august 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 1402 af 5. december 2017 og § 1 i lov nr. 1680 af 26. december 2017, foretages følgende ændring:

1. I § 299 a, 1. pkt., ændres ”markedsføringslovens § 23” til: ”§ 4, jf. § 18, stk.1, nr. 1-3, i lov om forretningshemmeligheder”.

*Bilag 2***EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2016/943****af 8. juni 2016****om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse****(EØS-relevant tekst)**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹efter den almindelige lovgivningsprocedure² og ud fra følgende betragtninger:

- (1) Virksomheder og ikkekommercielle forskningsinstitutioner investerer i erhvervelse, udvikling og anvendelse af knowhow og information, som er videnskøkonomiens valuta og giver en konkurrencefordel. Sådanne investeringer i generering og anvendelse af intellektuel kapital er en afgørende faktor hvad angår deres konkurrenceevne og innovationsrelaterede resultater på markedet og dermed for deres investeringsafkast, hvilket er den tilgrundliggende motivation for erhvervsmæssig forskning og udvikling. Virksomheder anvender forskellige midler til at tage skridt til at beskytte resultaterne af deres innovationsrelaterede aktiviteter, når åbenhed ikke gør det muligt at udnytte deres investering i forskning og innovation fuldt ud. Brug af intellektuelle ejendomsrettigheder, f.eks. patenter, designregistreringer og ophavsret, er et sådant middel. Et andet middel til at beskytte resultaterne af innovation er at beskytte adgangen til og udnytte viden, som er af værdi for virksomheden, og som ikke er almindeligt udbredt. Værdifuld fortrolig knowhow og værdifulde fortrolige forretningsoplysninger, der skal forblive fortrolige, betegnes som forretningshemmeligheder.
- (2) Virksomheder, uanset størrelse, værdsætter forretningshemmeligheder i samme grad som patenter og andre former for intellektuelle ejendomsrettigheder. De bruger fortrolighed som et redskab til at styre konkurrenceevnen og forskningsinnovation i virksomheden, og i relation til en lang række forskellige oplysninger, som rækker ud over teknologisk viden og også omfatter handelsdata, f.eks. oplysninger om kunder og leverandører, forretningsplaner og markedsundersøgelser og -strategier. Små og mellemstore virksomheder (SMV'er) værdsætter forretningshemmeligheder højere og er mere afhængige af dem. Ved at beskytte et så bredt spektrum af knowhow og forretningsoplysninger, enten som supplement eller som alternativ til intellektuelle ejendomsrettigheder, gør forretningshemmeligheder det muligt for udviklere og innovatorer at opnå fortjeneste ved deres nyskabelse eller innovation og er derfor af stor betydning for virksomhedens konkurrenceevne og for forskning og udvikling og innovationsrelaterede resultater.
- (3) Åben innovation er en katalysator for, at nye idéer, som opfylder forbrugernes behov, og som løser samfundsmæssige udfordringer, og gør det muligt for disse idéer at nå

frem til markedet. En sådan innovation er en vigtig løftestang, når det drejer sig om at skabe ny viden, og åben innovation fremmer nye og innovative forretningsmodeller, som er baseret på brug af viden skabt i fællesskab. Forsknings samarbejde, herunder grænseoverskridende samarbejde, er af særlig betydning for øget erhvervsmæssig forskning og udvikling i det indre marked. Udbredelse af viden og information bør betragtes som afgørende for at sikre dynamiske, positive og lige virksomhedsudviklingsmuligheder, navnlig for SMV'er. I et indre marked, hvor hindringerne for sådant grænseoverskridende samarbejde er minimale, og hvor samarbejde ikke forvrides, bør intellektuel skabelse og innovation tilskynde til investering i innovative processer, tjenesteydelser og produkter. Et sådant klima, som fremmer intellektuel nyskabelse og innovation, og hvor beskæftigelsesmobilitet ikke hæmmes, er også vigtigt for beskæftigelsen og for fremme af EU's økonomiske konkurrenceevne. Forretningshemmeligheder spiller en vigtig rolle for beskyttelse af vidensudveksling mellem virksomheder, navnlig SMV'er, og forskningsinstitutioner både inden for og på tværs af det indre markeds grænser i forbindelse med forskning og udvikling samt innovation. Forretningshemmeligheder er en af de mest benyttede former for beskyttelse af intellektuel skabelse og innovativ knowhow blandt virksomheder, men samtidig er de mindst beskyttet af den eksisterende EU-lovgivning mod andre parters ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse.

- (4) Innovative virksomheder udsættes i stigende grad for uhæderlig praksis, som tilsigter uretmæssig tilegnelse og brug af forretningshemmeligheder, f.eks. tyveri, uautoriseret kopiering, industrispionage eller misligholdelse af fortrolighedskrav, både i og uden for Unionen. De seneste udviklingstendenser, f.eks. globaliseringen, øget outsourcing, længere forsyningskæder og den øgede brug af informations- og kommunikationsteknologi, bidrager til at øge risikoen for sådan praksis. Ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed hindrer retmæssige forretningshemmelighedshavere i at opnå de fordele af deres innovationsrelaterede bestræbelser, der er ved at være den første på markedet. Uden effektive og sammenlignelige retsmidler til at beskytte forretningshemmeligheder i hele Unionen undermineres tiltag til at deltage i innovative grænseoverskridende aktiviteter på det indre marked, og forretningshemmeligheders potentiale som drivkraft for økonomisk vækst og arbejdspladser udnyttes ikke fuldt ud. På denne måde tilskyndes der ikke til innovation og kreativitet, og investeringerne falder, hvilket gør det indre marked mindre velfungerende og underminerer dets vækstpotentiale.
- (5) Internationale bestræbelser inden for Verdenshandelsorganisationens rammer for at løse dette problem har ført til indgåelse af aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder (TRIPS-aftalen). TRIPS-aftalen indeholder bl.a. bestemmelser om beskyttelse af forretningshemmeligheder mod tredjeparters ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse, som er fælles internationale standarder. Alle medlemsstaterne og Unionen som sådan er bundet af denne aftale, som blev godkendt ved Rådets afgørelse 94/800/EF.³
- (6) Til trods for TRIPS-aftalen er der stor forskel på medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af forretningshemmeligheder mod tredjeparters ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse. F.eks. har ikke alle medlemsstater vedtaget nationale definitioner af en forretningshemmelighed eller af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, og derfor er viden om beskyttelsens omfang ikke umiddelbart tilgængelig, og omfanget er forskelligt i medlemsstaterne. Der er heller ikke konsekvens i de civilretlige retsmidler, som er til rådighed i tilfælde af ulovlig erhvervelse,

brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder, idet medlemsstaterne ikke altid alle har mulighed for at nedlægge forbud over for tredjeparter, som ikke er den retmæssige forretningshemmelighedshavers konkurrenter. Der er også forskel på, hvordan medlemsstaterne behandler en tredjepart, som har erhvervet forretningshemmeligheder i god tro, men som derefter på brugstidspunktet opdager, at deres erhvervelse følger af en anden tredjeparts tidligere ulovlige erhvervelse.

- (7) De nationale bestemmelser adskiller sig også fra hinanden med hensyn til, om retmæssige forretningshemmelighedshavere må anmode om tilintetgørelse af varer produceret af tredjeparter, som gør ulovlig brug af forretningshemmeligheder, eller om tilbagelevering eller tilintetgørelse af dokumenter, filer eller materiale, som indeholder eller udgør den ulovligt erhvervede eller brugte forretningshemmelighed. Endvidere tager de gældende nationale bestemmelser om beregning af erstatning ikke altid højde for forretningshemmelighedens immaterielle karakter, som gør det vanskeligt at dokumentere det faktiske tab af fortjeneste eller den krænkende parts uberettigede fortjeneste, hvis der ikke kan etableres en markedsværdi for de pågældende oplysninger. Kun enkelte medlemsstater giver mulighed for at anvende abstrakte bestemmelser om beregning af erstatning på grundlag af de rimelige gebyrer eller afgifter, som skulle have været betalt, hvis der var givet tilladelse til at anvende den pågældende forretningshemmelighed. Endvidere fastsætter mange nationale bestemmelser ikke passende beskyttelse af forretningshemmeligheder, i tilfælde hvor forretningshemmelighedshaveren anlægger en retssag om en tredjeparts påståede ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder, hvilket gør de eksisterende foranstaltninger og retsmidler mindre tiltrækkende og svækker den tilbudte beskyttelse.
- (8) De forskelle, der findes på den retlige beskyttelse af forretningshemmeligheder i medlemsstaterne, indebærer, at forretningshemmeligheder ikke nyder samme beskyttelse i hele Unionen, hvilket fører til en opsplitning af det indre marked på dette område og en svækkelse af de relevante bestemmelsers afskrækkende virkning i almindelighed. Det indre marked påvirkes på den måde, at sådanne forskelle gør virksomhederne mindre tilbøjelige til at iværksætte innovationsrelaterede økonomiske aktiviteter på tværs af grænser, herunder forsknings- eller produktionssamarbejde med partnere, outsourcing eller investeringer i andre medlemsstater, som forudsætter brug af oplysninger, der er beskyttet som forretningshemmeligheder. Grænseoverskridende netværksbaseret forskning og udvikling og innovationsrelaterede aktiviteter, herunder tilknyttet produktion og efterfølgende handel på tværs af grænser, bliver mindre attraktive løsninger og vanskeligere at gennemføre inden for Unionen, hvilket således også medfører innovationsrelateret ineffektivitet på EU-plan.
- (9) Endvidere er der en øget risiko for virksomheder i medlemsstater med relativt begrænset beskyttelsesniveau, fordi forretningshemmeligheder kan være lettere at stjæle eller på anden måde ulovligt erhverve. Dette resulterer i ineffektiv allokering af kapital til væksthæmmende innovation på det indre marked som følge af større udgifter til beskyttelsesforanstaltninger, der skal kompensere for utilstrækkelig retlig beskyttelse i nogle medlemsstater. Det er også til fordel for illoyale konkurrenter, som efter ulovlig erhvervelse af forretningshemmeligheder kan sprede varer hidrørende fra sådan erhvervelse på hele det indre marked. Lovgivningsmæssige forskelle gør det også lettere at importere varer fra tredjelande til Unionen via indgangssteder med ringere beskyttelse i tilfælde, hvor udformning, produktion eller markedsføring af de pågældende varer er baseret på stjalne eller på anden måde ulovligt erhvervede forretningshemmeligheder. Overordnet set er sådanne forskelle til hinder for et velfungerende indre marked.

-
- (10) Der bør indføres bestemmelser på EU-plan med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning for at sikre, at der er tilstrækkelig og konsekvent adgang til civilretlig oprejsning på hele det indre marked i tilfælde af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed. Disse bestemmelser bør ikke berøre medlemsstaternes mulighed for at fastsætte bestemmelser om mere vidtgående beskyttelse mod ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder, så længe de garantier, der udtrykkelig er fastsat i dette direktiv for beskyttelse af andre parter interesser, overholdes.
- (11) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen af EU-regler eller nationale regler, der kræver videregivelse af oplysninger, herunder forretningshemmeligheder, til offentligheden eller offentlige myndigheder. Det bør heller ikke berøre anvendelsen af de regler, der sætter offentlige myndigheder i stand til at indhente oplysninger som led i varetagelsen af deres opgaver, eller regler, der muliggør eller kræver, at de pågældende offentlige myndigheder efterfølgende videregiver relevante oplysninger til offentligheden. Sådanne regler omfatter navnlig reglerne om EU-institutioners og -organers eller nationale offentlige myndigheders videregivelse af erhvervsrelaterede oplysninger, som de er i besiddelse af i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001⁴, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1367/2006⁵ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF⁶, eller i henhold til andre regler om aktindsigt eller om nationale offentlige myndigheders åbenhedsforpligtelser.
- (12) Dette direktiv bør ikke berøre arbejdsmarkedets parter ret til at indgå kollektive overenskomster, når en sådan ret er fastsat i arbejdsretten, for så vidt angår en forpligtelse til ikke at videregive en forretningshemmelighed eller til at begrænse brugen heraf og følgerne af, at en part, der er omfattet heraf, ikke opfylder en sådan forpligtelse. Dette forudsætter, at en sådan kollektiv overenskomst ikke begrænser undtagelserne fastsat i dette direktiv, når en anmodning om foranstaltninger, procedurer eller retsmidler i henhold til dette direktiv for en påstået erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed skal afvises.
- (13) Dette direktiv bør ikke opfattes som en begrænsning af etableringsfriheden, arbejdskraftens frie bevægelighed og arbejdstagernes mobilitet som omhandlet i EU-retten. Det er heller ikke meningen, at direktivet skal berøre muligheden for at indgå aftaler mellem arbejdsgivere og arbejdstagere om ikke at konkurrere i overensstemmelse med gældende ret.
- (14) Det er vigtigt at vedtage en ensartet definition af forretningshemmelighed uden at begrænse den genstand, som skal beskyttes mod uretmæssig tilegnelse. En sådan definition bør derfor udformes således, at den omfatter knowhow, forretningsoplysninger og teknologiske oplysninger i tilfælde, hvor der både foreligger en legitim interesse i hemmeligholdelse af dem og en berettiget forventning om, at de forbliver hemmeligholdt. Desuden bør sådan knowhow eller sådanne oplysninger have faktisk eller potentiel handelsværdi. Denne knowhow eller disse oplysninger bør anses for at have handelsværdi, f.eks. hvor uautoriseret erhvervelse, brug eller videregivelse heraf vil kunne skade interesserne hos den person, som lovligt kontrollerer dem, på en måde, der undergraver den pågældende persons videnskabelige og tekniske potentiale, forretningsmæssige eller finansielle interesser, strategiske placering eller evne til at konkurrere. Definitionen på en forretningshemmelighed udelukker ubetydelige oplysninger og de erfaringer og kompetencer, som arbejdstagere normalt erhverver i løbet af deres ansættelse, og udelukker også oplysninger, som er almindeligt kendte blandt eller er lettil-

gængelige for personer i de kredse, som sædvanligvis beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger.

- (15) Det er også vigtigt at fastlægge, under hvilke omstændigheder retlig beskyttelse af forretningshemmeligheder er berettiget. Derfor er det nødvendigt at definere adfærd og praksis, som skal betragtes som ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed.
- (16) Bestemmelserne i dette direktiv bør med henblik på innovation og for at fremme konkurrencen ikke skabe nogen form for eneret til knowhow eller oplysninger, der er beskyttet som forretningshemmeligheder. Det bør derfor fortsat være muligt at gøre en uafhængig opdagelse af samme knowhow eller oplysninger. Omvendt konstruktion (reverse engineering) af et lovligt erhvervet produkt bør anses for at være en lovlig måde at erhverve oplysninger på, medmindre andet er fastsat ved aftale. Friheden til at indgå sådanne aftaleordninger kan imidlertid være begrænset ved lov.
- (17) I visse industrisektorer, hvor udviklere og innovatorer ikke kan nyde godt af enerettigheder, og hvor innovation traditionelt har været afhængig af forretningshemmeligheder, kan produkter i dag let konstrueres omvendt, når de er kommet på markedet. I sådanne tilfælde kan de pågældende udviklere og innovatorer blive ofre for praksis såsom paraskopiering eller slaviske efterligninger, der snylter på deres omdømme og innovationsindsats. Visse nationale love vedrørende illoyal konkurrence omhandler sådan praksis. Selv om dette direktiv ikke har til hensigt at reformere eller harmonisere lovgivningen om illoyal konkurrence generelt, bør Kommissionen nøje undersøge behovet for EU-foranstaltninger på dette område.
- (18) Desuden bør det i forbindelse med dette direktiv betragtes som lovligt at erhverve, bruge eller videregive forretningshemmeligheder, når loven kræver eller tillader det. Dette vedrører navnlig erhvervelse og videregivelse af forretningshemmeligheder i forbindelse med udøvelse af arbejdstagerrepræsentanters ret til information, høring og deltagelse i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis og kollektivt forsvar af arbejdstageres og arbejdsgiveres interesser, herunder medbestemmelse, samt erhvervelse eller videregivelse af en forretningshemmelighed i forbindelse med lovpligtig revision, der foretages i henhold til EU-retten eller national ret. At betragte erhvervelse af forretningshemmeligheder som lovligt bør dog være med forbehold af fortrolighedsforpligtelser for så vidt angår forretningshemmeligheder eller begrænsninger i anvendelsen heraf, som EU-retten eller national ret måtte pålægge modtageren eller erhververen af de pågældende oplysninger. Navnlig bør dette direktiv ikke fritage offentlige myndigheder for de fortrolighedsforpligtelser, som de er underlagt for så vidt angår oplysninger videregivet af forretningshemmelighedshavere, uanset om disse forpligtelser er fastsat i EU-retten eller i national ret. Sådanne fortrolighedsforpligtelser vedrører blandt andet forpligtelser for så vidt angår oplysninger, der fremsendes til ordregivende myndigheder i forbindelse med udbudsprocedurer, som fastsat f.eks. i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU⁸ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU⁹
- (19) Selv om dette direktiv indeholder bestemmelser om foranstaltninger og retsmidler, der kan bestå i at forebygge videregivelse af oplysninger med henblik på at beskytte fortroligheden af forretningshemmeligheder, er det afgørende, at udøvelse af ytrings- og informationsfrihed, som omfatter mediefrihed og mediernes pluralisme, jf. artikel 11 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder («Chartret»), ikke begrænses, navnlig med hensyn til undersøgende journalistik og beskyttelse af journalistiske kilder.

-
- (20) De i dette direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler bør ikke begrænse rapportering af uregelmæssigheder (whistleblowing). Derfor bør beskyttelse af forretningshemmeligheder ikke udvides til at omfatte tilfælde, hvor videregivelse af en forretningshemmelighed er i offentlighedens interesse, for så vidt som direkte relevante forseelser, uregelmæssigheder eller ulovlige aktiviteter afdækkes. Dette bør ikke være til hinder for, at de kompetente retslige myndigheder kan tillade, at der gøres en undtagelse fra anvendelse af foranstaltninger, procedurer og retsmidler i tilfælde, hvor sagsøgte havde enhver grund til at være i god tro om, at vedkommendes adfærd opfyldte de relevante kriterier i dette direktiv.
- (21) I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet bør de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der skal beskytte forretningshemmeligheder, udformes således, at de opfylder målet om et velfungerende indre marked for forskning og innovation, navnlig ved at have afskrækkende virkning på ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af en forretningshemmelighed. En sådan udformning af foranstaltninger, procedurer og retsmidler bør ikke undergrave eller bringe grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder eller offentlighedens interesse, såsom offentlig sikkerhed, forbrugerbeskyttelse, folkesundhed og miljøbeskyttelse, i fare og bør ikke skade arbejdskraftmobiliteten. I denne henseende har de ved dette direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler til formål at sikre, at de kompetente retslige myndigheder tager hensyn til faktorer såsom den pågældende forretningshemmeligheds værdi, alvoren af den adfærd, som fører til ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, og konsekvenserne af en sådan adfærd. Det bør også sikres, at de kompetente retslige myndigheder har ret til at afveje sagsparternes samt tredjeparters interesser, herunder i givet fald forbrugerens interesser.
- (22) Hvis de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der fastsættes, blev brugt til at forfølge uretmæssige hensigter, som ikke er i overensstemmelse med målsætningerne for dette direktiv, ville det være til hinder for et velfungerende indre marked. Derfor er det vigtigt at give de retslige myndigheder beføjelser til at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger mod sagsøgere, der handler utilbørligt eller i ond tro og indleder et åbenbart grundløst søgsmål, f.eks. med det formål i urimelig grad at forsinke eller begrænse sagsøgtes adgang til markedet eller på anden måde at true eller chikanere sagsøgte.
- (23) Af hensyn til retssikkerheden og ud fra den betragtning, at retmæssige forretningshemmelighedshavere forventes at udvise rettidig omhu for så vidt angår beskyttelse af deres værdifulde forretningshemmeligheder og overvågning af brugen heraf, er det hensigtsmæssigt at indskrænke materielle krav eller muligheden for at anlægge søgsmål med henblik på at beskytte forretningshemmeligheder til en begrænset periode. National ret bør også på en klar og utvetydig måde fastsætte, hvornår denne periode begynder, og under hvilke omstændigheder perioden afbrydes eller suspenderes.
- (24) Udsigten til at miste en forretningshemmelighed under en retssag afholder ofte retmæssige forretningshemmelighedshavere fra at anlægge en retssag for at forsvare deres forretningshemmeligheder, hvilket kan bevirke, at de fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler bliver mindre effektive. Derfor er det med forbehold af passende garantier, som sikrer adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, nødvendigt at stille særlige krav, som tager sigte på at beskytte den omstridte forretningshemmelighed under en retssag, som indledes for at forsvare den. En sådan beskyttelse bør forblive gældende efter retssagens afslutning og så længe, de oplysninger, der udgør forretningshemmeligheden, ikke er i det offentlige rum.

- (25) Sådanne krav bør mindst omfatte mulighed for at begrænse kredsen af personer med ret til adgang til bevismateriale eller retsmøder, idet der erindres om, at sådanne personer bør være underlagt de fortrolighedskrav, der er fastsat i dette direktiv, og for kun at offentliggøre ikkefortrolige elementer af retsafgørelser. Eftersom vurdering af arten af de oplysninger, der er genstand for en tvist, er et af hovedformålene med de pågældende retssager, er det i denne forbindelse særlig vigtigt at sikre både effektiv beskyttelse af fortroligheden af forretningshemmeligheder og overholdelse af sagsparternes adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol. Den begrænsede kreds af personer bør derfor bestå af mindst én fysisk person fra hver af parterne samt deres respektive advokater og, hvis det er relevant, andre repræsentanter, der er behørigt kvalificerede i overensstemmelse med national ret, med henblik på at forsvare, repræsentere eller varetage hver parts interesser i retssager, der er omfattet af dette direktiv, og de bør alle have fuld adgang til bevismateriale eller retsmøder. I tilfælde af at en af parterne er en juridisk person, bør denne part kunne foreslå en eller flere fysiske personer, der bør indgå i kredsen af personer, for at sikre passende repræsentation af den pågældende juridiske person, med forbehold af behørig domstolskontrol for at hindre, at formålet med begrænsningen af adgang til bevismateriale og retsmøder undergraves. Sådanne garantier bør ikke forstås således, at det kræves, at parterne skal repræsenteres af en advokat eller en anden repræsentant under retssager, når en sådan repræsentation ikke er påkrævet i henhold til national ret. Garantierne bør heller ikke opfattes som en begrænsning af domstolens kompetence til i overensstemmelse med gældende regler og praksis i den pågældende medlemsstat at kunne beslutte, om og i hvilket omfang relevant retspersonale også skal have fuld adgang til bevismateriale og retsmøder som led i varetagelsen af sine opgaver.
- (26) En tredjeparts ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed kan få ødelæggende konsekvenser for den retmæssige forretningshemmelighedshaver, for når forretningshemmeligheden først er offentliggjort, vil den pågældende forretningshemmelighedshaver ikke kunne vende tilbage til den situation, der var gældende, før forretningshemmeligheden gik tabt. Det er derfor afgørende at indføre hurtige, effektive og let anvendelige foreløbige foranstaltninger, som omgående kan bringe den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed til ophør, herunder når en sådan forretningshemmelighed anvendes til levering af tjenesteydelser. Det er afgørende, at sådanne afhjælpende foranstaltninger stilles til rådighed, uden at det er nødvendigt at afvente en realitetsafgørelse, under iagttagelse af retten til et forsvar og proportionalitetsprincippet og under hensyn til omstændighederne i den konkrete sag. I visse tilfælde bør det kunne tillades, at den påståede krænkende part, betinget af garanti-stillelse, fortsat bruger forretningshemmeligheden, særlig når der kun er lille risiko for, at den når ud til offentligheden. Det bør også være muligt at kræve, at der stilles tilstrækkelig sikkerhed til dækning af de omkostninger og den skade, som påføres sagsøgte ved et grundløst søgsmål, navnlig når en forsinkelse vil påføre den retmæssige forretningshemmelighedshaver uoprettelig skade.
- (27) Af samme grund er det også vigtigt at indføre bestemmelser om endelige foranstaltninger, som kan forhindre ulovlig brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, herunder når en sådan forretningshemmelighed anvendes til levering af tjenesteydelser. Hvis sådanne foranstaltninger skal være effektive og stå i et rimeligt forhold til krænkel-sen, bør deres varighed, i tilfælde af at omstændighederne kræver en tidsbegrænsning, være tilstrækkelig til at fjerne enhver kommerciel fordel, som tredjeparten måtte opnå som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden. Under alle omstændigheder bør foranstaltninger af denne type ikke håndhæves, hvis de

oplysninger, der oprindeligt var omfattet af forretningshemmeligheden, befinder sig i det offentlige rum af årsager, som ikke kan tilregnes sagsøgte.

- (28) Det er muligt, at forretningshemmeligheder kan bruges ulovligt til at udforme, producere eller markedsføre varer eller dele deraf, som kan blive spredt på hele det indre marked og således få konsekvenser for forretningshemmelighedshaverens kommercielle interesser og det indre markeds funktion. I sådanne tilfælde, og når den pågældende forretningshemmelighed har betydelige konsekvenser for vares kvalitet, værdi eller pris som følge af den ulovlige brug eller for reduktion af omkostningerne til fremme eller til fremskyndelse af deres produktions- eller markedsføringsprocesser, er det vigtigt at give de retslige myndigheder beføjelse til at udstede påbud om effektive og passende foranstaltninger med henblik på at sikre, at disse varer ikke markedsføres, eller at de trækkes tilbage fra markedet. I betragtning af samhandelens globale karakter er det også nødvendigt, at sådanne foranstaltninger omfatter et forbud mod import af sådanne varer til Unionen eller oplagring heraf med henblik på udbud til salg eller markedsføring. I betragtning af proportionalitetsprincippet bør korrigerende foranstaltninger ikke nødvendigvis indebære tilintetgørelse af varerne, hvis der findes andre brugbare løsninger, f.eks. at varen fratages sin krænkende egenskab, eller at varerne afhændes uden for markedet, f.eks. ved hjælp af donationer til velgørende organisationer.
- (29) Det er muligt, at en person, som oprindeligt erhvervede en forretningshemmelighed i god tro, først på et senere tidspunkt, herunder ved underretning fra den oprindelige forretningshemmelighedshaver, bliver bevidst om, at vedkommendes kendskab til den pågældende forretningshemmelighed kommer fra kilder, som brugte eller videregav den relevante forretningshemmelighed ulovligt. For under sådanne omstændigheder at undgå, at de fastsatte korrigerende foranstaltninger eller påbud påfører den pågældende person uforholdsmæssig stor skade, bør medlemsstaterne bestemme, at der som alternativ i visse tilfælde kan ydes den krænkede part økonomisk godtgørelse. En sådan godtgørelse bør dog ikke overstige de gebyrer eller afgifter, som nævnte person, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshemmelighed, skulle have betalt i den periode, hvor brug af forretningshemmeligheden kunne have været forhindret af den oprindelige forretningshemmelighedshaver. Hvis den ulovlige brug af forretningshemmeligheden imidlertid er i strid med anden lovgivning end den ved dette direktiv fastsatte eller vil kunne skade forbrugerne, bør den ulovlige brug ikke være tilladt.
- (30) For at undgå, at en person, som bevidst eller med rimelig grund til at vide det, ulovligt erhverver, bruger eller videregiver en forretningshemmelighed, kan drage fordel af en sådan adfærd, og for at sikre, at den krænkede forretningshemmelighedshaver så vidt muligt befinder sig i en situation, som svarer til den, vedkommende ville have befundet sig i, hvis denne adfærd ikke havde fundet sted, er det nødvendigt at indføre bestemmelser om tilstrækkelig kompensation for den skade, der er lidt som følge af den ulovlige adfærd. Når erstatningen til forretningshemmelighedshaveren fastsættes, bør der tages hensyn til alle relevante faktorer, f.eks. forretningshemmelighedshaverens tab af fortjeneste eller den krænkende parts uberettigede fortjeneste samt i givet fald den ikkeøkonomiske skade, der er påført forretningshemmelighedshaveren. Hvis det i betragtning af forretningshemmelighedens immaterielle karakter f.eks. er vanskeligt at bestemme størrelsen af den faktiske skade, kan erstatningen alternativt beregnes på grundlag af f.eks. de gebyrer og afgifter, som den krænkende part skulle have betalt, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at bruge den pågældende forretningshemmelighed. Formålet med dette alternativ er ikke at indføre pligt til at fastsætte en erstatning, der har

karakter af straf, men at sikre erstatning på et objektivt grundlag, hvor der samtidig tages hensyn til forretningshemmelighedshaverens udgifter til f.eks. påvisning og efterforskning af krænkelsen. Dette direktiv bør ikke hindre, at medlemsstaterne i deres nationale ret fastsætter, at arbejdstageres erstatningsansvar er begrænset i tilfælde, hvor de har handlet uforsætligt.

- (31) For yderligere at afskrække fremtidige krænkende parter og fremme øget bevidsthed i den brede offentlighed er det hensigtsmæssigt at offentliggøre afgørelser, herunder i givet fald ved bekendtgørelse på en iøjnefaldende måde, i sager om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder, forudsat at sådan offentliggørelse ikke fører til videregivelse af forretningshemmeligheder eller får urimelige konsekvenser for fysiske personers privatliv og omdømme.
- (32) Manglende overholdelse af de relevante afgørelser, som de kompetente retslige myndigheder træffer, kan bevirke, at de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, som forretningshemmelighedshavere har til rådighed, bliver mindre effektive. Derfor er det nødvendigt at sikre, at nævnte myndigheder har passende sanktionsbeføjelser.
- (33) Med henblik på at fremme en ensartet anvendelse af de ved dette direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler til beskyttelse af forretningshemmeligheder bør der fastlægges ordninger for samarbejde og udveksling af oplysninger dels medlemsstaterne imellem, dels mellem medlemsstaterne og Kommissionen, navnlig ved oprettelse af et net af kontaktpersoner, der udpeges af medlemsstaterne. Endvidere bør Kommissionen med henblik på at vurdere, om disse foranstaltninger opfylder det tilsigtede mål, i givet fald bistået af Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret, undersøge anvendelsen af dette direktiv og effektiviteten af de trufne nationale foranstaltninger.
- (34) Dette direktiv er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der bl.a. er anerkendt i chartret, navnlig retten til respekt for privatliv og familieliv, retten til beskyttelse af personoplysninger, ytrings- og informationsfriheden, erhvervsfriheden og retten til at arbejde, friheden til at oprette og drive egen virksomhed, ejendomsretten, retten til god forvaltning, og navnlig aktindsigt under iagttagelse af forretningshemmeligheden, adgangen til effektive retsmidler og til en upartisk domstol samt retten til et forsvar.
- (35) Det er vigtigt, at retten til privatlivets fred og til beskyttelse af personoplysninger overholdes for enhver person, hvis personoplysninger måtte blive behandlet af en forretningshemmelighedshaver, når der tages skridt til at beskytte en forretningshemmelighed, og for enhver person, som er involveret i en retssag om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder i henhold til dette direktiv, og hvis personoplysninger behandles. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF¹⁰ finder anvendelse på behandling af personoplysninger i medlemsstaterne i forbindelse med dette direktiv og under tilsyn af medlemsstaternes kompetente myndigheder, navnlig uafhængige offentlige myndigheder, som medlemsstaterne har udpeget. Dette direktiv bør derfor ikke berøre de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i direktiv 95/46/EF, navnlig den registreredes ret til indsigt i sine personoplysninger, når de behandles, og til berigtigelse, sletning eller blokering af oplysninger, hvis de er ufuldstændige eller urigtige, og, såfremt dette er relevant, forpligtelsen til at behandle følsomme oplysninger i overensstemmelse med artikel 8, stk. 5, i direktiv 95/46/EF.
- (36) Målet for dette direktiv, nemlig at sikre et velfungerende indre marked ved at indføre tilstrækkelig og sammenlignelig adgang til oprejsning på hele det indre marked i tilfælde af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder, kan ikke i tilstrækkelig grad nås af medlemsstaterne men kan på grund af dets omfang og virkning

bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går direktivet ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

- (37) Dette direktiv har ikke til formål at fastsætte harmoniserede regler for retsligt samarbejde, retternes kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område eller behandling af spørgsmålet om, hvilken lov der skal finde anvendelse. Andre EU-instrumenter, som omfatter sådanne spørgsmål i almindelighed, bør i princippet også fortsat finde anvendelse på det område, som er omfattet af dette direktiv.
- (38) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen af konkurrencereglerne, særlig artikel 101 og 102 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde («TEUF»). De ved dette direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler bør ikke anvendes til uretmæssigt at begrænse konkurrencen på en måde, der er i strid med TEUF.
- (39) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen af anden relevant lovgivning på andre områder, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder og aftaleret. Hvis anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF¹¹ overlapper anvendelsesområdet for dette direktiv, har dette direktiv dog forrang, jf. princippet om *lex specialis*.
- (40) Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse er blevet hørt i overensstemmelse med artikel 28, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001¹² og afgav udtalelse den 12. marts 2014 —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL I

Genstand og anvendelsesområde

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv indeholder regler om beskyttelse mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder.

Medlemsstaterne kan i overensstemmelse med bestemmelserne i TEUF fastsætte bestemmelser om en mere vidtgående beskyttelse mod ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder end den, der er fastsat i dette direktiv, forudsat at artikel 3, artikel 5, artikel 6, artikel 7, stk. 1, artikel 8, artikel 9, stk. 1, andet afsnit, artikel 9, stk. 3 og 4, artikel 10, stk. 2, artikel 11, artikel 13 og artikel 15, stk. 3, overholdes.

2. Dette direktiv berører ikke:

- a) udøvelse af retten til ytrings- og informationsfrihed som fastsat i chartret, herunder respekt for mediefrihed og mediernes pluralisme
- b) anvendelse af EU-regler eller nationale regler, der kræver, at forretningshemmelighedshavere af hensyn til den offentlige interesse videregiver oplysninger, herunder forretningshemmeligheder, til offentlige eller administrative eller retslige myndigheder, således at disse myndigheder kan varetage deres opgaver
- c) anvendelse af EU-regler eller nationale regler, der kræver eller tillader, at EU-institutioner og -organer eller nationale offentlige myndigheder videregiver oplysninger indgivet af virksomheder, som disse institutioner, organer eller myndigheder er i besiddelse af i hen-

hold til og i overensstemmelse med de forpligtelser og beføjelser, der er fastsat i EU-retten eller national ret

- d) arbejdsmarkedets parters uafhængighed og deres ret til at indgå kollektive overenskomster i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis.

3. Intet i dette direktiv må forstås således, at det giver anledning til at begrænse arbejdstagernes mobilitet. Navnlig giver dette direktiv i forbindelse med udøvelsen af en sådan mobilitet ikke anledning til:

- a) at begrænse arbejdstagernes brug af oplysninger, der ikke udgør en forretningshemmelighed som defineret i artikel 2, nr. 1)
- b) at begrænse arbejdstagernes brug af erfaringer og kompetencer, som de normalt og på ærlig vis erhverver i løbet af deres ansættelse
- c) at pålægge arbejdstagere flere begrænsninger for i deres ansættelseskontrakter end de begrænsninger, der er pålagt i overensstemmelse med EU-retten eller national ret.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »**forretningshemmelighed**«: oplysninger, som opfylder følgende krav:
  - a) de er hemmelige i den forstand, at de ikke i deres helhed eller i den præcise konfiguration eller sammensætning af deres komponenter er almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, der normalt beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger
  - b) de har handelsværdi, fordi de er hemmelige
  - c) de er af den person, som lovligt kontrollerer oplysningerne, under de givne omstændigheder blevet underkastet rimelige foranstaltninger til hemmeligholdelse
- 2) »**forretningshemmelighedshaver**«: enhver fysisk eller juridisk person, som lovligt kontrollerer en forretningshemmelighed
- 3) »**krænkende part**«: enhver fysisk eller juridisk person, som ulovligt har erhvervet, brugt eller videregivet en forretningshemmelighed
- 4) »**krænkende varer**«: varer, hvis udformning, karakteristika, funktion, produktionsproces eller markedsføring i væsentlig grad drager fordel af forretningshemmeligheder, som er ulovligt erhvervet, brugt eller videregivet.

KAPITEL II

Erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder

Artikel 3

Lovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder

1. Erhvervelse af en forretningshemmelighed betragtes som en lovlig handling, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved:

- a) uafhængig opdagelse eller skabelse
- b) observation, undersøgelse, demontering eller test af et produkt eller en genstand, som offentligheden har fået adgang til, eller som den person, der erhverver oplysningerne, lovligt

er i besiddelse af, og personen ikke er bundet af nogen juridisk gyldig forpligtelse til at begrænse erhvervelsen af forretningshemmeligheden

- c) udøvelse af arbejdstageres eller arbejdstagerrepræsentanternes ret til information og høring i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis
- d) enhver anden praksis, som under de givne omstændigheder er i overensstemmelse med redelig erhvervspraksis.

2. Erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed betragtes som lovlig, i det omfang EU-retten eller national ret kræver eller tillader en sådan erhvervelse, brug eller videregivelse.

Artikel 4

Ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder

1. Medlemsstaterne sikrer, at forretningshemmelighedshavere har ret til at anmode om de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i dette direktiv, med henblik på at forhindre eller opnå adgang til oprejsning for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af deres forretningshemmelighed.

2. Erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden erhverves ved:

- a) uautoriseret adgang til, tilegnelse af eller kopiering af dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der lovligt kontrolleres af forretningshemmelighedshaveren, og som indeholder en forretningshemmelighed, eller som en forretningshemmelighed kan udledes af
- b) enhver anden adfærd, der under de givne omstændigheder betragtes som i strid med redelig erhvervspraksis.

3. Brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke betragtes som en ulovlig handling, hvis forretningshemmeligheden bruges eller videregives af en person, som konstateres at opfylde en af følgende betingelser:

- a) vedkommende har erhvervet forretningshemmeligheden ulovligt
- b) vedkommende har misligholdt en fortrolighedsaftale eller enhver anden pligt til at undlade at videregive forretningshemmeligheden
- c) vedkommende har misligholdt en kontraktlig forpligtelse eller enhver anden pligt til at begrænse forretningshemmelighedens brug.

4. Erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed betragtes også som en ulovlig handling, hvis en person på tidspunktet for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var blevet erhvervet direkte eller indirekte fra en anden person, som brugte eller videregav forretningshemmeligheden ulovligt, jf. stk. 3.

5. Produktion, udbud til salg eller markedsføring af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå betragtes også som ulovlig brug af en forretningshemmelighed, hvis den person, der udfører disse aktiviteter, vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var blevet brugt ulovligt, jf. stk. 3.

Artikel 5

Undtagelser

Medlemsstaterne sikrer, at en anmodning om de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i dette direktiv, afvises, hvis den påståede erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden fandt sted i et af følgende tilfælde:

- a) for at udøve retten til ytrings- og informationsfrihed som fastsat i chartret, herunder respekt for mediefrihed og mediernes pluralisme
- b) for at afdække forseelser, uregelmæssigheder eller ulovlige aktiviteter, hvis sagsøgte handlede med henblik på at beskytte den almene offentlige interesse
- c) arbejdstageres videregivelse af forretningshemmeligheden til deres repræsentanter som led i disse repræsentanters retmæssige varetagelse af deres opgaver i overensstemmelse med EU-retten eller national ret, hvis videregivelsen var nødvendig for varetagelsen af de pågældende opgaver
- d) med henblik på beskyttelse af en legitim interesse, der er anerkendt i EU-retten eller national ret.

KAPITEL III

Foranstaltninger, procedurer og retsmidler

Afdeling 1

Generelle bestemmelser

Artikel 6

Generel forpligtelse

1. Medlemsstaterne tilvejebringer de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, som er nødvendige for at sikre adgang til civilretlig oprejsning i tilfælde af ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder.

2. De i stk. 1 nævnte foranstaltninger, procedurer og retsmidler:

- a) skal være fair og rimelige
- b) må ikke være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende eller indebære urimelige frister eller medføre ubegrundede forsinkelser og
- c) skal være effektive og have afskrækkende virkning.

Artikel 7

Proportionalitet og procesmisbrug

1. De foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der foreskrives i dette direktiv, anvendes på en sådan måde, at:

- a) de står i et rimeligt forhold til krænkelsen
- b) der ikke opstår hindringer for lovlig samhandel på det indre marked, og
- c) der ydes garanti mod misbrug af dem.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder på en sagsøgts begæring kan anvende passende foranstaltninger som fastsat i national ret, såfremt et søgsmål om ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed er åbenbart grundløs, og det konstateres, at sagsøgeren har anlagt en retssag unødigt eller i ond tro. Sådanne foranstaltninger kan efter omstændighederne omfatte, at

sagsøgte tilkendes erstatning, at sagsøgeren pålægges sanktioner, eller at der udstedes påbud om offentliggørelse af oplysninger vedrørende en afgørelse omhandlet i artikel 15.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at foranstaltningerne som omhandlet i første afsnit behandles i en særskilt retssag.

Artikel 8

Forældelsesfrist

1. Medlemsstaterne fastsætter i overensstemmelse med denne artikel regler for forældelsesfristerne for materielle krav og søgsmål om anvendelse af de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er foreskrevet i dette direktiv.

De i første afsnit omhandlede regler skal fastlægge, hvornår forældelsesfristen begynder at løbe, forældelsesfristens længde og de omstændigheder, under hvilke forældelsesfristen afbrydes eller suspenderes.

2. Forældelsesfristens længde må ikke overstige seks år.

Artikel 9

Beskyttelse af forretningshemmeligheder under retssager

1. Medlemsstaterne sikrer, at parterne, deres advokater eller andre repræsentanter, retspersonale, vidner, eksperter og enhver anden person, som medvirker i retssager vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i de pågældende retssager, ikke har tilladelse til at bruge eller videregive forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som de kompetente retslige myndigheder som svar på en behørigt begrundet anmodning fra en interesseret part har identificeret som fortrolige, og som de er blevet bekendt med som følge af en sådan deltagelse eller adgang. Medlemsstaterne kan også tillade de kompetente retslige myndigheder at træffe sådanne foranstaltninger på eget initiativ.

Den forpligtelse, der er omhandlet i første afsnit, forbliver i kraft, når retssagen er afsluttet. Forpligtelsen ophører imidlertid med at eksistere under følgende omstændigheder:

- a) hvis den påståede forretningshemmelighed ved en endelig retsafgørelse konstateres ikke at opfylde kravene i artikel 2, nr. 1), eller
- b) hvis de pågældende oplysninger med tiden bliver almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, som normalt beskæftiger sig med den type oplysninger.

2. Medlemsstaterne sikrer også, at de kompetente retslige myndigheder på foranledning af en behørigt begrundet anmodning fra en part kan træffe specifikke foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte enhver forretningshemmelighed eller påstået forretningshemmelighed, som bruges, eller som der henvises til under retssagen vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed. Medlemsstaterne kan også tillade de kompetente retslige myndigheder at træffe sådanne foranstaltninger på eget initiativ.

De foranstaltninger, der er omhandlet i første afsnit, skal som minimum give mulighed for at:

- a) begrænse adgangen til ethvert dokument med forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder indgivet af parterne eller tredjeparter, i sin helhed eller i uddrag, til et begrænset antal personer

- b) begrænse adgangen til retsmøder, når forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder muligvis vil blive videregivet, og til den tilsvarende protokol eller udskrifter til et begrænset antal personer
- c) stille en ikkefortrolig udgave af enhver retsafgørelse til rådighed for andre end det begrænsede antal personer, jf. litra a) og b), hvori de afsnit, der indeholder forretningshemmeligheder, er fjernet eller redigeret.

Antallet af personer, jf. andet afsnit, litra a) og b), må ikke overstige det, der er nødvendigt for at sikre sagens parter adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, og skal omfatte mindst en fysisk person for hver af sagens parter og de respektive advokater eller andre repræsentanter for sagens parter.

3. Når de kompetente retslige myndigheder træffer afgørelse om de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 2, og vurderer deres rimelighed, tager de hensyn til behovet for at sikre adgangen til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, parternes, og hvor det er relevant tredjeparters, legitime interesser og til eventuel skade, som parterne, og hvor det er relevant tredjeparter, måtte lide som følge af, at sådanne foranstaltninger efterkommes eller afvises.

4. Behandling af personoplysninger i henhold til stk. 1, 2 eller 3 gennemføres i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF.

Afdeling 2

Foreløbige og sikrende foranstaltninger

Artikel 10

Foreløbige og sikrende foranstaltninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder på begæring af forretningshemmelighedshaveren kan påbyde, at en eller flere af følgende foreløbige og sikrende foranstaltninger træffes i forhold til den påståede krænkende part:

- a) midlertidigt ophør med, eller i givet fald midlertidigt forbud mod, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden
- b) forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå
- c) beslaglæggelse eller udlevering af de formodet krænkende varer, herunder importerede varer, med henblik på at forhindre markedsføring eller omsætning heraf på markedet.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de retslige myndigheder, som et alternativ til de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger, kan gøre fortsat påstået ulovlig brug af en forretningshemmelighed betinget af, at der stilles en eller flere garantier med det formål at sikre forretningshemmelighedshaveren kompensation. Videregivelse af en forretningshemmelighed mod, at der stilles en eller flere garantier, er ikke tilladt.

Artikel 11

Anvendelsesbetingelser og garantier

1. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder for så vidt angår de i artikel 10 omhandlede foranstaltninger har beføjelse til at kræve, at sagsøgeren fremlægger bevismateriale, der med rimelighed kan betragtes som disponibelt, således at de med en tilstrækkelig grad af sikkerhed kan konstatere, om

- a) der foreligger en forretningshemmelighed

- b) sagsøgeren er forretningshemmelighedshaveren og
- c) forretningshemmeligheden er blevet erhvervet ulovligt, forretningshemmeligheden bruges eller videregives ulovligt, eller at der er umiddelbar risiko for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder, når de træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen skal efterkommes eller afvises, og vurderer anmodningens forholdsmæssighed, er forpligtet til at tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen herunder, hvor dette er relevant:

- a) forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk derved
- b) de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden
- c) den sagsøgtes adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden
- d) konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden
- e) parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis foranstaltningerne efterkommes eller afvises
- f) tredjeparters legitime interesser
- g) offentlighedens interesse og
- h) beskyttelse af grundlæggende rettigheder.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 10, på sagsøgtes begæring ophæves eller på anden måde ophører med at have virkning, hvis:

- a) sagsøgeren ikke inden for en rimelig frist anlægger retssag vedrørende realiteten ved den kompetente retslige myndighed; fristen fastsættes af den retslige myndighed, der udsteder påbud om foranstaltningerne, hvis det er muligt efter medlemsstatens lovgivning, eller, hvis det ikke er tilfældet, inden for en frist på højst 20 hverdage eller 31 kalenderdage, idet den længste frist benyttes, eller
- b) de pågældende oplysninger ikke længere opfylder kravene i artikel 2, nr. 1), af årsager, som ikke kan tilregnes sagsøgte.

4. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder kan gøre de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 10, betinget af, at sagsøgeren stiller tilstrækkelig eller tilsvarende sikkerhed med henblik på eventuel kompensation af den skade, der påføres sagsøgte eller i givet fald en anden person, som påvirkes af foranstaltningerne.

5. Hvis de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 10, ophæves på grundlag af nærværende artikels stk. 3, litra a), eller bortfalder som følge af en handling eller en undladelse fra sagsøgerens side, eller hvis det efterfølgende konstateres, at der ikke forelå nogen ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden eller trussel om en sådan adfærd, skal de kompetente retslige myndigheder have beføjelse til på begæring af sagsøgte eller en skadet tredjepart at påbyde sagsøgeren at yde sagsøgte eller en krænket tredjepart passende kompensation for den skade, der er lidt som følge af disse foranstaltninger.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at den i første afsnit omhandlede begæring behandles i en særskilt retssag.

Afdeling 3

Foranstaltninger, der følger af en realitetsafgørelse

Artikel 12

Påbud og korrigerende foranstaltninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder, når en realitetsretsafgørelse fastslår ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, på begæring af sagsøgeren kan udstede et påbud til den krænkende part om en eller flere af følgende påbud og korrigerende foranstaltninger:

- a) ophør med, eller i givet fald midlertidigt forbud mod, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden
- b) forbud mod produktion, udbud til salg, markedsføring eller brug af krænkende varer eller import, eksport eller oplagring af krænkende varer med henblik herpå
- c) passende korrigerende foranstaltninger over for de krænkende varer
- d) tilintetgørelse af dele af eller hele dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der indeholder eller udgør forretningshemmeligheden, eller i givet fald udlevering til sagsøgeren af alle eller dele af disse dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer.

2. De korrigerende foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, litra c), omfatter:

- a) tilbagekaldelse af de krænkende varer fra markedet
- b) de krænkende varer fratages deres krænkende egenskab
- c) tilintetgørelse af de krænkende varer eller i givet fald tilbagetrækning af varerne fra markedet, forudsat at en sådan tilbagetrækning ikke hindrer beskyttelsen af den pågældende forretningshemmelighed.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte, at deres kompetente retslige myndigheder, når de udsteder et påbud om tilbagetrækning af de krænkende varer fra markedet, på begæring af forretningshemmelighedshaveren kan udstede et påbud om udlevering af varerne til forretningshemmelighedshaveren eller til velgørende organisationer.

4. De kompetente retslige myndigheder bestemmer, at de i stk. 1, litra c) og d), omhandlede foranstaltninger gennemføres for den krænkende parts regning, medmindre særlige grunde taler herimod. Disse foranstaltninger berører ikke den erstatning, der eventuelt skal udredes til forretningshemmelighedshaveren som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

Artikel 13

Anvendelsesbetingelser, garantier og alternative foranstaltninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder, når de behandler en anmodning om vedtagelse af de påbud og korrigerende foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 12, og vurderer deres forholdsmæssighed, er forpligtet til at tage hensyn til de særlige omstændigheder i sagen herunder, hvor dette er relevant:

- a) forretningshemmelighedens værdi eller andre specifikke træk derved
- b) de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte forretningshemmeligheden
- c) den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden
- d) konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden
- e) parternes legitime interesser og de konsekvenser, det kan få for parterne, hvis foranstaltningerne efterkommes eller afvises
- f) tredjeparters legitime interesser
- g) offentlighedens interesse og

h) beskyttelse af grundlæggende rettigheder.

Når de kompetente retslige myndigheder begrænser varigheden af de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 12, stk. 1, litra a) og b), skal en sådan varighed være tilstrækkelig til at fjerne enhver forretningsmæssig eller økonomisk fordel, som den krænkende part måtte have opnået som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 12, stk. 1, litra a) og b), på sagsøgtes begæring eller på anden måde ophører med at have virkning, hvis de pågældende oplysninger ikke længere opfylder betingelserne i artikel 2, nr. 1), af årsager, som ikke direkte eller indirekte kan tilregnes sagsøgte.

3. Medlemsstaterne bestemmer, at de kompetente retslige myndigheder, på begæring af den, der vil kunne pålægges de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 12, kan udstede påbud om betaling til den krænkede part af en kontant godtgørelse i stedet for anvendelse af disse foranstaltninger, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- a) den pågældende person på tidspunktet for brug eller videregivelse hverken vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var erhvervet fra en anden person, der brugte eller videregav forretningshemmeligheden ulovligt
- b) gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger vil skade nævnte person uforholdsmæssigt meget og
- c) en kontant godtgørelse til den krænkede part forekommer rimeligt tilfredsstillende.

Når der udstedes påbud om betaling af en kontant godtgørelse i stedet for den foranstaltning, der er omhandlet i artikel 12, stk. 1, litra a) og b), må denne ikke overstige de gebyrer eller afgifter, som nævnte person, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshemmelighed, skulle have betalt i den periode, hvor brug af forretningshemmeligheden kunne have været forbudt.

Artikel 14

Erstatning

1. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder, på begæring af den krænkede part, pålægger den krænkende part, der vidste eller burde have vidst, at hans aktiviteter ville indebære ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, at betale forretningshemmelighedshaveren en erstatning, der står i rimeligt forhold til den skade, denne har lidt som følge af den ulovlige erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

Medlemsstaterne kan begrænse ansattes erstatningsansvar over for deres arbejdsgivere for ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af arbejdsgiverens forretningshemmeligheder, hvis de handler uden forsæt.

2. Når de kompetente retslige myndigheder fastsætter erstatningen omhandlet i stk. 1, tager de hensyn til alle relevante faktorer, f.eks. negative økonomiske konsekvenser, herunder den krænkede parts tab af fortjeneste, den krænkende parts uberettigede fortjeneste samt i givet fald andre elementer end de økonomiske, f.eks. den ikkeøkonomiske skade, der er påført forretningshemmelighedshaveren som følge af ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden.

Alternativt kan de kompetente retslige myndigheder, når det er hensigtsmæssigt, fastsætte erstatningen til et fast beløb på grundlag af elementer, der som minimum svarer til størrelsen af de gebyrer eller afgifter, som den krænkende part skulle have betalt, hvis vedkommende havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende forretningshemmelighed.

Artikel 15

Offentliggørelse af retsafgørelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder i retssager vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed kan påbyde, at der på sagsøgerens begæring og for den krænkende parts regning træffes passende foranstaltninger til formidling af information om afgørelsen, og at afgørelsen offentliggøres helt eller delvist.
2. Ved enhver foranstaltning som omhandlet i stk. 1 beskyttes forretningshemmeligheden, jf. artikel 9.
3. Når de kompetente retslige myndigheder beslutter, hvorvidt de vil udstede påbud om en foranstaltning som omhandlet i stk. 1, og vurderer dens forholdsmæssighed, tager de, hvor dette er relevant, hensyn til forretningshemmelighedens værdi, den krænkende parts adfærd ved erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden, konsekvenserne af den ulovlige brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden og sandsynligheden for yderligere ulovlig brug eller videregivelse af forretningshemmeligheden for den krænkende parts vedkommende.

De kompetente retslige myndigheder tager også hensyn til, om oplysningerne om den krænkende part ville være af en sådan art, at en fysisk person ville kunne identificeres, og, hvis dette er tilfældet, om offentliggørelse af disse oplysninger er berettiget, navnlig på baggrund af den mulige skade, som en sådan foranstaltning kan medføre for privatlivets fred og den krænkende parts omdømme.

KAPITEL IV

Sanktioner, rapportering og afsluttende bestemmelser

Artikel 16

Sanktioner for manglende overholdelse af dette direktiv

Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente retslige myndigheder kan pålægge sanktioner over for enhver person, som ikke overholder eller nægter at overholde foranstaltninger truffet i overensstemmelse med artikel 9, 10 og 12.

Sanktionerne skal bl.a. gøre det muligt at pålægge tvangsbøder i tilfælde af manglende overholdelse af en foranstaltning truffet i overensstemmelse med artikel 10 og 12.

Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og have afskrækkende virkning.

Artikel 17

Udveksling af oplysninger og kontaktpersoner

For at fremme samarbejde, herunder udveksling af oplysninger, medlemsstaterne imellem og mellem medlemsstaterne og Kommissionen udpeger hver medlemsstat en eller flere nationale kontaktpersoner vedrørende spørgsmål i forbindelse med gennemførelsen af de foranstaltninger, der er omhandlet i dette direktiv. Den meddeler navn og adresse på den eller de nationale kontaktperson(er) til de øvrige medlemsstater og Kommissionen.

*Artikel 18***Rapporter**

1. Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret udarbejder senest den 9. juni 2021 i forbindelse med de aktiviteter, som henhører under Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellectuelle Ejendomsrettigheder, en første rapport om tendenserne for sager vedrørende ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af forretningshemmeligheder i medfør af dette direktivs anvendelse.

2. Kommissionen udarbejder senest den 9. juni 2022 en midtvejsrapport om dette direktivs anvendelse og fremsender den til Europa-Parlamentet og Rådet. I denne rapport tages der behørigt hensyn til den rapport, som er nævnt i stk. 1.

Midtvejsrapporten undersøger navnlig de mulige virkninger af anvendelsen af dette direktiv på forskning og innovation, arbejdstagernes mobilitet og udøvelsen af retten til ytrings- og informationsfrihed.

3. Kommissionen foretager senest den 9. juni 2026 en vurdering af dette direktivs virkninger og fremsender en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet.

*Artikel 19***Gennemførelse**

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv den 9. juni 2018. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og bestemmelser, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

*Artikel 20***Ikrafttræden**

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

*Artikel 21***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

¹ EUT C 226 af 16.7.2014, s. 48.

² Europa-Parlamentets holdning af 14.4.2016 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 27.5.2016.

³ Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguayrundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence (EFT L 336 af 23.12.1994, s. 1).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43).

- ⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1367/2006 af 6. september 2006 om anvendelse af Århuskonventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Fællesskabets institutioner og organer (EUT L 264 af 25.9.2006, s. 13).
- ⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF (EUT L 41 af 14.2.2003, s. 26).
- ⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1).
- ⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65).
- ⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243).
- ¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).
- ¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder (EUT L 157 af 30.4.2004, s. 45).
- ¹² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1).

Udfærdiget i Strasbourg, den 8. juni 2016.

På Europa-Parlamentets vegne

M. SCHULZ

Formand

På Rådets vegne

A. G. KOENDERS

Formand